

GŁOS

**Bibliotek Publicznych
Województwa Podlaskiego**

BIULETYN INFORMACYJNO-METODYCZNY

NR 1 (24) – BIAŁYSTOK 2024

Redakcja:

Joanna Trusiuk

Marianna Kalinowska-Michno

dr Sebastian Kochaniec

Paulina Miłkowska

Grzegorz Zys

Wydawca:

Książnica Podlaska

im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku

15-097 Białystok, ul. Marii Curie-Skłodowskiej 14A

Tel. (85) 67-67-267

e-mail: instrukcyjny@ksiaznicapodlaska.pl

Skład, łamanie, projekt okładki:

Przemysław Wierzbowski

Druk:

Partner Poligrafia Andrzej Kardasz

ul. Hurtowa 19, 15-399 Białystok

Redakcja zastrzega sobie prawo do adiustacji i skracania tekstów.

Nadesłanych materiałów nie zwracamy.

Nakład 100 egz.

ISSN 1689-9482

Spis treści

WARSZTAT

Paulina Miłkowska

Escape room czyli pokój zagadek _____ 7

Sebastian Kochaniec

Relacje gier i literatury. Szkic o interaktywnym doświadczaniu
opowieści _____ 15

BIBLIOTEKI

Maria Niemyjska-Czarnow

Co sływać w Esperanto-Libraro? _____ 25

Konrad Milanowski

Od „Kajko i Kokosza” do „Sandmana”. Wzrost Popularności
Komiksów w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Augustowie _____ 29

Anna Łapińska

Razem w kulturze – o wspólnych działaniach biblioteki i Wiejskiego
Domu Kultury na przykładzie Filii Bibliotecznej i WDK w Uhowie _____ 33

Agnieszka Lewko, Ewa Lewko

Jaś i Małgosia w Filii nr 6 _____ 37

Katarzyna Hermaniuk

Harry Potter na feriach w Filii nr 4 Książnicy Podlaskiej _____ 41

Sylwia Suchocka

Biblioteka łączy pokolenia _____ 45

Klaudia Liszewska

Praca w małej bibliotece z perspektywy młodego pracownika _____ 49

PROJEKTY I PROGRAMY

Joanna Trusiuk

„Projekt kulturalny w bibliotece” – konkurs adresowany w 2023 roku
do bibliotek samorządowych województwa podlaskiego _____ 55

Marianna Kalinowska-Michno

Kryminologia, psychologia, biblioterapia w Książnicy Podlaskiej –
słów kilka o Psychoprojekcie _____ 67

Sebastian Kochaniec

Kuźnia Narracji _____ 77

POMOCE METODYCZNE

Joanna Wałuszko

„Detektywi w bibliotece” – scenariusz escape room _____ 79

Anna Kochaniec

Książkopoly – literacka gra w Twojej bibliotece _____ 83

Grzegorz Zys

Kalendarz rocznic 2025 _____ 87

Grzegorz Zys

Kalendarz świąt nietypowych 2025 _____ 103

DYSKUSYJNE KLUBY KSIĄŻKI

Joanna Trusiuk

Dyskusyjne Kluby Książki w województwie podlaskim w 2024 roku ____ 117

STOWARZYSZENIE BIBLIOTEKARZY POLSKICH

Joanna Trusiuk

Podlaski Bibliotekarz Roku 2023 _____ 119

STATYSTYKA BIBLIOTECZNA

Sprawozdanie cyfrowe za rok 2023 – Książnica Podlaska _____ 125

Sprawozdanie cyfrowe za rok 2023 – województwo podlaskie _____ 126

Sprawozdanie cyfrowe za I półrocze 2024 r. – Książnica Podlaska _____ 130

Paulina Miłkowska

Biblioteka Publiczna Powiatu Białostockiego

Escape room czyli pokój zagadek

Escape room – w języku polskim pokój ucieczki lub pokój zagadek. To forma zabawy, w której grupa uczestników musi rozwiązać różnego rodzaju zagadki, by w ciągu określonego czasu wydostać się z zamkniętego pomieszczenia. Jest to zabawa dla kilku osób, gdyż niektóre zadania wymagają pracy zespołowej. Czas na rozwiązanie zadań i wyjście z pokoju wynosi od 45 do 90 minut. Wyzwania są oparte o wymyśloną fabułę tematyczną.

Wszystko zaczęło się w latach 80. XX w., gdy popularne stały się tekstowe gry komputerowe. Zadaniem graczy było wpisywanie poleceń tekstowych, by sterować bohaterem na ekranie oraz zbieranie przedmiotów przydatnych do uwolnienia się z danego pomieszczenia. Kolejnym krokiem było utworzenie pokoiów zagadek w świecie realnym. W każdym większym mieście w Polsce istnieją takie centra rozrywki. Jeśli rozwiązywanie zagadek utknie w martwym punkcie i nie można ruszyć dalej, trzeba poprosić o podpowiedź. W każdym pomieszczeniu są głośniki, a osoba obserwująca grę z zewnątrz, tzw. moderator, naprowadza na właściwe rozwiązanie. Escape roomy powstają również w wersji online i rządzą się podobnymi prawami.

Zasady escape room

Zasady gry w escape room są bardzo proste. Trzeba rozwiązać stawiane przed uczestnikami zadania lub zagadki i wyjść z pokoju w jak najkrótszym czasie. Gra nadaje się zarówno dla dzieci w wieku szkolnym, jak i dorosłych, ponieważ można wybrać różne poziomy trudności. Ogólny plan jest zawsze taki:

- ▶ Wraz z grupą osób zostaniecie zamknięci w escape room.
- ▶ Musicie dokładnie przeszukać pomieszczenie, by znaleźć ukryte w nim wskazówki i zagadki.
- ▶ Na ich rozwiązanie macie określony czas.
- ▶ Jeśli rozwiążecie zagadki i/lub gry zręcznościowe w wyznaczonym czasie, escape room się otwiera, a wy wygrywacie grę.

Rodzaje escape room

Zabawa opiera się na wymyślonej przez twórców fabule osadzonej w określonych realiach. Są escape roomy, których akcja dzieje się, np. w klimacie horroru, gdzie zadaniem graczy jest wydostanie się z pokoju, zanim zjawi się w środku potwór, wampir, seryjny morderca itp. Inny rodzaj to escape roomy kryminalne, gdzie zadaniem graczy jest znalezienie w pokoju określonego przedmiotu będącego np. dowodem w śledztwie. Są escape roomy oparte na scenariuszu znanych filmów, gier komputerowych, a nawet bajek. Popularne są też pokoje zagadek geograficznych (np. bezludna wyspa, dżungla, piramida Faraona), czy historycznych (II wojna światowa, okres zimnej wojny itp.).

Zarówno escape room stacjonarny, jak i online może przybrać jeden z czterech schematów:

- ▶ otwarty,
- ▶ liniowy,
- ▶ wieloliniowy,
- ▶ piramidowy.

W schemacie otwartym zagadki rozwiązujemy w dowolnej kolejności i dopiero, gdy to uczynimy, łączymy rozwiązania w całość, aby osiągnąć cel gry. Na przykład każde zadanie daje nam cyfrę wielocyfrowego kodu do drzwi. Zupełnie inny jest schemat liniowy, w którym kolejność rozwiązywania zagadek ma znaczenie, a każda kolejna daje nam wskazówkę niezbędną do wykonania następnego zadania. Schemat wieloliniowy składa się z kilku

ścieżek liniowych. Po przejściu każdej z nich uczestnicy otrzymują wskazówki, które należy połączyć, aby osiągnąć cel gry. Najtrudniejszym i najbardziej rozbudowanym jest schemat piramidowy. Gra skonstruowana w ten sposób wymaga od uczestników większego skupienia i uwagi, ale świetnie się sprawdza jako praca w grupach.

Rodzaje zagadek

Najczęściej w escape roomie można znaleźć różnego rodzaju sejfy, skrzynie, szuflady i szafki zamknięte na klucz lub zamek szyfrowy, a zadaniem graczy jest odnalezienie do nich kluczy lub szyfrów. Mamy tu ogromne pole manewru, gdyż w sieci znajdziemy gotowe generatory. Dzięki temu w szybki sposób możemy uzyskać zaszyfrowany tekst. Rozkodowanie wymaga spostrzegawczości, umiejętności kojarzenia faktów i logicznego myślenia.

Są też pokoje tzw. bezkłódkowe, gdzie wszystkie zagadki opierają się na logice, rebusach itp. W wielu escape roomach spotyka się też zagadki manualne, wymagające zręczności, a często także współpracy kilku graczy.

Tworzenie sekwencji dźwięków, odtwarzanie melodii, wykorzystanie radia, słuchanie wiadomości oraz użycie kodu Morse'a to również dobre pomysły na zagadki do escape room. W jednych trzeba nastawić się na odbiór dźwięków, w innych należy je wygenerować. W pokoju zagadek możemy spodziewać się również gry oświetleniem, zwisających z sufitu elementów, wykorzystania cieczy, identyfikowania przedmiotów poprzez dotyk.

Bardzo dobrze sprawdzają się także puzzle. Możemy zaopatrzyć się w białe puzzle i na nich zapisać wiadomość lub wydrukować zagadkę na kartce papieru i porozcinać ją na kawałki. Elementy układanki ukrywamy w przestrzeni, w której odbywa się gra. Aby poznać treść zadania, należy odnaleźć wszystkie puzzle. Można także dołożyć nadmiarowy element, na którym będzie wskazówka do kolejnych etapów gry.

Escape room możemy urozmaicać za pomocą łamigłówek, np. sudoku, tangram. Rebusy i krzyżówki także świetnie sprawdzą się podczas zabawy.

Pod kodami QR możemy ukryć dosłownie wszystko – tekst, obraz, film, zadanie. W sieci znajdziemy generatory QR kodów, nawet takich, w których przed zeskanowaniem należy zamalować jego brakującą część. Tutaj znowu mamy wiele możliwości zastosowania, bo pola możemy oznaczyć cyframi lub literami.

Bardzo atrakcyjne dla uczestników są zagadki niewidoczne na pierwszy rzut oka. Warto zaopatrzyć się w pisak-tajnopis, który umożliwia zapisywanie notatek niewidocznych dla osób postronnych. Treść instrukcji jest widoczna po podświetleniu jej lampką UV. Istnieją także inne sposoby na stworzenie niewidzialnej treści: stary sposób to zapisanie tekstu na białej kartce za pomocą świecy lub soku cytryny.

Kolejną, sprawdzoną propozycją są uwięzione nożyczki i list w butelce. Zamykamy nożyczki na kłódkę i ukrywamy zadanie do wykonania w zaklejonej, plastikowej butelce. Uczestnicy muszą najpierw uwolnić nożyczki, rozciąć nimi butelkę, aby dostać się do jej wnętrza.

Innym narzędziem do wykorzystania w escape roomach są scrabble, na których mamy liczby i litery. Można wykorzystać je na wiele sposobów, np. połączyć z jakimś szyfrem. Karty do gry to również kolejne liczby, symbole, kolory. Ponadto w sieci znajduje się wiele interesujących generatorów, które urozmaicą grę. W szybki i łatwy sposób możemy wygenerować fałszywe prawo jazdy, wiadomość SMS, list gończy, receptę czy bilet lotniczy.

Formy zadań:

- ▶ labirynty,
- ▶ kręciołki,
- ▶ szyfry,
- ▶ krzyżówki,
- ▶ chmury wyrazowe,
- ▶ puzzle,
- ▶ kody QR,
- ▶ quizy online.

Wybrane generatory zagadek:

- ▶ **Festisite** (www.festisite.com) – zakręcone napisy, rebusy, labirynty;
- ▶ **ClassTools** (www.classtools.net) – kreatywne gry, quizy, diagramy i generator m.in. fakebooków, sms, wiadomości telewizyjnych;
- ▶ **Triminos** (paul-matthies.de) trimino (układanka) na wybrany temat;
- ▶ **Wordwall** (www.wordwall.com) – gotowe ćwiczenia interaktywne;
- ▶ **Biteable** (www.biteable.com) – umożliwia tworzenie filmiku wprowadzającego lub motywującego do dalszych zadań;
- ▶ **Komiks Maker** (www.storyboardthat.com) – program do tworzenia komiksów;
- ▶ **Generator krzyżówek** (krzyżówki.edu.pl) – umożliwia przygotowanie krzyżówek i wykreślanek na dany temat.

Pomysłów na zagadki jest naprawdę wiele w zależności od przyjętego przez organizatora wariantu. Można więc za każdym razem modyfikować i wprowadzać nowe sposoby ukrywania informacji. Ostatecznie zawsze chodzi o kreatywność a twórcy escape room zwykle sięgają po nieszablonowe rozwiązania by zaskoczyć swoich gości. Mnóstwo inspiracji, pomysłów i pomocnych narzędzi można znaleźć na grupie na Facebooku „Escape Room w edukacji”.

Zalety escape roomów

Do najważniejszych zalet escape roomów należą:

- ▶ skuteczność – nauka przez działanie daje większe efekty niż pogadanka;
- ▶ współpraca i komunikacja – wspólne działanie jednoczy grupę;
- ▶ aktywizacja – zachęcenie do udziału w zajęciach;
- ▶ zapewnienie wszechstronnego rozwoju;
- ▶ uniwersalność – istnieje możliwość przystosowania metody do każdego rodzaju zajęć;
- ▶ innowacja – nowoczesna forma nauczania;
- ▶ spostrzegawczość i logiczne myślenie – ćwiczy koncentrację i działanie pod presją czasu;

- ▶ kreatywność – wyzwala wyobraźnię i skłania do poszukiwań niesza-
blonowych rozwiązań.

Escape room w bibliotece

Biblioteka jest doskonałym miejscem do organizowania escape roomów. Gry tego typu jako element edukacyjny stanowią urozmaicenie oferty bibliotek. Można w nich wykorzystać postaci bohaterów literackich i fabuły książek. To dobry sposób na zachęcenie do korzystania z bibliotek, do logicznego myślenia i sprawdzenia się w sytuacji stresowej. Połączenie nauki z zabawą, angażujące fabuły oraz zestawy zagadek czy zadań manualnych silnie aktywizują uczestników i przynoszą wymierne efekty.

Najbardziej pracowitym elementem organizowania escape roomu są przygotowania. Trzeba precyzyjnie zaplanować przebieg zabawy, schować wskazówki, opracować wstęp, który wprowadzi uczestników w klimat poszukiwań. Należy wymyślić zadania, tak aby każde kolejne było konsekwencją poprzedniego. Muszą być spójne i tworzyć logiczny ciąg. Zadania i zagadki nie powinny opierać się tylko na samej wiedzy. Aby escape room nie był przewidywalny, organizatorzy powinni zróżnicować stopień trudności zadań i ich formę. Warto zainwestować trochę czasu w przygotowanie scenografii, to znaczy zaaranżować przestrzeń biblioteki i dodać rekwizyty, które nie będą brały bezpośredniego udziału w działaniach uczestników, ale zbudują klimat escape roomu. Do organizacji pokoju zagadek najlepiej wykorzystać jakieś ciekawe, możliwe do zamknięcia miejsce w bibliotece (osobna sala, piwnica, strych, magazyn itp.), które wprowadzi uczestników we właściwy nastrój. Odpowiedni będzie klimat tajemniczości, magii lub superważnej misji.

Niezwykle ważnym krokiem jest sprawdzenie poprawności wszystkich zadań. Nawet najmniejszy błąd może spowodować, że zabawa się nie uda. Pomyłka w jednej cyfrze czy słowie może uniemożliwić kolejny krok i przekreśli szansę na ukończenie gry. Do sprawdzenia warto zaangażować kogoś, kto nie brał udziału w tworzeniu escape roomu. Pozwoli to także ocenić poziom trudności stworzonej przez nas gry.

Każdy pokój zagadek jest niepowtarzalnym wydarzeniem. Pamiętajmy, że czas na grę jest ograniczony, więc zadania muszą być dostosowane do wieku i możliwości uczestników. Jako organizatorzy pokoiów zagadek nie jesteśmy w stanie przewidzieć wszystkich trudności, ale musimy ze spokojem reagować, gdy wydarzy się coś niespodziewanego.

Bibliografia

- ▶ K. Erdmann, W. Wątor, *Escape room w bibliotece*, [w:] Biuletyn EBIB, nr 2, (197)2021, tinyurl.com/gbp24-001 [dostęp: 17.07.2024].
- ▶ J. Gil, *Kosmiczny escape room w bibliotece*, [w:] Biblioteka publiczna, 2022, nr 2, s. 18–21.
- ▶ A. Rybakowska, *Escape room w bibliotece i w szkole. Praktyczny poradnik*, [w:] Biblioteka w szkole, 2024, nr 6, s. 20 .
- ▶ A. Szawejko, *Pokój zagadek – jak samodzielnie go przygotować?*, [w:] Biblioteka w szkole, 2021, nr 12, s. 28–29.
- ▶ labib.pl/inspiracja/pokaz/1982 [dostęp: 20.07.2024].
- ▶ tinyurl.com/gbp24-002 [dostęp: 13.07.2024].
- ▶ tinyurl.com/gbp24-003 [dostęp: 23.07.2024].
- ▶ tinyurl.com/gbp24-004 [dostęp: 15.07.2024].

Sebastian Kochaniec

Książnica Podlaska

Relacje gier i literatury. Szkic o interaktywnym doświadczeniu opowieści

1

Współczesna kultura przeżywa dynamiczne przemiany, w których doświadczenie narracji staje się nie tylko coraz bardziej zróżnicowane i interaktywne, ale także wywiera coraz większy wpływ na sposób postrzegania przez nas rzeczywistości. Z perspektywy refleksji antropologicznej wydaje się to szalenie intrygujące. Zauważmy bowiem, że każda epoka miała swoje ikoniczne metafory – ikoną średniowiecza są katedry, wiek XIX określa się potocznie wiekiem pary; za metaforę XX wieku można uznać internet (choć są także zwolennicy przypisania temu okresowi dziejów metafory fabryki lub – dość ogólnej idei postrzegania człowieka jako Pana świata, czego przykładem może być chociażby Wieża Eiffla – „przeciwstawiająca się naporowi wiatrów i innych sił przyrody”, jak opisywał ją piewca nowoczesności, lwowski estetyk dwudziestolecia – Stanisław Machniewicz). Oczywiście takie metafory mogą być różnorodne i odnosić się do wielu aspektów życia społeczno-polityczno-kulturowego. Idąc tym tropem i szukając odpowiedniego symbolu na określenie charakteru XXI wieku, można by pokusić się o takie stwierdzenia, jak ekran (nasze doświadczenia świata odbywa się głównie za sprawą ekranu smartphona), streaming lub interaktywność, dla których to elementów istnieje w moim przekonaniu synonimiczne pojęcie dobrze oddające ich charakter – narracyjność (lub jak ktoś woli można

mówić o wieku opowieści). Żyjemy bowiem w rzeczywistości różnorodnych, nierzadko uzupełniających się, ale także ścierających ze sobą narracji dotyczących przeróżnych aspektów naszego życia, na bazie których budujemy postrzeganie rzeczywistości. Wiek XXI jest więc wiekiem opowieści i niezwykle zróżnicowanych form ich udostępniania, jak i doświadczania. Pytanie, jaki ma to wpływ na obcowanie z literaturą (czytelnictwo) i bibliotekę jako instytucję?

Sugerując się ostatnim, przyjętym z niezwykłą euforią raportem o stanie czytelnictwa warto pod tym kątem zwrócić uwagę na współistnienie ze sobą różnych form obcowania z treścią literacką w postaci audiobooków, ebooków, książki tradycyjnej oraz gier nastawionych na doświadczenia fabularne. W tym miejscu warto poczynić pewną uwagę natury teoretycznej, ale by nie zagłębiać się zanadto w poetykę gier i literatury pozwolę sobie na coś w rodzaju „pigułki informacyjnej” w postaci ogólnych, ale najistotniejszych różnic pomiędzy grą a literaturą, których zarysowanie jest istotne dla podejmowanego zagadnienia.

Gdybyśmy szukali przepisu na dobrą książkę pod uwagę brane byłyby takie elementy, jak intrygująca fabuła z nieprzewidywanymi zwrotami akcji, plastyczny, czy jak kto woli – żywy świat przedstawiony, który będzie przemawiał do naszej wyobraźni, ciekawi bohaterowie czy umiejętnie prowadzona narracja, która nie pozwoli czytelnikowi spocząć dopóki nie dowie się, co kryje się na następnej stronie książki. W przypadku gier wideo sytuacja wygląda podobnie z tym małym zastrzeżeniem, że dostrojenia wymagają tutaj dwa zasadnicze elementy: narracyjny (o ile gra zakłada jakieś elementy fabuły) oraz czysto gameplayowy (czyli zawierający wszystkie aspekty interaktywnych elementów rozgrywki). Chodzi o to, że w przypadku gry bardzo często mamy do czynienia z przerywnikami filmowymi, które stanowią fabularne uzupełnienie tego, co robimy w grze. Jak więc widać w przypadku książki fabuła stanowi integralny element pozostałych części składowych powieści literackiej. W przypadku gry sytuacja jest nieco inna, bo istnieją gry fabularne, jak i pozbawione elementu narracyjnego

np. „Tetris”¹. Skupiając się jednak na tej pierwszej kategorii, taka modułowa struktura gry, w której elementy narracyjne nakładają się na rozgrywkę i odwrotnie, stwarza szerokie pole do eksperymentu z doświadczaniem narracji. Dla przykładu kryminalna gra „Heavy Rain” czy jej futurystyczna odmiana – „Detroit: Become Human”, choć są filmowymi narracjami interaktywnymi, mają liczne rozwiązania fabularne, uzależnione od decyzji gracza, co prowadzi do różnych finałów opowieści, w przeciwieństwie do klasycznej powieści kryminalnej, w której, przy ponownej lekturze nic nie jest w stanie nas zaskoczyć. Jeszcze inaczej wyglądają opowieści snute w grach Hidetaki Miyazaki (np. „Dark Souls” czy „Elden Ring”), gdzie gracze odkrywają skrawki opowieści, które autor rozproszył choćby w formie tekstowych przekazów w zakamarkach światów, które przemierza gracz. Z kolei twórcy takich klasyków, jak seria „GTA” idą jeszcze dalej, nie kreują całej historii, ale zadanie stworzenia opowieści dzielą z graczem dając odbiorcy wolną rękę pod kątem tego, jakie wyzwania postawi przed swoim bohaterem, jakie postawy przybiorą i jakie wybory moralne podejmą. Z kolei świat przedstawiony będzie dostosowywał się do ich wyborów².

Tradycyjne formy literackie, takie jak powieści czy opowiadania, od wieków były podstawowym medium nie tyle przekazywania, co zachowywania historii. W literaturze autorzy snują opowieści, które czytelnicy mogą przeżywać we własnym tempie, budując w umysłach obrazy i emocje zgodnie ze swoimi interpretacjami tekstu. W ten sposób literatura nie tylko dostarcza rozrywki, ale także skłania do refleksji i introspekcji. Jednakże w ostatnich dekadach gry wideo zaczęły odgrywać coraz większą rolę jako nośnik

- 1 Z postrzeganiem „Tetrisa” pod kątem fabularnym sprawa też nie jest taka oczywista ponieważ, jak zauważa amerykańska badaczka Janet Murray – „zawsze możemy doszukiwać się historii w warstwie metaforycznej gry. Innymi słowy, każdy może dowolnie interpretować doświadczenie rozgrywki w Tetrisa i przypisywać mu subiektywne znaczenie”. Dla przykładu badaczka proponuje interpretację, w której spadające klocki stanowią metaforą przyspieszającego trybu życia społeczeństwa amerykańskiego schyłku XX wieku.
- 2 B. Kluska, *Czy gracze potrzebują opowieści*, w: „Wokół narracji interaktywnej. Antologia tekstów”, CKNI, Łódź 2023, s. 8.

narracji, wprowadzając nowe formy interakcji i angażowania odbiorcy. Jako medium łączące elementy wizualne, dźwiękowe i interaktywne, otworzyły przed twórcami narracji zupełnie nowe możliwości. Dzięki technologii, gracze mogą teraz nie tylko obserwować rozwój fabuły, ale także aktywnie w niej uczestniczyć, podejmując decyzje, które kształtują historię i jej zakończenie. Ta interaktywność nie tylko zwiększa zaangażowanie odbiorcy, ale również pozwala na stworzenie bardziej personalizowanych i dynamicznych opowieści. Pozwolę sobie na prosty przykład, który zaoszczędzi kilku stron wywodu z teorii literatury, a dobrze zobrazuje to, o czym jest tutaj mowa. Otóż w przypadku lektury książki i śmierci jej głównego bohatera lub bohaterki, zawsze postrzegamy to wydarzenie z perspektywy – ten/ta zginął, zginęła. Mogą towarzyszyć temu różne emocje, ale zawsze postrzegamy to z pozycji osoby trzeciej. Tymczasem w przypadku rozgrywki w grę fabularną i ewentualnej porażki, równoznacznej z zagładą bohatera lub bohaterki, gracze mówią – zginąłem, zginęłam. Istnieją gry, które dobitnie podkreślają ten związek pomiędzy graczem a postacią, w którą się wciela, gdy w momencie porażki gra wyświetla komunikat „nie żyjesz” zamiast klasycznego „game over”. Gry wideo oferują więc unikalne doświadczenie, łącząc w sobie elementy literackie, filmowe i interaktywne. Dzięki temu, gracze mogą nie tylko obserwować rozwój fabuły, ale także aktywnie wpływać na jej przebieg. Ta interaktywność prowadzi do głębszego zaangażowania i emocjonalnego związania z historią, co jest trudniejsze do osiągnięcia w tradycyjnej literaturze, gdzie odbiorca jest biernym czytelnikiem. Przykłady takie jak „Wiedźmin 3: Dziki Gon” czy „The Last of Us” pokazują, jak gry wideo mogą integrować głębokie i złożone narracje z interaktywną rozgrywką. Te tytuły są często chwalone nie tylko za swoje mechaniki, ale przede wszystkim za zdolność do budowania emocjonalnych i porwujących opowieści. W „Wiedźmin 3”, gracz nie tylko podąża za główną fabułą, ale także może angażować się w liczne wątki poboczne, które rozwijają świat gry i pogłębiają charakterystykę postaci. Z kolei w „The Last of Us”, silne więzi emocjonalne między postaciami są kluczowe dla narracji,

a interaktywność gry wzmacnia przeżywane przez gracza emocje. Wszystkie opisane tu elementy gry, które określilibyśmy mianem interaktywności mają swoje „fachowe” nazewnictwo – określane są mianem ergodycznych, tzn. takich, w których podmiot ma bezpośredni wpływ na dziejącą się akcję. To trochę tak, jakbyśmy czytają „Wiedźmina” dopisywali pomiędzy zdaniem i akapitami alternatywne rozwinięcia danego wątku, czy uzupełniali opisy świata przedstawionego o własne pomysły.

2

Wszystkie zmiany, jakie zachodzą w przestrzeni kształtowania rzeczywistości, mają swój początek w języku. Wittgenstein wspominał, że granice języka wyznaczają granice świata i nie ma co ukrywać, że różnorodne nazewnictwo, które wkracza do bibliotek sprawia, że zmienia się podejście do pewnych rzeczy. I tu warto na chwilę zatrzymać się przy coraz częstszej obecności gier wideo w zbiorach bibliotecznych i ich udostępnianiu. Choć samo medium, w porównaniu do literatury czy filmu, jest niezwykle młode, to już zdążyło zdominować swoich poprzedników. Nie mniej jednak nadal gry nie mają takiego kapitału kulturowego jak wspomniane literatura czy film. Postrzegane są jako element rozrywki i zabawy i bardzo dobrze, bo w tych aspektach tkwią ich korzenie. Jednak z czasem, gdy medium dorastało, odwracało uwagę od zabawowej specyfiki i koncentrowało się na opowiadaniu historii, co stawia je, jak pisze Maria B. Garda, „niejako w jednym rzędzie z innymi, bardziej społecznie zakorzenionymi i uznanymi formami kulturowej ekspresji”³. Nie zapominajmy, że analogiczną drogę przeszedł komiks, który w połowie XX wieku był u szczytu swojej popularności w USA, ale rysownicy często woleli pozostawać anonimowi. Twórczość komisową rzadko traktowano jako wartościową artystycznie, a społeczeństwo niepokoiło się wpływem komiksu na młodzież (tak też jest z grami). Martwiono się,

³ Garda, Maria, B., „Jak inaczej powiedzieć gry komputerowe?”, [w:] Wokół narracji interaktywnej, dz.cyt., s. 23.

że czytanie komiksów psuje wzrok, powoduje wzrost przestępczości, że komiks sam w sobie to przejaw „kultury niskiej”. Co ciekawe, niewiele później ogólnościatowe uznanie zyskała gatunek powieść graficzna, która w swej nazwie odwołuje się do tradycji literackiej. To samo spotyka gry wideo. Jeśli np. mówimy, że we współczesnych bibliotekach można pograć w gry – skojarzenia z tego rodzaju sformułowaniem są przeważnie pejoratywne. Natomiast gdy biblioteka stwarza możliwość doświadczania narracji interaktywnej (odwołując się właśnie do tradycji literackiego nazewnictwa) brzmi to w sposób bardziej nobilitujący. Jak więc widać, przyswajanie nowych zjawisk nigdy nie jest procesem natychmiastowym, za to najczęściej budzącym liczne kontrowersje i wymagającym przemiany społecznej, która najczęściej zauważalna jest na przykładzie języka, jakiego używamy do opisu danego zjawiska.

Obecność gier wideo w przestrzeni biblioteki oraz – co należy podkreślić – odpowiedni dobór tytułów nastawionych na narracyjność – służy odczarowaniu tego medium. Nie ma co bowiem ukrywać, że ekspansja nowych mediów elektronicznych, bombardujących nas bodźcami z różnych stron – w tym gier wideo – zmienia sposób, w jaki pracują nasze mózgi. Oglądając film na Netflixie, potrafimy jednocześnie przeglądać Instagrama i prowadzić rozmowę. Zyskujemy zdolność do wielozadaniowości, ale odbywa się to kosztem m.in. zdolności do utrzymywania uwagi na jednym, konkretnym zadaniu – jak choćby lektura książki. W związku z tym mniej czytamy, jeśli nie liczyć skakania między krótkimi komunikatami w Internecie. Efektem ubocznym jest obniżenie zdolności do operowania na symbolach i głębokiej analizy. Stopniowo więc głupiejemy. W skrócie, cofamy się od zaawansowanej kultury słowa do epoki komunikacji obrazkowej, stajemy się wtórnymi analfabetami. Coraz trudniej przychodzi nam krytyczna analiza treści. Tym ważniejsze jest, aby interaktywne medium, jakim są gry, pełniło inne funkcje niż jedynie rozrywkowe. Powinno pomagać nam się rozwijać, pobudzać intelektualnie, wzruszać, przypominać o tym, co ważne – uczyć nas tego, edukować na rozmaitych poziomach.

Relacja między literaturą a grami wideo nie jest jednostronna. Ta pierwsza może inspirować twórców gier do tworzenia bardziej złożonych i głębokich fabuł, a gry wideo mogą wprowadzać nowe formy narracji, które literatura może zaadaptować do swoich potrzeb. Na przykład, powieści hipertekstowe i interaktywne e-booki zaczynają wykorzystywać elementy znane z gier wideo, takie jak nieliniowe narracje i interaktywne wybory, aby angażować czytelników na nowe metody. W ten sposób współczesna relacja między literaturą a grami wideo otwiera przed twórcami i odbiorcami nowe horyzonty doświadczania i tworzenia narracji. Oba media wzajemnie się uzupełniają, tworząc bogatsze, bardziej immersyjne i angażujące historie, które odzwierciedlają dynamiczne przemiany kulturowe naszych czasów.

3

Relacja między literaturą a grami wideo przynosi korzyści obu tym mediom. Literatura może czerpać inspiracje z interaktywności i narracyjnych struktur gier, tworząc bardziej immersyjne i angażujące formy literackie, takie jak powieści hipertekstowe czy interaktywne e-booki. Dzięki temu, czytelnicy mogą doświadczać narracji w sposób bardziej dynamiczny i zróżnicowany. Z kolei gry wideo mogą wzbogacać swoje fabuły i postaci poprzez czerpanie z literackich tradycji. Adaptacje literackie, takie jak gry na podstawie powieści fantasy czy science-fiction, mogą przyciągać fanów oryginalnych dzieł i wprowadzać ich w świat gier. Przykłady takich gier to seria „Wiedźmin”, bazująca na prozie Andrzeja Sapkowskiego, czy „Metro 2033” oparte na powieściach Dmitrija Głuchkowskiego. Relacja między literaturą a grami wideo tworzy również przestrzeń dla twórczej synergii, gdzie pisarze i twórcy gier mogą współpracować, aby stworzyć nowe formy narracji. Scenarzyści gier mogą korzystać z literackich technik narracyjnych, takich jak złożone wątki, głębokie postaci i emocjonalne konflikty, aby wzbogacać swoje opowieści. Z kolei pisarze mogą inspirować się interaktywnymi elementami gier, aby eksperymentować z nowymi formami literackimi. Kolejnym aspektem korzyści wynikających z relacji między literaturą a grami wideo są

możliwości edukacyjne. Gry edukacyjne, które integrują literackie narracje, mogą skutecznie angażować uczniów i zachęcać do nauki poprzez interaktywne doświadczenia. Przykłady takich gier to „Assassin’s Creed: Discovery Tour”, która pozwala graczom eksplorować starożytne cywilizacje w sposób edukacyjny, oraz „Elegy for a Dead World”, która zachęca graczy do pisania własnych opowieści w oparciu o przedstawione światy.

Relacja między literaturą a grami wideo odzwierciedla ewolucję współczesnej kultury i narracji. Gry wideo wprowadzają nowe formy interaktywności i zaangażowania, które zmieniają sposób, w jaki odbiorcy doświadczają historii. Zarówno literatura, jak i gry wideo mogą czerpać z tej relacji korzyści, tworząc bardziej złożone, immersyjne i emocjonalnie angażujące formy narracji. W miarę jak te dwa media nadal się rozwijają i przenikają, możemy oczekiwać jeszcze bardziej innowacyjnych i wzbogacających doświadczeń narracyjnych.

Kilka przykładów adaptacji literatury na gry wideo, które pokazują, jak szerokie i różnorodne mogą być relacje dzieł literackich z interaktywną rozgrywką:

1. **Wiedźmin** (*The Witcher*)

Adaptacja serii powieści fantasy autorstwa Andrzeja Sapkowskiego. Seria gier została stworzona przez polskie studio CD Projekt Red.

2. **Metro 2033**

Adaptacja postapokaliptycznej powieści Dmitrija Głuchkowskiego. Gra została stworzona przez ukraińskie studio 4A Games.

3. **Hobbit**

Gra oparta na powieści J.R.R. Tolkiena. Istnieje kilka adaptacji, w tym przygodowa gra akcji „The Hobbit” z 2003 roku.

4. **Władca Pierścieni** (*The Lord of the Rings*)

Seria gier opartych na trylogii J.R.R. Tolkiena. Przykłady to „The Lord of the Rings: The Battle for Middle-earth”, „Middle-earth: Shadow of Mordor” i „Middle-earth: Shadow of War”.

5. **Alicja w Krainie Czarów** (*Alice in Wonderland*)
Gry inspirowane powieścią Lewisa Carrolla, takie jak „American McGee’s Alice” i jej kontynuacją „Alice: Madness Returns”.
6. **Seria Assassin’s Creed**
Choć seria nie jest bezpośrednią adaptacją, wiele z jej części czerpie inspirację z literatury historycznej i fikcyjnej, w tym z powieści Valerio Evangelisti.
7. **Dante’s Inferno**
Gra inspirowana pierwszą częścią „Boskiej Komedii” autorstwa Dante Alighieri. Stworzona przez Visceral Games.
8. **Tom Clancy’s Rainbow Six**
Adaptacja powieści sensacyjnej Toma Clancy’ego. Seria gier jest tworzona przez Ubisoft.
9. **I Have No Mouth, and I Must Scream**
Gra oparta na opowiadaniu science fiction Harlana Ellisona.
10. **Blade Runner**
Gra przygodowa oparta na powieści Philipa K. Dicka „Czy androidy śnią o elektrycznych owcach?” („Do Androids Dream of Electric Sheep?”).
11. **Frankenstein**
Gra oparta na powieści Mary Shelley. Przykład to „Frankenstein: Through the Eyes of the Monster”.
12. **Call of Cthulhu: Dark Corners of the Earth**
Gra inspirowana twórczością H.P. Lovecrafta, szczególnie jego opowiadaniem „Cień nad Insmouth” („The Shadow over Innsmouth”).
13. **The Dark Eye: Chains of Satinav**
Gra oparta na niemieckiej serii powieści fantasy „The Dark Eye”.
14. **Sherlock Holmes: Crimes and Punishments**
Gra oparta na postaci detektywa stworzonego przez Arthura Conana Doyle’a, oferująca różnorodne zagadki kryminalne do rozwiązania.
15. **Beowulf: The Game**
Gra akcji oparta na staroangielskim poemacie epickim „Beowulf”.

16. The Invincible

Fabularna przygoda na motywach powieści Stanisława Lema.

17. Cyberpunk 2077

Gra akcji stworzona przez CD Project Red (to samo studia, które odpowiada za Wiedźmina) na podstawie której Rafał Kosik napisał książkę pt. „Cyberpunk. Bez przypadku”.

Maria Niemyjska-Czarnow

Filia nr 14 Książnicy Podlaskiej

Co słysząc w Esperanto-Libraro?

W sieci bibliotek, która tworzy Książnicę Podlaską znajduje się nietypowa Filia nr 14 Esperanto-Libraro. Została ona otwarta 14 lat temu staraniem białostockich esperantystów, którzy zorganizowali w 2009 r. światowy Kongres właśnie w Białymstoku. Z przymrużeniem oka można powiedzieć, że wtedy Białystok wypiękniał: pojawiły się szlaki turystyczne opisane wielojęzycznie, także w brajlu, powstało Centrum im. Ludwika Zamenhofa oraz zupełnie nowa Filia z księgozbiorem w języku esperanto.

Co taka Filia może zaproponować szerszemu gronu czytelników? Otóż książki o esperancie, Ludwiku Zamenhofie i jego rodzinie, której potomkowie, nawiasem mówiąc, już nie byli związani z naszym regionem, bo rodzice młodego Zamenhofa wyprowadzili się do Warszawy, kiedy ten był nastolatkiem. Część opracowań jest w języku polskim, a pozostałe po angielsku, niemiecku, francusku, rosyjsku, serbsku a nawet – japońsku. Dla dzieci, które trafiają do Filii, już samo zobaczenie książki w alfabecie japońskim stanowi atrakcję. A nie jest to jedyna ciekawostka językowa: i dla dzieci, i dla dorosłych mamy książki wielojęzyczne wydane równoległe w dwóch, czy trzech językach.

Filia oferuje także aktualną prasę w esperancie i przechowuje roczniki wielu czasopism, które wychodziły przez dziesięciolecia. W księgozbiornie znajdują się również pozycje wartościowe dla bibliofilii i badaczy historii oraz literatury. Ostatnio posłużyły autorom wydawnictw: „Eliza Orzeszkowa i Ludwik Zamenhof: ludzie, którzy łączą kultury” z tekstem Grażyny Dawidowicz i Anny Janickiej (w 2021 r.) oraz „Światy na skrzyżowaniu kultur:

Eliza Orzeszkowa i Ludwik Zamenhof: studia i szkice” pod redakcją naukową Anny Janickiej i Heleny Nielepko (w 2022 r.).

Aby poszerzać grono użytkowników naszej fachowej biblioteki, staramy się zaoferować im coś poza książkami i czasopismami – m. in. spotkania wokół ciekawych ludzi i ich hobby. Spotykają się tu miłośnicy rękodzieła i podróży, jedni i drudzy pokazują i dzielą się swoją wiedzą i umiejętnościami. Wiele wydarzeń ma charakter spontaniczny, bo odbywa się przy okazji wizyt esperantystów w Białymstoku, umożliwiając im mówienie w różnych językach i wymianę informacji o życiu w najdalszych zakątkach świata. Kronika Filii obok esperanta a nawet brajla, zawiera wpisy w języku koreańskim, niemieckim, włoskim, francuskim i wielu innych.

Integrujemy środowisko lokalnych esperantystów i sympatyków idei, które przyświecały Zamenhofowi, organizując, wraz z Centrum jego imienia, Narodowe Czytanie w języku esperanto. W ubiegłym roku wydarzenie to zbiegło się z innym – świętem ulicy Warszawskiej.

Od początku swego istnienia Esperanto-Libraro we współpracy z Białostockim Towarzystwem Esperantystów organizują konkurs literacki pod hasłem „Esperanto łączy ludzi”. Ma on szeroki zasięg, a prace mogą być pisane po polsku lub esperancku. Zgłoszenia przychodzą z całego świata, ostatnio główną nagrodę otrzymała uczestniczka z Meksyku. Namacalnym efektem konkursu są „Zeszyty Białostockie”, czyli „Bjalistokaj Kajeroj”, w których publikujemy prace uczestników w wersji dwujęzycznej. W tłumaczenia angażują się esperantyści, mniej lub bardziej związani z Filią. Praca nad konkursem jest całorocznym zajęciem – począwszy od wymyślenia tematu, co roku bowiem ogłaszamy inny, poprzez zapewnienie środków finansowych na realizację, aktualizowanie regulaminu, przygotowywanie graficznej ilustracji konkursu, rozpropagowywanie go wśród odbiorców, zbieranie zgłoszeń, przekazywanie ich jurorom, tłumaczom i redaktorowi zeszytu, który trzyma pieczę nad poprawnością tekstu i graficzną oprawą całości. Ogłoszenie wyników konkursu ma miejsce w połowie grudnia, kiedy to Białostockie Towarzystwo Esperantystów wraz z Centrum im. Ludwika Zamenhofa i Filią

Esperanto-Libraro świętują urodziny twórcy esperanta. Tego dnia uczestnicy konkursu, poza nagrodami, dostają także świeżo wydrukowane Zeszyty Białostockie z własnymi tekstami. Tutaj dodam, że tak, jak ekscytujące jest otrzymywanie zgłoszeń z Brazylii czy Kostaryki, tak ogromnie cieszy udział w konkursie mieszkańców Białegostoku i naszego regionu. Ostatni finał przyciągnął wielu uczestników z Polski i z zagranicy. Wszyscy biorący udział w Dniach Zamenhofa, mogli cieszyć się atmosferą spotkania, posłuchać języka i dowiedzieć się czegoś więcej o idei Esperanta.

W roku 2024 uczestnicy konkursu piszą teksty związane z tematem: „Przygoda mojego życia”. Kiedy Państwo czytacie ten artykuł w „Głosie”, tegoroczny konkurs jest już zakończony. Szukajcie więc na stronie internetowej Książnicy Podlaskiej tematu następnej, 15. edycji – i piszcie do nas, bo zapewniam, że warto.

Konrad Milanowski

Miejska Biblioteka Publiczna w Augustowie

Od „Kajko i Kokosza” do „Sandmana”. Wzrost Popularności Komiksów w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Augustowie

Podejmowane przez biblioteki próby wyjścia naprzeciw różnorodnym potrzebom czytelnictwa współczesnego odbiorcy, to niejednokrotnie spore wyzwanie, z którym wiąże się jednak ciekawa perspektywa pod kątem możliwości podejmowania kreatywnych działań na różnych obszarach animacji czytelnictwa.

Jako pracownik APK – Miejskiej Biblioteki Publicznej w Augustowie jestem też aktywnym czytelnikiem, który posiada szereg zainteresowań literackich. Prywatnie od wielu lat zajmuję się też komiksami (od regularnego uczestnictwa w festiwalach komiksowych, po kolekcjonerstwo i hobbystyczne próby tworzenia własnych kadrów). Mówiąc o miejscu komiksu we współczesnej kulturze literackiej, trzeba przede wszystkim zwrócić uwagę, iż nie jest to już tak marginalna forma narracji, jak kiedyś. „Historie obrazkowe” dojrzały, wypracowały własną poetykę i globalną publiczność. Komiksowa Warszawa będąca częścią składową warszawskich targów książki, Międzynarodowy Festiwal Komiksu i Gier w Łodzi, impreza „Niech żyje Komiks” – to tylko niektóre wydarzenia gromadzące rzesze fanów tego medium. Niewiele jednak dzieje się pod kątem eventów gromadzących publiczność komiksową we wschodniej Polsce. Postanowiłem więc spróbować przemycić komiksową tematykę do Augustowa i założyć w Miejskiej Bibliotece Publicznej Dyskusyjny Klub Komiksowy. Pomysł się przyjął, a koncepcja prowadzenia klubu stale się rozwija.

Na spotkaniach omawiamy przede wszystkim „klasyczne” tytuły, które warto znać wchodząc w kulturę komiksu. Zajęliśmy się już m.in. twórczością Andreasa Martensa, znakomitą polską adaptacją *Niezwykłego* Lema Rafała Mikołajczyka i legendarną *Wieczną Wojną* Marvano i Haldemana – opowieścią science fiction powstałą jako głos przeciw wojnie w Wietnamie. Aktualnie przygotowujemy się do spotkania na temat komiksowej Biblii, czyli *Incala*. Rozmawiamy również o komiksach w szerszym kontekście własnych zainteresowań, o historii komiksu na świecie i na gruncie polskim (począwszy od XIX wieku i pierwszych dzieł zestawiających narrację i obraz), o ekranizacjach i języku komiksu. Czasem też rysujemy (w naszym gronie znajdują się osoby, mogące pochwalić się własnymi pracami). Poza stałą liczbą członków, są też tacy, którzy pojawiają się na jednym, dwóch spotkaniach, a potem wracają. Swoistym sukcesem funkcjonowania klubu w bibliotece jest fakt, iż jego członkami są przede wszystkim mężczyźni w różnych grupach wiekowych. Dzieje się tak właśnie dzięki obecności powyższego rodzaju literatury w naszej placówce oraz stworzeniu odpowiedniej przestrzeni do dyskusji. Uwidacznia to jednocześnie, że o ile mężczyźni są trudną do zagospodarowania grupą w bibliotece, o tyle propagowanie nieco innych form literackich, jak np. komiks, otwiera drogę do różnorodnych inicjatyw animacyjnych dla tej właśnie grupy. Z tego też względu, staramy się, by w Wypożyczalni dla Dorosłych znajdowały się komiksowe pozycje, na jakie warto zwrócić uwagę. Jest więc m. in, *Maus* Arta Spigelmana – nagrodzona Pulitzerem powieść graficzna o Holokauście, dylogia *Pasażerowie Wiatru* Bourgeona, wyróżniany na całym świecie *Dom Paco Roki* – dramat obyczajowy o przemijaniu i relacjach rodzinnych, *V jak Vendetta*, kultowa seria *Sandman* i wiele innych tytułów, które staramy się na bieżąco uzupełniać.

Podczas jednej z edycji organizowanego przez Augustowskie Placówki Kultury festiwalu mangi i anime „Midoricon” postanowiliśmy, jako Biblioteka, poszerzyć go o komiks w szerszym kontekście. Zaprosiłem na „Midoricon” dwóch polskich rysowników komiksowych Mariusza Moroza i Jacka

Skrzydlewskiego oraz scenarzystę Piotra Wasilewskiego, którzy nie tylko sprzedawali na strefie targowej swoje komiksy z pamiątkowymi „wrysami”, ale poprowadzili również warsztaty (Mariusz Moroz i Jacek Skrzydlewski z rysunku, Piotr Wasilewski z tworzenia scenariusza). Poziom zainteresowania i imponująca frekwencja chętnych na warsztatach, zwłaszcza wśród młodzieży, dała nam wyraźny sygnał, że jest to właściwy kierunek. Jeśli chodzi o mangi, stopniowo wprowadzamy je do Wypożyczalni dla Dorosłych, zaś w Oddziale dla Dzieci znajduje się już imponująca kolekcja mangowych tytułów i samych komiksów – od zbiorczych wydań Kajka i Kokosza, po „Asterixa”. Staramy się docierać do odbiorcy na różne sposoby. Od kilku lat w Bibliotece działa Dyskusyjny Klub Książki dla młodzieży, a w tym roku wystartował cieszący się dużym zainteresowaniem Dyskusyjny Klub książki dla Dorosłych. Jeżeli chodzi o istniejący do niedawna Klub Gier Planszowych „Wszystko gra”, postanowiliśmy zmienić nieco jego formułę. Tym sposobem w ostatnim czasie odbyła się w Miejskiej Bibliotece Publicznej pierwsza sesja z grą fabularną osadzoną w uniwersum Dungeons & Dragons i już teraz można powiedzieć, że projekt będzie kontynuowany. W Oddziale Dla Dzieci działa ponadto „Klub Młodego Odkrywcy”, skupiający młodych naukowców, którzy wykonują niecodzienne eksperymenty pod okiem doświadczonego instruktora. Nie brakuje również wyjazdów w teren. Widać więc, że animowanie czytelnictwa poprzez literackie gatunki popkulturowe, może skutkować wieloma innymi inicjatywami tworzącymi się wokół kultury komiksowej.

Anna Łapińska

Filia Biblioteczna w Uhowie Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Łapy

Razem w kulturze – o wspólnych działaniach biblioteki i Wiejskiego Domu Kultury na przykładzie Filii Bibliotecznej i WDK w Uhowie

W małych miasteczkach i wsiach często życie społeczne tętni najintensywniej wokół szkoły, kościoła i sklepu. Bywa, że w tych ośrodkach istnieją też jednostki kulturalne, takie jak filia biblioteczna czy Wiejski Dom Kultury. Każda z nich ma swojego dyrektora, każda posiada własny plan działania, a często i innych odbiorców. W moim artykule chcę jednak pokazać, że mimo różnic, można zjednoczyć swoje siły i działać razem w kulturze na użytek wszystkich mieszkańców.

Zarówno Filia Biblioteczna w Uhowie, jak i Wiejski Dom Kultury w Uhowie, o których będę pisać, mieszczą się w jednym budynku – dzieli nas raptem jeden korytarz i kilka schodów. To wspólne miejsce wiele ułatwia, ponieważ, będąc blisko siebie, dużo rozmawiamy o swoich pomysłach i planach na inicjatywy kulturalne, a jednocześnie mamy gotową przestrzeń do ich realizacji – na parterze znajduje się bowiem sala widowiska, która może pomieścić około 100 osób.

Warto dodać, że filia biblioteczna i WDK w Uhowie są jednostkami, w których załogi są jednoosobowe. Zatem kluczem do dobrej współpracy są przede wszystkim dobre relacje między mną – czyli bibliotekarką, a instruktorką WDK. Tak się szczęśliwie złożyło, że u nas po prostu od razu „kliknęło”, ponieważ mamy podobną energię życiową, wyznajemy takie same wartości, łączy nas również zbliżony wiek oraz wspólne tematy macierzyńsko-rodzinne.

To wszystko sprawia, że udaje nam się zgodnie współpracować i realizować różne projekty.

Nasze wspólne, cyklicznie realizowane działania to przede wszystkim zajęcia wakacyjne i feryjne dla dzieci z Uhowa. Przez ostatnie dwa lata udało nam się pozyskać dofinansowania z programu „Wakacyjna AktywAkcja” z Fundacji Polskiego Funduszu Rozwoju, dzięki czemu zorganizowałyśmy m.in.: spotkanie z alpakami z Wioski Indiańskiej w Supraśla, dzień zabaw wodnych, warsztaty kulinarne z KGW Uho-wianki, zajęcia sportowe z Ośrodkiem Kultury Fizycznej z Łap, rajd rowerowy i grę terenową przy wieży widokowej w Uhowie, ognisko rodzinne z animacjami, zajęcia muzyczne z bum bum rurkami i wiele innych działań.

Razem zrealizowałyśmy też kilka projektów z konkursów na inicjatywy oddolne w naszej gminie. Tutaj mogły brać udział organizacje pożytku publicznego lub grupy nieformalne. Po rozmowie z panią sołtys we trzy stworzyłyśmy taką grupę i wniosowałyśmy o dofinansowanie działań dla dzieci, rodzin i seniorów z naszej miejscowości. Udało nam się pozyskać fundusze, które wykorzystaliśmy na zorganizowanie zajęć z garncarstwa dla seniorów, warsztaty kulinarne dla rodzin z dziećmi, spektakl o tematyce świątecznej oraz animacje.

Inne zrealizowane przez nas inicjatywy, to np. Dzień Kobiet dla płci pięknej z naszej miejscowości, na który zaprosiłyśmy znajomego baristę z lokalnej palarni kawy. Gość najpierw wygłosił prelekcję dotyczącą właściwości kawy, a następnie parzył ten napój wszystkim obecnym paniom. Podczas spotkania była możliwość skorzystania z punktu bookcrossingu, który cieszył się dużym powodzeniem. Kolejną atrakcją była prelekcja jednej z czytelniczek, zajmującej się kosmetykami aloesowymi, na temat właściwości tej rośliny. Pani zaproponowała też degustację napojów aloesowych oraz zrobiła uczestniczkom spotkania maseczki na dłonie z wykorzystaniem swoich produktów, a także przeprowadziła konkurs z atrakcyjnymi nagrodami. Prelegenci zgodzili się wystąpić nieodpłatnie, a wszystkie panie były bardzo zadowolone z zapewnionych atrakcji.

Oprócz tego wydarzenia dla dorosłych mamy też wspólne doświadczenia w prowadzeniu tematycznych spotkań dla uczniów z lokalnej szkoły podstawowej. W tym roku szkolnym zorganizowałyśmy np. wspólne powitanie wiosny, na które zaprosiliśmy uczniów z klas 1–3. Dzieci podzielone na grupy miały za zadanie wysłuchać fragmentów czytanego tekstu na temat wiosny i zilustrować je. Uczniowie mogli też zaprezentować swoje niezwykle kreacje w zielonym pokazie mody. Grupy wymyślały też własne okrzyki na powitanie wiosny i zdołały jajka wielkanocne.

Kolejną inicjatywą, w której brałyśmy udział wspólnie już drugi rok z rzędu, był piknik rodzinny organizowany przez szkołę podstawową w Uhowie. Podczas tego wydarzenia wspólnie przeprowadziłyśmy szereg animacji dla dzieci i rodziców, m. in. wyścigi rzędów z książką na głowie i z książkami w torbach, zamykanie w bańce mydlanej, taniec z pomponami itp.

Podsumowując, jeszcze raz potwierdzam, że współpraca biblioteki z domem kultury jest jak najbardziej możliwa. Obie nasze jednostki pracują na rzecz zapewnienia dostępu do kultury wszystkim mieszkańcom miejscowości, a my wspieramy się wzajemnie w osiągnięciu tego celu.

Agnieszka Lewko

Filia nr 10 Książnicy Podlaskiej

Ewa Lewko

Filia nr 6 Książnicy Podlaskiej

Jaś i Małgosia w Filii nr 6

Zgodnie ze statutem Książnicy Podlaskiej im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku jednym z jej podstawowych zadań jest upowszechnianie czytelnictwa i szeroko pojęta działalność kulturalna. Osadzone w lokalnych środowiskach miasta Filie biblioteczne aktywnie wypełniają te zadania. Wdzięcznymi i chętnymi uczestnikami działalności popularyzatorskiej bibliotek są dzieci z okolicznych przedszkoli i szkół. Świadomość tego, jak ważne jest oswojenie dzieci z książką i biblioteką, gdy inne formy rozrywki wydają się bardziej kolorowe i atrakcyjne, towarzyszy nam w planowaniu działań animujących czytelnictwo. Staramy się, by biblioteka była postrzegana jako fascynujące miejsce, w którym można dobrze się bawić. Wymiernym rezultatem naszych działań jest coraz większa liczba najmłodszych czytelników, którzy inspirują także dorosłych do sięgania po książki.

A co robić, kiedy placówka nie jest duża, ani kolorowa i nie posiada wielu narzędzi i środków, by olśnić potencjalnych czytelników? Trzeba włączyć swoją kreatywność. Bibliotekarze, co z dumą trzeba przyznać, są mistrzami w tworzeniu czegoś z niczego, a ograniczeniem jest tylko ich wyobraźnia i warunki lokalowe. Jednym z przykładów obejścia trudności były zorganizowane w Filii nr 6 Książnicy Podlaskiej spotkania z bajką, podczas których

bibliotekarze musieli nabrać do siebie trochę dystansu oraz wykorzystać talenty aktorskie i plastyczne.

Wystarczył duży karton, trochę starej tapety, klej i czas, by powstała całościem okazała chatka z piernika. Skoro była chatka, to musieli być też Jaś i Małgosia. Bibliotekarki schowały więc swoją powagę i skrępowanie, by wystąpić w rolach bohaterów bajki. Po odpowiedniej charakteryzacji przypominały dwójkę zagubionych w lesie dzieci.

Jednym z efektów, które chciałyśmy osiągnąć było zaskoczenie. Dzieci weszły do sali, gdzie stały jedynie dekoracje i rekwizyty, ale nic poza tym. Bibliotekarki – tzn. Jaś i Małgosia – wyłoniły się zza regałów i odegrały krótką scenę – zagubienie dzieci i odnalezienie domku z piernika w lesie. Była to luźna interpretacja oryginalnej baśni, ale uczestnicy bardzo szybko odgadli z kim mają do czynienia. Ich reakcje były dosyć żywiołowe. Bibliotekarze odetchnęli z ulgą i wiedzieli, że mogą kontynuować zajęcia połączone z głośnym czytaniem. Jeżeli chodzi o wybór tekstu, to polecamy dowolność. Treść i długość bajki powinna być uzależniona od grupy wiekowej. Można pokusić się o zapoznanie dzieci z baśniami spoza tzw. kanonu, czy rozważyć bohaterów z innych krajów, czy kultur.

Przygotowano także bajkowe zagadki losowane z koszyczka Małgosi, quizy i inne formy zabaw tematycznych. Zajęcia zakończyły się wspólną pamiątkową fotografią i wieloma indywidualnymi sesjami zdjęciowymi.

Proces przygotowań do tak angażujących bibliotekarzy zajęć pozwala im odkrywać w sobie liczne talenty, zwłaszcza artystyczne. Umożliwia także pokonanie bariery skrępowania i tremy przed wystąpieniami publicznymi, pozwala wykorzystywać aktorskie środki wyrazu. Niepokój w spotkaniach z maluchami wiąże się z ich bezpośrednimi i szczerymi opiniami, dlatego nie każdy ma odwagę prowadzić zajęcia i pozwolić sobie zejść z „piedestału” poważnego bibliotekarza.

Jako pomysłodawcy i wykonawcy bajkowych warsztatów bibliotekarki bawiły się przednio, a dzieci mogły pośmiać się z poważnych, dotąd w ich odbiorze, pań z biblioteki.

Fot. Zajęcia „Jaś i Małgosia” w Filii nr 6 Książnicy Podlaskiej (fot. z archiwum F6)

Scenariusz zajęć „Jaś i Małgosia”

Uczestnicy zajęć:

- ▶ grupa przedszkolna.

Cele ogólne:

- ▶ utwalenie znajomości bajek,
- ▶ rozwinięcie wyobraźni,
- ▶ zachęcenie do czytania bajek .

Dziecko potrafi:

- ▶ uważnie wysłuchać opowieści,
- ▶ wymienić bohaterów bajek,
- ▶ rozpoznać bajki na podstawie czytanego fragmentu,
- ▶ przyporządkować bohaterów na obrazkach do właściwych bajek.

Metody pracy:

- ▶ słowna – czytanie bajki, rozmowa z dziećmi, opowiadanie, wypowiedzi dzieci,
- ▶ oglądowa – wykorzystanie książek, obrazków, puzzli i ilustracji.

Środki dydaktyczne:

- ▶ własnoręcznie wykonany domek Baby Jagi i kominek,
- ▶ koszyczek z zagadkami,
- ▶ stroje Jasia i Małgosi,
- ▶ obrazki z bohaterami bajek,
- ▶ puzzle ilustrujące bajkę „Jaś i Małgosia”,
- ▶ książki.

Przebieg zajęć

1. Wprowadzenie dzieci.
2. Przywitanie – Jaś i Małgosia witają dzieci.
3. Przebrane bibliotekarki po krótkiej inscenizacji, pytają dzieci , czy domyślają się o czym będą zajęcia?
4. Czytanie bajki tradycyjnej, bądź zaproponowanie bajek z innych krajów i kultur.
5. Losowanie zagadek z koszyczka.
6. Układanie puzzli związanych z bajką.
7. Rozmowa na temat bohaterów bajek i emocji , jakie im towarzyszą.
8. Zachęcenie przedszkolaków do czytania książek.
9. Wspólna zabawa i pamiątkowa sesja fotograficzna z wykorzystaniem rekwizytów.

Katarzyna Hermaniuk

Filia nr 4 Książnicy Podlaskiej

Harry Potter na feriach w Filii nr 4 Książnicy Podlaskiej

Magia w bibliotece. To magia, która może się wydarzyć między czytelnikiem a książką. Magia może się zadziać również dzięki naszym działaniom. Tak było w przypadku ostatnich ferii.

W naszej bibliotece zwyczajowo na wakacje czy na ferie staramy się przygotowywać atrakcyjne zajęcia dla młodych czytelników. Za nami już m.in. arktyczne wyprawy, poznawanie świata wszystkim zmysłami, leśne wakacje w stylu eko. Minione ferie zainspirował cykl książek i filmów o Harrym Potterze.

Zajęcia miały charakter cykliczny i uczestniczyły w nich dzieci w wieku 8–12 lat. Nasze doświadczenie podpowiada, że to wdzięczna kategoria wiekowa. Uczestnicy są już na tyle samodzielni, że mogą brać udział w spotkaniach bez rodziców. Dzieci starsze niż 12 lat nie jest łatwo zaangażować do zabawy, gdyż czują się zbyt “dorosłe”.

Filia nr 4 jest usytuowana na dużym osiedlu, które nie ma klubu osiedlowego, brakuje więc oferty atrakcyjnych zajęć pozaszkolnych. Oprócz sklepów i aptek funkcjonuje tu kilka przedszkoli, żłobków oraz duża szkoła podstawowa, no i oczywiście biblioteka. Gros naszych czytelników to młodzi mieszkańcy osiedla oraz dzieci.

Przygotowanie atrakcyjnych zajęć na ferie wymaga wiele pracy, ale motywacja pojawia się zawsze, gdy słyszymy liczne pytania: a co będzie w te ferie lub wakacje? A po zakończeniu zajęć: czy mogę się zapisać od razu na kolejne spotkania? Chętnych do uczestniczenia w wydarzeniach nie brakuje.

Przystępując do planowania cyklu zajęć, najpierw tworzymy folder, a w nim sukcesywnie dodajemy pomysły spotkań, skojarzenia, inspiracje – dzięki temu powstaje swoisty bank pomysłów. Wiemy, że dobrze jest nie zostawiać planowania na ostatnią chwilę, oszczędzamy sobie przez to niepotrzebny stres. Mamy też więcej czasu na zgromadzenie przydatnych gier i rekwizytów. Poza tym, gdy angażujemy się w organizację takich spotkań, to pomysłów na kolejne także nie brakuje. Nowy folder pojawia się na pulpicie komputera, gdy tylko opadnie kurz i pył po zakończonym właśnie wydarzeniu.

Cykl o Harrym Potterze dał nam wiele możliwości do działania. Postawiliśmy na magiczną aurę. Zależało nam na tym, by uczestnicy poczuli się niczym czarodzieje w Hogwarcie. Nie obyło się oczywiście bez dekoracji sali, w której odbywały się zajęcia. Wejście do zaaranżowanego inaczej niż zwykle pomieszczenia, robiło duże wrażenie. Dzieciaki, wchodząc do sali, przechodziły przez błyszczącą kotarę. W środku można było poczuć się jak w Hogwarcie dzięki przygaszonym światłom, zapalonym lampkom oraz rekwizytom ze świata Harrego Pottera.

Dzieci szybko się zapoznały. W integracji grupy pomogły lekcje zaklęć, podczas których młodzi czarodzieje przyzywali swoje patronusy odzwierciedlające ich indywidualne cechy i wykonywali magiczne różdżki, które potem towarzyszyły im przez resztę ferii. Niezwykle angażująca okazała się lekcja sporządzania eliksirów. Dzieci chętnie brały udział w eksperymentach, zwłaszcza gdy niezbędnymi składnikami do tworzenia mikstur były lzy jednorożca, gluty trolla, smalec ze smoka, czy skrzydło muchy.

Nie wszyscy uczestnicy znali dobrze treść książek o Harrym Potterze, dlatego nieodzowne okazało się przytaczanie fragmentów tekstu oraz przybliżanie losów poszczególnych postaci przez lepiej wtajemniczonych fanów serii J.K. Rowling. Dzięki czytaniu urywków powieści dzieci doświadczyły, że to książka jest furką do krainy wyobraźni oraz pretekstem do dobrej zabawy. Dzięki temu osiągnęliśmy efekt, na którym bardzo nam zależy, czyli wyeksponowanie wartości lektury.

Do zapoznawania młodych ludzi ze światem artefaktów z Hogwartu wykorzystywaliśmy przedmioty zgromadzone przez nas i pozyskane od znajomych a także tematyczne gry stolikowe typu Dobble czy Story Cubes. Mamy to szczęście w naszej filii, że dysponujemy wypożyczalnią gier planszowych. W takich chwilach bywają one nieocenione. Niektórzy uczniowie szkoły magicznej przynosili własne artefakty, ubierali się w czarodziejskie peleryny oraz inne ubrania nawiązujące do świata Harrego Pottera.

Hitem zajęć plastycznych były “potworne księgi potworów”, wykonane na bazie gotowych notesów, ale ozdobione filcem. Oko cieszyły lampiony ze Zgredekkiem wykonywane własnoręcznie ze słoików, bibuły i sznurka. Dzieci uwielbiają te prace manualne, których efektem są pamiątki, które mogą ze sobą zabrać do domów.

W środę, kiedy nasza filia, jak co tydzień, była zamknięta dla czytelników, wykorzystaliśmy przestrzeń całej biblioteki. Tego dnia postawiliśmy na terenową grę literacką. Terenową, ale rozgrywaną w zamkniętej przestrzeni biblioteki, tak, by było bezpiecznie. Taka forma zabawy to dużo przygotowań i trud włożony w wymyślenie logistycznych rozwiązań, by grupy nawzajem sobie nie przeszkadzały. Istotne jest precyzyjne formułowanie poleceń, by zabawa odbywała się bez nadmiernej ilości pytań o wykonywane zadania. Dzieci bardzo mocno angażowały się w działania, w których to one przejmowały odpowiedzialność za wykonywane zadania. Wyzwania, o zróżnicowanych stopniach trudności, które postawiliśmy przed uczestnikami miały doprowadzić do odnalezienia zaginionego Harry’ego Pottera. Młodzi adepci magii rozwiązywali quizy dotyczące wiedzy o Hogwarcie, wykonywali drobne prace plastyczne, np. kwiatek dla naburmuszonej Hermiony, ale także zażywali nieco ruchu i nieoczywistego humoru, np. tańcząc w rytm makareny. Uczestnicy zaliczali zadania w punktach kontrolnych. Wszystkie grupy zakończyły grę z sukcesem i odnalazły Harry’ego Pottera, który ukrył się za kotarą (w jego rolę wcieliła się jedna z nas). Warto podkreślić, że w przypadku takich zabaw nie należy kłaść nacisku na rywalizację i przyznawać miejsc, ale podkreślać, że liczy się dobra zabawa.

Ukoronowaniem ferii była sesja zdjęciowa z przygotowanymi wcześniej rekwizytami. Uczestnicy chętnie pozowali z artefaktami rodem z Hogwartu. Miłym akcentem było też wykonanie pamiątkowych przypinek, co stało się możliwe dzięki zakupionej przez Książnicę maszynie.

Ferie z Harrym Potterem zakończone. Myślę, że z sukcesem. Świadczą o tym uśmiechnięte, zarumienione z emocji twarze uczestników i pytania: czy mogę się zapisać na kolejne zajęcia? Mam nadzieję, że udało mi się zainspirować czytelników do podejmowania podobnych działań, po to by tworzyć klimat magicznej biblioteki i budować dobre wspomnienia związane z tym miejscem.

Sylwia Suchocka

Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Dąbrowie Białostockiej

Biblioteka łączy pokolenia

Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Dąbrowie Białostockiej od września 2023 roku przeżywa prawdziwy renesans. Zmiana siedziby stała się motorem napędowym nie tylko dla pracowników, ale też odbiorców działań placówki, ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży i seniorów.

Biblioteka przez wiele lat borykała się z problemami lokalowymi (m.in.: niedostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych, nieprzyjemny, specyficzny zapach unoszący się w pomieszczeniach w wyniku impregnacji niebezpieczną substancją w latach 70-tych) – poprzednia siedziba nie zachęcała czytelników do odwiedzin, a tym bardziej do uczestnictwa w działaniach organizowanych przez bibliotekarzy. Stary budynek mimo, iż niezwykle klimatyczny i niewątpliwie przywołujący wiele pozytywnych wspomnień, niestety ograniczał działania aktywizujące lokalną społeczność. W 2021 roku w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0. Priorytet 2, Kierunek interwencji 2.1. „Infrastruktura bibliotek 2021–2025” uzyskaliśmy dofinansowanie ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z budżetu państwa w kwocie 2.250.000 zł. na adaptację budynku do pełnienia funkcji Biblioteki Publicznej w Dąbrowie Białostockiej. Dzień ten zapoczątkował nowy rozdział w pracy biblioteki.

Rozpoczęliśmy działania służące aktywizacji i integracji lokalnej społeczności organizując: *Akcję – przeprowadzkę!* Zadanie polegało na wspólnym przeniesieniu części książek z poprzedniej siedziby do nowej za pomocą łańcucha złożonego z ludzi – uczniów szkoły podstawowej, liceum, strażaków,

seniorów, przedstawiciele władz samorządowych, kół gospodyń wiejskich, czytelników biblioteki. Wydarzenie pozwoliło nam nawiązać bezpośredni kontakt z mieszkańcami, również tymi, którzy do tej pory nie angażowali się w naszą działalność. Uczestnicy akcji mogli jako pierwsi podziwiać nową placówkę, a także zaproponować swoje pomysły do dalszej współpracy.

Kilka dni później nastąpiło otwarcie nowej siedziby biblioteki, po którym gościliśmy wiele klas ze szkół podstawowych, liceum, ale także koła gospodyń wiejskich i kluby seniora. Podczas tych spotkań staraliśmy się poznać potrzeby tych wszystkich grup i na ich podstawie stworzyć miejsce przyjazne każdej z nich oraz zorganizować zajęcia pozwalające na wzajemnie poznanie się i integrację. Szczególną uwagę poświęciliśmy młodzieży i seniorom.

Ferie w bibliotece, wakacje, czy wspólne dekorowanie holu placówki na Święta Wielkanocne, Boże Narodzenie, walentynki zawsze odbywały się z udziałem młodzieży i seniorów. Zjednoczenie sił młodszego i starszego pokolenia dało wspaniałe rezultaty w postaci niezapomnianych warsztatów: kulinarnych, kultywujących podlaskie tradycje wielkanocne, czy też integracyjnych – wspólnego grania w gry planszowe, familiadę, wymyślanie wzajemnych zadań do urozmaiceń popularnej gry w bingo.

Szeroko pojęta współpraca z mieszkańcami przyniosła obopólne korzyści zarówno dla biblioteki (większe zainteresowanie mediów naszymi działaniami, a tym samym promocja placówki i wzrost czytelnictwa), jak i czytelników i użytkowników, którzy mogą również uczestniczyć w organizowanych działaniach i podziwiać efekty wspólnej pracy. A przede wszystkim mogą te współpracę tworzyć, bo pomysłów im nie brakuje. Koła Gospodyń Wiejskich i Klub Senior+, działające w naszej gminie, stale aktywnie uczestniczą w rozbudowywaniu oferty warsztatowej biblioteki dla młodzieży. Wynika to z faktu bardzo pozytywnego odbioru prowadzonych działań, wysokiej frekwencji i możliwości wzajemnej nauki – seniorzy opanowują trudną sztukę obsługi smartfonów, młodzież – poznaje dawne gry i zabawy, uczy się gotowania i otwiera się na rywalizację ze starszym pokoleniem. Co więcej, często

sama inicjuje ten element rywalizacji prosząc np. o ponowną organizację Familiady: Młodzież kontra Seniorzy.

Młodzi ludzie zyskali miejsce do spotkań w gronie znajomych – chętnie przychodzą do biblioteki w wolnym czasie, aby pograć w gry planszowe, skorzystać z siłowni, lub po prostu posiedzieć i porozmawiać. Seniorzy zaś korzystają z biblioteki nie tylko po to, by wypożyczać książki, ale również uczestniczyć w warsztatach i szkoleniach podnoszących ich kompetencje, koła gospodyń organizują u nas zebrania, podczas których planowane są działania integrujące ich z młodszymi pokoleniami.

Mimo iż początkowo spotykaliśmy się z nieśmiałością i odrobiną niepewności – czy damy radę zagrać w jakieś nowoczesne gry? Nie ten pesel, może coś łatwiejszego – pierwsze opinie seniorów po zaproponowaniu gry *Gorący ziemniak* – po czym zabawa kończyła się godzinę po zaplanowanym czasie. Wsłuchiwanie się w potrzeby ludzi, umożliwienie swobodnych spotkań i powolne wdrażanie wspólnych zadań stało się kluczem do sukcesu. Udowodniliśmy, że nie warto się poddawać, a wytrwała praca przyniosła upragnione efekty.

Mówi się, że w obecnie młodzi ludzie grają w gry, zatracają się w świecie wirtualnym i nie mają ochoty wychodzić ze swego rodzaju strefy komfortu, jaką zapewnia im dostęp do internetu. Nic bardziej mylnego. Organizując zajęcia, czy też warsztaty w bibliotece pragnęliśmy połączyć dwa pokolenia: młodzież i seniorów, po to, aby mogły wzajemnie się od siebie uczyć i przełamać stereotypy zakorzenione w naszej kulturze. Stereotyp młodzieży nie wyściubiającej nosa znad telefonu i stereotyp babci w moherowym berecie, której jedyną rozrywką jest oglądanie seriali. Dziś, patrząc na rozwój biblioteki i liczne grono odbiorców naszych działań, z dumą możemy stwierdzić, że nam się to udało.

Klaudia Liszewska

Gminna Biblioteka Publiczna w Wiżajnach

Praca w małej bibliotece z perspektywy młodego pracownika

Jakiś czas temu podczas wizyty Pracowników Książnicy Podlaskiej w Wiżajnach zostałam poproszona o napisanie artykułu o pracy w małej bibliotece z perspektywy młodego pracownika – ucieszyłam się, że będę mogła opisać mój punkt widzenia i pokazać świat biblioteczny w małej wsi, z jego wadami i zaletami.

Biblioteka w Wiżajnach to specyficzne miejsce, które pokochałam od pierwszych klas szkoły podstawowej. Klimat biblioteki otulał, książki oczarowywały, dostępność komputerów i Internetu fascynowała (nie mogę o tym nie wspomnieć, ponieważ była to spora atrakcja niedostępna w domu), a przeurocza i zabawna pani bibliotekarka, która dzisiaj jest moją szefową, sprawiała, że chętnie wracało się do tego miejsca po nowe odkrycia. Miejsce, które tworzy pani Alicja Zajączkowska można określić mianem „jak w domu” – matecznikiem książki, mimo zmiany lokum przed kilkoma laty. Pani Kierownik tworzy zarówno trzecie miejsce czytelnikom jak i dom książkom, niezależnie od lokalizacji. Nie bez powodu została wybrana Bibliotekarzem Roku 2022 w województwie podlaskim i zajęła IV miejsce w kraju.

Już jako dziecko uczyłam się działania biblioteki i pomagałam w niej na tyle na ile oczywiście mogłam. Chętnie obserwowałam panią Alę przy pracy, z zamiłowaniem uczyłam się kolejności zadań wykonywanych przy wypożyczaniu książek, obsłudze różnorodnych spotkań czytelniczych, przygotowywaniu wydarzeń, a nawet (pod czujnym okiem pani Kierownik) wypisywałam karty nowym książkom. Wspominam te chwile do dzisiaj,

towarzyszyła im duma i fascynacja. Z wiekiem stałam się samozwańczym wolontariuszem bibliotecznym. Z biegiem czasu życie zaczęło pisać pokrętnie scenariusze i, mimo miłości do małej wsi w północno-wschodniej Polsce, wyprowadziłam się stąd, głównie z powodu braku pracy.

Ścieżkę zawodową w rodzinnej miejscowości zaczęłam po roku życia w mieście. Ucieszyła mnie wizja powrotu, tym bardziej, że biblioteka zawsze była miejscem, w którym lubiłam przebywać. Dostałam pół etatu w Gminnej Bibliotece Publicznej i pół etatu w lokalnej Świetlicy Gminnej w zastępstwie za pracownika merytorycznego przebywającego na urlopie wychowawczym. Spodziewałam się ciekawych wyzwań i nie zawiodłam się, oba stanowiska są wymagające.

Nowe początki to nauka schematów, od których odwykłam, nowego układu pomieszczeń i rozmieszczenia książek, bo mimo, że pomagałam pakować książki do transportu przy przenoszeniu biblioteki, to już nie miałam okazji rozkładania ich. Niektóre elementy, pomagające w codziennej pracy, pozostały niezmiennie, wśród nich: duży kalendarz na biurku z miejscem na notatki, tradycyjne karty, które działają jednocześnie z systemem komputerowym, co jest rozwiązaniem dość nieoczywistym. Proste zadania przydzielane mi przez szefową pozwalały na szybkie ponowne wdrożenie się w tajniki pracy. Po opanowaniu podstaw zaczęłam dostrzegać głębsze aspekty pracy jako młodszy bibliotekarz, czym chętnie podzielę się w poniższym artykule.

Do moich codziennych zadań należy m.in.: obsługa systemu bibliotecznego i czytelników, zarządzanie zbiorami, organizacja mniejszych wydarzeń, takich jak niemal cotygodniowe spotkanie czwartkowe, a od niedawna także pomoc w prowadzeniu archiwum społecznego tworzonego w Centrum Archiwistyki Społecznej w panelu Otwarty System Archiwizacji, który pozwala na tworzenie zbiorów archiwalnych dla dokumentów, fotografii i innych nośników historii. Do czego sprowadza się powyższe? Oczywiście duża część pracy wykonywana jest przy komputerze, ale by móc wprowadzić coś do komputera trzeba posiadać pewne dane. Skąd bierze się takie dane?

Oczywiście od ludzi. Ta praca to więc ciągły kontakt ze społecznością lokalną Wiązajn i okolicy, która na szczęście jest życzliwa i zaangażowana, co sprawia, że chętnie wchodzi się z nią nie tylko w codzienne interakcje, ale także w różne rodzaje współpracy. Dobrym tego przykładem była poprzednia Noc Bibliotek, kiedy to rodzice przygotowali poczęstunek dla dzieci i dorosłych. Ochotnicy często wspomagają nas w organizacji różnych akcji i razem z nami cieszą się z odnoszonych sukcesów.

Kontakt z ludźmi w różnym wieku, który tak sobie cenię, ma w bibliotece wiele obliczy. Jest to praca podczas lekcji bibliotecznych, spotkań z seniorami, spotkań autorskich, Narodowego Czytania, Nocy Bibliotek, Odjazdowego Bibliotekarza, a ostatnio w trakcie nowego wydarzenia – Archifestu, związanego z archiwistyką społeczną, którą od jakiegoś czasu się zajmujemy.

Tu widzę następny plus pracy w bibliotece – możliwość organizacji wydarzeń w naszej miejscowości. Archifest dał mi duże możliwości w szlifowaniu kompetencji związanych z przygotowywaniem imprez. Szefowa pomagała mi, wspierała i podpowiadała trafniejsze rozwiązania, które знаła, doświadczona wieloletnią praktyką. Natomiast ogólny plan i wykonanie powierzyła mi, czego się chętnie podjęłam. To było ciekawe wyzwanie i czuję satysfakcję, mimo obaw, które odczuwałam przed piknikiem.

Ostatnie ferie czy tegoroczne wakacje obfitują w różnorodne zajęcia z dziećmi, które dają mi możliwości do kreatywnej pracy z najmłodszymi. Z wykształcenia jestem pedagogiem, (choć to może za dużo powiedziane, bo w tym roku dopiero piszę pracę magisterską), kocham pracę z dziećmi, poznawanie ich osobowości i potrzeb oraz wychodzenie im naprzeciw. Stwarzanie warunków do wszechstronnego rozwoju dziecka w towarzystwie książek jest moim priorytetem.

Nowe technologie to kolejny aspekt pracy, który daje możliwości, ale także dużo wymaga od bibliotekarza. Oczywiście, że aby uczyć kogoś posługiwania się sprzętem, trzeba samemu wiedzieć, jak go obsługiwać. By stworzyć ciekawe QUIZY, warto znać programy i umieć je zastosować. By uczyć dzieci i młodzież programowania i kodowania (pomagają nam w tym roboty

Photon), należy wiedzieć, jak to robić. Wyżej wspomniana archiwistyka społeczna również wymaga znajomości technicznych nowinek – nie tylko umiejętności skanowania zdjęć, do czego potrzebna jest znajomość sprzętu (mamy 3 różne rodzaje skanerów), ale także biegłości w odpowiedniej obróbce fotografii i researchu informacji. W naszej przestrzeni bibliotecznej wyświetlamy zdjęcia na nowoczesnym sprzęcie. Także prowadzenie strony internetowej wymaga pewnych umiejętności informatycznych i graficznych. Tworzenie plakatów, zaproszeń, galerii, dokumentowanie wydarzeń i prowadzenie dużej bazy danych czytelników oraz księgozbioru to nie lada wyzwanie. Kiedyś biblioteka posługiwała się tylko kartami czytelników i książek, dzisiaj mamy system obejmujący także np. audiobooki. On ułatwia pracę, ale nie jest niezawodny – wtedy trzeba wiedzieć jak rozwiązać problem. Chętnie nabywam takie umiejętności, poprzednia praca nie dałaby mi tej możliwości.

Codziennie staję przed różnorodnymi zadaniami – od obsługi czytelników, przez katalogowanie nowych książek, po organizację lokalnych wydarzeń. Wymaga to ode mnie elastyczności i wielozadaniowości, co jest zarówno wyzwaniem jak okazją do rozwoju. Ta praca daje mi poczucie bycia na bieżąco w otaczającym świecie, nie tylko w lokalnej społeczności. Tu czas zatrzymuje się i przyspiesza jednocześnie. Poznaję ludzi z różnych środowisk, uczę się nowych rzeczy, w tym zarządzania i umiejętności podejmowania decyzji w sytuacjach stresowych, nabywam doświadczenie, biorę udział w szkoleniach, współorganizuję świetne akcje, aranżuję przestrzeń biblioteczną, udzielam informacji, mam realny wpływ na lokalną społeczność (tu trzeba bardzo uważać, by szanując światopogląd każdego rozmówcy delikatnie ukierunkować go na inne spojrzenie na dany temat), zajmuję się archiwistyką, biorę udział w ciekawych spotkaniach. Jednym zdaniem – praca moich marzeń!

Każdy medal ma jednak dwie strony. O ile omówione powyżej aspekty są tymi, które dają mi niesamowitą radość każdego dnia, muszę wymienić też te, które potrafią spędzać sen z powiek.

Ograniczone zasoby i budżet często stanowią wyzwanie i chociaż nie jestem dyrektorem, dostrzegam jak to wpływa na funkcjonowanie małej biblioteki. Oszczędności, których dokonujemy jako biblioteka, są spore, co pozwala nam na utrzymanie wysokiego poziomu działań. Jednak nie spełniamy bibliotecznych marzeń, pewne rzeczy przydałoby się już wymienić, zainwestować w coś ciekawego, co dałoby pozytywny odbiór biblioteki i być może większą zachętę do korzystania z jej usług, a budynek, który ma swoje lata wymaga pewnych poprawek, chociaż jego klimat i duch biblioteczny jest chwalony przez wszystkich czytelników i gości. Wymienione przeze mnie życzenia to część listy, którą można by stworzyć. Zapewne większość bibliotek odczuwa, że budżet jest zbyt niski, a pomysłów na jego wykorzystanie całe multum.

Mała liczba pracowników oznacza, że każda z nas musi radzić sobie z wieloma obowiązkami naraz. Lubię wielozadaniowość tej pracy, jednak przy 1,5 etatu, który obecnie łącznie mamy w bibliotece (gdyż jestem zatrudniona na 0,5 etatu) jest dość trudno nadążyć z bieżącymi zadaniami, kiedy nad głowami wiszą: ciekawe, ale wymagające projekty, spotkania często spontaniczne i zajmujące czas (który pierwotnie przeznaczony był na wykonanie innych czynności). Działamy naprawdę prężnie, a mimo to zauważamy u siebie rodzaj przygnębienia związanego z zaległościami i z koniecznością pracy po godzinach.

Krzywdzące stereotypy dotyczące pracy bibliotekarza, których nieprawdziwość trudno wytłumaczyć ludziom to kolejny mankament tego zawodu. Szczerze nie znoszę, gdy użytkownicy biblioteki, widząc mnie prywatnie, np. w sklepie, potrafią powiedzieć: „Oj, będziesz krzyczeć, nie mam czasu przyjść i oddać książki”. Jest to dość przykre, bo absolutnie nie towarzyszą mi takie myśli. Cieszę się z przypadkowych spotkań i nie wypominam bibliotecznych zaległości. Innym przykrym stwierdzeniem jest: „Siedzisz, pijesz kawę i czytasz książki”. Niestety, bardzo chciałabym mieć na to czas w pracy, a tak naprawdę czytam raczej maile i dokumenty.

Ograniczone możliwości rozwoju kariery to kolejny aspekt, który z czasem może być frustrujący. Jestem osobą ambitną i lubię osiągać kolejne cele.

Sama droga do nich jest przyjemna, ale kamienie milowe dają poczucie podnoszenia kompetencji, w bibliotece na wsi niestety brak perspektywy awansu, jedyne stanowisko nad moim to kierownik. Pozostaje więc satysfakcja z wykonania zadań bieżących, co jednak nadaje pewnej monotonii. W związku z tym staramy się same poszukiwać nowych wyzwań.

Podsumowując, jedną z największych zalet mojej pracy jest możliwość nawiązywania bliskich relacji z czytelnikami. W małej bibliotece znamy swoich użytkowników, ich gusta i potrzeby. Przyjazna atmosfera pracy sprawia, że czuję się tu jak w rodzinie, a dzięki różnorodności zadań, szybko zdobywam nowe umiejętności i mogę bezpośrednio wpływać na życie lokalnej społeczności, co daje mi ogromną satysfakcję. Kilka minusów nie zniechęca mnie i tylko czasem powoduje zmęczenie. Lubię kiedy dzieje się dużo i intensywnie. Centrum wydarzeń to zdecydowanie moje miejsce i chcę zostać w nim tak długo jak to możliwe. Nie wiem, jak potoczy się moja przyszłość, ale prawdą jest, że marzę, by zostać w ukochanych Wizajnach i działać lokalnie.

Rada, której udzieliłabym początkującym bibliotekarzom w sytuacji podobnej do mojej – dostrzegajcie przyjemności ukryte w małych rzeczach, nie dacie się złapać monotonii.

Joanna Trusiuk

Książnica Podlaska

„Projekt kulturalny w bibliotece” – konkurs adresowany do bibliotek samorządowych województwa podlaskiego w 2023 roku

Rozwój instytucji kultury i wzrost ich potencjałów oraz zadowolenia użytkowników wiąże się z potrzebą systematycznego rozszerzania zakresu usług placówek oraz podejmowania nowych działań, na które nie zawsze biblioteki posiadają wystarczające fundusze. Dlatego tak ważna jest umiejętność pozyskiwania dofinansowania ze środków zewnętrznych na projekty animujące życie kulturalne lokalnej społeczności.

Podlaskie instytucje kultury od kilku lat z powodzeniem uzyskują dotacje w ramach programów rządowych z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa narodowego oraz innych źródeł.

Dział Instrukcyjno-Metodyczny Książnicy Podlaskiej im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku wraz z Podlaskim Okręgiem Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich przy wsparciu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego zorganizował w 2023 r. konkurs ph. „Projekt kulturalny w bibliotece”, adresowany do bibliotek publicznych województwa podlaskiego z gmin wiejskich, wiejsko-miejskich i miejskich do 50 tys. mieszkańców, które w okresie od 2019 r. pozyskały środki pozabudżetowe na projekty kulturalne, biorąc udział w programach i grantach.

Cele konkursu zawarte w regulaminie to m.in.:

1. Popularyzowanie inicjatyw samorządowych Instytucji kultury adresowanych do społeczeństwa lokalnego, na które biblioteki uzyskały dotację w latach 2019–2023.
2. Aktywizacja podlaskich bibliotek w zakresie planowania i realizacji projektów animujących kulturę literacką i życie społeczne, dofinansowanych ze środków zewnętrznych.
3. Rozwijanie kreatywności i umiejętności twórczych bibliotekarzy oraz inspirowanie ich do podejmowania współpracy z różnymi partnerami .
4. Prezentacja dorobku bibliotek i wymiana doświadczeń pomiędzy instytucjami kultury.

Kapituła konkursu oceniła projekty kulturalne bibliotek i przyznała następujące miejsca wyróżnionym instytucjom samorządowym województw podlaskiego:

- ▶ **I miejsce – Miejska Biblioteka Publiczna w Zabłudowie.**
- ▶ **II miejsce – Biblioteka Publiczna w Mońkach.**
- ▶ **III miejsce – Gminna Biblioteka Publiczna w Czerwonem oraz Gminna Biblioteka Publiczna w Krypnie.**

Wręczenie nagród zwycięskim bibliotekom nastąpiło na XIV Konferencji Bibliotek Publicznych Województwa Podlaskiego, która odbyła się w Książnicy Podlaskiej w Białymstoku 8 listopada 2023 r. Poniżej zamieszczono opisy nagrodzonych projektów bibliotek publicznych woj. podlaskiego.

Projekty bibliotek publicznych woj. podlaskiego nagrodzone w 2023 r. w konkursie wojewódzkim pt. „Projekt kulturalny w bibliotece”

MBP w Zabłudowie. I miejsce

Nazwa zadania: Dzień dobry z biblioteką!

Termin realizacji zadania/czas trwania: maj–listopad 2023

Bibliotekarze i ich rola: bibliotekarze i dyrektor odpowiadali za całość realizacji projektu, który uzyskał dofinansowanie z programu MKiDN Promocja

czytelnictwa, tj. za wszystkie działania, organizację spotkań i warsztatów, informacje medialne i prasowe, umowy z wykonawcami. Dyrektor MBP w Zabłudowie był koordynatorem projektu.

Partnerzy/współorganizatorzy i ich rola:

- ▶ Biblioteka Publiczna Powiatu Białostockiego – współrealizacja i rozstrzygnięcie konkursu powiatowego.
- ▶ Książnica Podlaska w Białymstoku – współrealizacja i rozstrzygnięcie konkursu powiatowego.
- ▶ Miejski Ośrodek Animacji Kultury w Zabłudowie – promocja zadania i współpraca merytoryczna w ramach partnerstwa lokalnego.
- ▶ Partnerzy medialni zadania: Radio Białystok, TVP 3 Białystok, Twoja Telewizja Regionalna, gazeta „Zabłudów i Okolice”, Bia24, Podlaskie24.pl.

Opis zadania (ogólna koncepcja, opis poszczególnych działań):

Projekt składał się z cyklu wydarzeń literacko-artystycznych, skierowanych do mieszkańców gminy Zabłudów wokół twórczości i osiągnięć patronów roku 2023: P.E. Strzeleckiego i A. Fredry. Główną ideą przedsięwzięcia była promocja czytelnictwa w środowisku lokalnym. W ramach zadania w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Zabłudowie i jej 2 filiach bibliotecznych w Rafałówce i Rybołach zaplanowano 10 spotkań autorskich, 4 spotkania z podróżnikami, a także warsztaty (m.in. teatralne, z tworzenia książek sensorycznych, warsztaty z ilustratorem – łącznie 9 spotkań), konkurs literacko-plastyczny o zasięgu powiatowym „Mój list do Fredry” oraz wyjazd do Książnicy Podlaskiej w Białymstoku, Biblioteki Powiatu Białostockiego – partnera projektu, na spektakl połączony z podsumowaniem konkursu.

Opis poszczególnych działań:

1. Spotkania autorskie z pisarzami (10 spotkań) m.in. Katarzyna Droga, Jakub Rybicki, Aneta Prymaka-Oniszk, Paweł Wakuła, Przemysław Wechterowicz, Agnieszka Suchowierska, Marta Guśniowska i Krzysztof Bitdorf.
2. Zajęcia dla młodzieży: „Być jak Strzelecki” – 4 spotkania z podróżnikami wzbogacone pokazami zdjęć oraz krótkimi fotorelacjami z podróży.

3. Warsztaty biblioteczne (9 warsztatów) dla dzieci (całość oparta na twórczości A. Fredry):
 - ▶ Warsztaty teatralne wokół twórczości A. Fredry w bibliotece;
 - ▶ Warsztaty z czytania wrażliwego utworów A. Fredry;
 - ▶ Warsztaty tworzenia książek sensorycznych;
 - ▶ Baśń sensoryczna – warsztaty z bazarzem;
 - ▶ Bajkowa apteczka, Od złości do radości – zajęcia z zakresu biblioterapii;
 - ▶ Na początku był... rysunek! – warsztaty z ilustratorem, tworzenie autorskich ilustracji do wierszy A. Fredry;
 - ▶ „Papierowy teatr” kamishibai – warsztaty pracy twórczej z wykorzystaniem wierszy A. Fredry;
 - ▶ Warsztaty – „Poczytaj Mi....” z udziałem rodziców/opiekunów/dziadków;
 - ▶ Śpiewająca biblioteka – muzyczne bajki aktywizujące.
4. Na zakończenie zadania zorganizowano wyjazd do Książnicy Podlaskiej na podsumowanie Powiatowego Konkursu Literacko-Plastycznego.

Promocja zadania: wszystkie działania zostały poprzedzone kampanią promocyjną (plakaty, ulotki). Plakat promujący zadanie zaprojektował Michał Matoszko – ceniony grafik, artysta.

Informacje o projekcie (plakaty, ulotki) zostały rozdysponowane w miejscach użyteczności publicznej – przystanki, słupy ogłoszeniowe, sklepy w małych miejscowościach, tablice ogłoszeń. Informacje o projekcie zostały również przekazane sołtysom. Na stronie internetowej Gminy były publikowane materiały promocyjne. Informacja o projekcie (plakaty, ulotki) została przekazana do szkół i przedszkoli na terenie gminy. Etapy realizacji projektu były publikowane na stronie internetowej: Biblioteki, gminy, Książnicy Podlaskiej w Białymstoku, Wrotach Podlasia.

Zadania promowano w mediach regionalnych i ogólnopolskich, w regionalnych gazetach tj. Zabłudów i okolice, Bia24, na portalu bialystokonline.pl, oraz w radiu Białystok i Telewizji Regionalnej.

BP w Mońkach. II miejsce

Nazwa zadania: Biblioteka – razem ku kulturze

Termin realizacji zadania/czas trwania: 28.03.2022–15.11.2023

Bibliotekarze i ich rola: projekt był jak dotychczas największą inicjatywą, jaką zrealizowała Biblioteka. W związku z dużą skalą działań, dyrektor powołał zespoły bibliotekarzy ds. realizacji projektu tj.: dwuosobowy zespół zarządzający oraz sześciuosobowy zespół zadaniowy.

Zaangażowani byli także bibliotekarze z powiatu monieckiego, którzy uczestniczyli w działaniach dotyczących podnoszenia kompetencji pracowników bibliotek.

Partnerzy/ współorganizatorzy i ich rola: Biblioteka Publiczna w Mońkach nawiązała współpracę z wieloma instytucjami, organizacjami oraz grupami nieformalnymi, tj.:

- ▶ Środowiskowy Dom Samopomocy GAMA – pracownicy ŚDS uczestniczyli w szkoleniu, a podopieczni zostali uczestnikami działania edukacyjno-animacyjnego;
- ▶ WTZ Caritas Archidiecezji Białostockiej w Mońkach – pracownicy instytucji uczestniczyli w szkoleniu;
- ▶ Uniwersytet Trzeciego Wieku – członkowie UTW uczestniczyli w działaniu edukacyjno-animacyjnym oraz zainicjowali własne działanie na rzecz lokalnej społeczności;
- ▶ Just Me and You – grupa muzyczna, z którą wspólnie przygotowano działanie edukacyjno-animacyjne skierowane do dzieci i młodzieży;
- ▶ Szkoła Podstawowa nr 2 w Mońkach – nauczyciel bibliotekarz udzielił wsparcia merytorycznego podczas organizacji warsztatów skierowanych do dzieci i młodzieży;
- ▶ Biblioteka – Centrum Kultury w Szczuczynie – biblioteka udzieliła wsparcia merytorycznego związanego z rozpoznaniem potrzeb lokalnych;
- ▶ Lokalne serwisy informacyjne „e-monki.pl” oraz „stronymonki.pl” – pomoc w działaniach promocyjnych i informacyjnych;

- ▶ Parafia Matki Bożej Częstochowskiej w Mońkach – pomoc w działaniach promocyjnych i informacyjnych;
- ▶ Urząd Miejski w Mońkach – pomoc w działaniach promocyjnych i informacyjnych;
- ▶ Moniecki Ośrodek Kultury – pomoc w przeprowadzeniu diagnozy lokalnej oraz pomoc w działaniach promocyjnych i informacyjnych.

Opis zadania (ogólna koncepcja, opis poszczególnych działań):

„Biblioteka – razem ku kulturze” to dwuletnie zadanie kulturalne, mające interdyscyplinarny charakter. Założeniami projektu było:

1. Podniesienie kompetencji pracowników bibliotek publicznych powiatu monieckiego oraz partnerów projektu:
 - ▶ organizacja szkolenia „Diagnoza potrzeb lokalnej społeczności jako podstawa dobrego projektu”;
 - ▶ wyjazd studyjny do Biblioteki – Centrum Kultury w Szczuczynie;
 - ▶ szkolenie „Biblioteka jako centrum i przestrzeń życia kulturalnego”;
 - ▶ wyjazd szkoleniowo-integracyjny do malowniczego Mrągowa i udział w szkoleniach wraz z przedstawicielami UTW: “Warsztaty kreatywności – współpraca i partnerstwo” oraz “Od pomysłu do projektu – jak zaplanować działania?”;
 - ▶ wzmacniając kompetencje w obszarze rozpoznawania potrzeb lokalnej społeczności oraz budowania lokalnych partnerstw;
 - ▶ Webinarium „Kreatywny zespół – nieszablonowe i twórcze rozwiązania problemów”;
 - ▶ Szkolenie „Osoba z niepełnosprawnością intelektualną lub zaburzeniem psychicznym”;
 - ▶ Szkolenia pn. „Postacie i odmiany schizofrenii – rozpoznanie, nawrót, terapia i wsparcie”;
2. Giełda Projektów – głównym założeniem giełdy była popularyzacja dobrych praktyk, aktywizujących lokalne społeczności.
3. Diagnoza potrzeb lokalnej społeczności oraz potencjału kulturowego mieszkańców Gminy Mońki. Badania zostały zrealizowane w dwóch formach: ilościowej i jakościowej.

4. Działania edukacyjno-animacyjne sprzyjające rozwojowi czytelnictwa, realizowane wspólnie z lokalnymi partnerami:

- ▶ warsztaty rysunku mangi;
- ▶ warsztaty wokalne;
- ▶ podsumowaniem warsztatów był koncert pt. „Czy pamiętasz jak to było..?”;
- ▶ warsztaty fotograficzne, których uczestnikami byli podopieczni Środowiskowego Domu Samopomocy Gama w Mońkach;
- ▶ warsztaty teatralne dla dorosłych i seniorów, lokalni aktorzy;
- ▶ cykl spotkań autorskich i warsztatów literackich z Moniką Sawicką.

5. Inicjatywy oddolne:

Częścią projektu „Biblioteka – razem ku kulturze” było ogłoszenie konkursu na inicjatywy oddolne realizowane na terenie gminy Mońki. Biblioteka dofinansowała pięć następujących inicjatyw, które zostały zrealizowane:

- ▶ Aktywne Seniorki! – „Dotknij i odczuj, zobacz i przeżyj!”;
- ▶ Historycy – „Mońki i ich mieszkańcy w starych fotografiach”;
- ▶ Schola GLORIA koło artystyczne przy SP nr 1 w Mońkach – „Pokażmy innym NASZE PIĘKNO”;
- ▶ Szkoła Podstawowa w Boguszewie – „Kultura łączy pokolenia”;
- ▶ Zespół Szkół Ogólnokształcących w Mońkach – „Młodzież w kontakcie”.

Promocja zadania: prowadzono działania promujące projekt oraz bibliotekę jako tzw. trzecie miejsce.

Nagrany został profesjonalny spot promujący bibliotekę, do pracy przy nagrywaniach zaangażowani zostali bibliotekarze, pracownicy, czytelnicy, użytkownicy biblioteki, szkoły oraz lokalna społeczność. Wyposażono bibliotekę w gadżety i materiały promujące, np.: ścianka reklamowa, torby, notesy itp. Nawiązano współpracę z lokalnymi serwisami informacyjnymi np. e-monki.pl, ummonki.pl, co pomogło w dotarciu do większej ilości mieszkańców gminy Mońki. Na bieżąco samodzielnie pracownicy BP w Mońkach wykonywali plakaty, ulotki, grafiki komputerowe dotyczące działań

projektowych, które były umieszczane w Internecie oraz na miejskich tablicach i słupach informacyjnych.

Bibliotekarze dwukrotnie uczestniczyli w imprezie plenerowej pn. „Dni Moniek”, podczas której promowali bibliotekę oraz działania projektowe poprzez bezpośredni kontakt z mieszkańcami (nie tylko czytelnikami i użytkownikami biblioteki).

GBP w Czerwonem. III miejsce

Nazwa zadania: Literacka podróż z Marią Konopnicką w 180. rocznicę urodzin pisarki.

Termin realizacji zadania/czas trwania: 01.04.2022–30.09.2023

Bibliotekarze i ich rola: bibliotekarze przygotowali i zrealizowali projekt literacki, poświęcony Patronce Roku 2022, na który uzyskali dotacje z programu MKiDN. Rola bibliotekarzy była znacząca, ponieważ zarówno koordynator projektu jak i bibliotekarze czuwali nad prawidłowym przebiegiem zaplanowanych działań, po rozliczenie zadania.

Partnerzy/ współorganizatorzy i ich rola:

- ▶ Centrum Kultury Gminy Kolno – pomoc w nagłośnieniu imprez i spotkań.
- ▶ Zespół Placówek Oświatowych w Kolnie – wynajem autokaru szkolnego w celu dowozu uczestników zadania do biblioteki na spotkania i konkursy.
- ▶ Szkoły podstawowe (7) z terenu gminy Kolno – pomoc w realizacji zadania, rekrutacja uczestników, udział w ogłoszonych konkursach i akcji głośnego czytania utworów jubilatki.
- ▶ Urząd Gminy w Kolnie – zaopatrzenie biblioteki w nagrody dla uczestników konkursów, udział w akcji głośnego czytania.
- ▶ Koła Gospodyń Wiejskich (3) z terenu gminy Kolno – pomoc w przygotowaniu poczęstunku podczas spotkań, udział w akcji głośnego czytania utworów pisarki.
- ▶ Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Kolno „Integracja” – pomoc w akcji głośnego czytania i organizacji konkursów.

- ▶ Zespół Ludowy Czerwieniacy – oprawa muzyczna podczas realizacji zadania, wykonanie m.in. Roty.

Opis zadania (ogólna koncepcja, opis poszczególnych działań): „Literacka podróż z Marią Konopnicką w 180 rocznicę urodzin pisarki” – to zadanie, które Gminna Biblioteka Publiczna w Czerwonem zrealizowała, by uczcić Rok Marii Konopnickiej oraz upowszechnić literaturę i czytelnictwo wśród dzieci i młodzieży, osób dorosłych i seniorów.

Zorganizowano następujące wydarzenia literackie:

- ▶ głośne czytanie utworów pisarki w kilku szkołach podstawowych z terenu gminy Kolno;
- ▶ „Wieczornicę z Marią Konopnicką”;
- ▶ Spotkanie z Iwoną Kienzler autorką książki pt. „Maria Konopnicka. Rozwydrzona bezbożnica” wzbogacone pieśniami w wykonaniu zespołu „Czerwieniacy”;
- ▶ warsztaty plastyczne adresowane do dzieci i młodzież;
- ▶ konkurs plastyczny, pt. „Maria Konopnicka poetka naszej wyobraźni”;
- ▶ konkurs recytatorski, pt. „Poezja Marii Konopnickiej”;
- ▶ wycieczka szlakiem Marii Konopnickiej do dworku w Bronowie i Żarnowcu (zwiedzanie Muzeum Marii Konopnickiej w Żarnowcu i Bronowie);
- ▶ wieczór poetycki z Marią Konopnicką (prezentacja multimedialna dotycząca życia pisarki oraz czytanie wybranych utworów Marii Konopnickiej).

Promocja zadania: informacje o projekcie ukazały się w prasie lokalnej i regionalnej, na stronie internetowej gminy Kolno – www.gminakolno.pl, na stronie internetowej Gminnej Biblioteki Publicznej w Czerwonem – www.biblioteka.gminakolno.pl, na portalu społecznościowym GBPCzerwone Facebook. Plakaty informacyjne promujące projekt, opatrzone logotypem Ministerstwa, zostały wywieszane w 7 szkołach gminy Kolno i powiatu kolneńskiego. Radni i sołtysi poszczególnych 45 miejscowości gminy Kolno otrzymali plakaty promujące projekt.

GBP w Krypnie. III miejsce

Nazwa zadania: Opowiem Ci bajkę – zaczarowany świat dźwięków

Termin realizacji zadania/czas trwania: 29.04.2023–24.06.2023

Bibliotekarze i ich rola: bibliotekarze byli bezpośrednimi realizatorami wszystkich działań. Ich rola polegała na organizacji 15. spotkań (nagrywanie dźwięków i lektorów) oraz warsztatów z tworzenia scenariusza słuchowiska, (montaż słuchowiska, tworzenie grafik i animacji do słuchowiska).

Partnerzy/współorganizatorzy i ich rola: największym partnerem i najbardziej znaczącym byli rodzice, którzy wspierali bibliotekarzy. Spotkanie finałowe odbyło się w plenerze i zakończyło wspólnym biwakiem, na który rodzice przygotowali poczęstunek.

Opis zadania (ogólna koncepcja, opis poszczególnych działań): celem projektu było uwrażliwienie dzieci na świat dźwięków, rozwijanie uzdolnień muzycznych, a także zwiększenie zaangażowania rodziców. W ramach projektu przeprowadzono:

- ▶ diagnozę potrzeb w formie rozmów z rodzicami;
- ▶ 15 spotkań i warsztatów;
- ▶ projektem objęto ponad 180 osób – w zajęciach uczestniczyły wszystkie grupy przedszkolne oraz klasy I–III z dwóch szkół na terenie gminy Krypno;
- ▶ utworzona została grupa „Wesołe Nutki”, która opracowała z rodzicami słuchowisko „Jawa czy sen”;
- ▶ powstało 11 mini słuchowisk (adaptacje wierszy Marii Konopnickiej przygotowane z grupami przedszkolnymi, klasami I–III i mieszkańcami).

Ponadto wszystkie scenariusze zajęć były udostępnione w sieci na zasadzie wolnej licencji (na stronie labib.pl). W ramach wszystkich zajęć powstało duże słuchowisko, łączące pokolenie rodziców i dzieci. Zajęcia te są kontynuowane poza projektem.

Inicjatywa została zrealizowana w ramach projektu „Podlaskie Nowe FIO 2021–23” dofinansowanego ze środków Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO na lata 2021–2030.

Promocja zadania: promocja projektu w kwartalniku „Biebrzańskim Szlakiem” oraz w mediach społecznościowych, na stronie internetowej biblioteki. Przygotowane zostały grafiki promujące projekt. Projekt był promowany również w serwisie youtube, gdzie zamieszczono powstałe słuchowiska.

Marianna Kalinowska-Michno

Książnica Podlaska

Kryminologia, psychologia, biblioterapia w Książnicy Podlaskiej – słów kilka o Psychoprojekcie

Zainteresowanie publiczności wydarzeniami realizowanymi w ramach tegorocznego projektu Książnicy Podlaskiej, na który uzyskano dofinansowanie ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury w ramach programu Partnerstwo dla Książki, przerosło oczekiwania organizatorów. Przystępując do planowania i tworzenia projektu „Psychologia na usługach literatury” oraz wypełniających go wydarzeń, autorka liczyła, że tematyka dotycząca psychologii, biblioterapii, kryminologii i ich związków z literaturą zacieka i przyciągnie na planowane spotkania uczestników, ale nie spodziewała się, że niektórzy z nich będą wręcz walczyć o możliwość wstępu na wydarzenia. Potencjał lokalowej biblioteki wymuszał limitowanie ilości osób mogących

brać udział w projektowych przedsięwzięciach. U niektórych chętnych, którzy próbowali zapisać się na wydarzenia po wyczerpaniu się limitu miejsc, wywoływało to niespodziewaną frustrację i gniew na organizatorów.

Autorka projektu, wymyślając jego temat, kierowała się własnymi zainteresowaniami – śmiem twierdzić, że jest to klucz do sukcesu większości inicjatyw wnoszonych do ministerstwa lub innych organizacji dotacyjnych. Pasja towarzysząca podejmowanym tematom, przekłada się na zapał i wytrwałość przy tworzeniu i realizowaniu projektu. Punktem wyjścia do pracy nad Psychoprojektem, jak potocznie nazywali go pracownicy Działu i Instrukcyjno-Methodycznego, były zainteresowania tematyką true crime, psychologią śledczą i profilowaniem kryminalnym. Te dziedziny wydawały się jednak zbyt wąskie i skierowane do dość określonej grupy odbiorców, tymczasem tworząc projekty dotacyjne zawsze staramy się adresować je do szerokiego grona użytkowników i nieużytkowników bibliotek. Z tego względu tematyka została rozwinięta o psychologię i jej związki z literaturą, w tym także o biblioterapię. Zagadnienia psychologii, dobrostanu, emocji, czy typów osobowości dotyczą przecież wszystkich, są interesujące dla ogromnej części społeczeństwa. Poza tym w ostatnim czasie w przekazie społecznym i medialnym w Polsce coraz więcej miejsca poświęca się dbałości o zdrowie psychiczne i alarmuje się o niewystarczających zasobach służby zdrowia w zakresie psychiatrii i psychologii.

Wychodząc naprzeciw powyższym potrzebom i oczekiwaniom, autorka projektu zdecydowała się osadzić go na trzech głównych tematach: szeroko pojętej psychologii, na literaturze i na fenomenie true crime. Cele, jakie jej przyświecały to także przygotowanie innowacyjnych, na lokalnym gruncie, wydarzeń, skupionych na potrzebach potencjalnych uczestników – głównie potrzebach emocjonalnych. Niezwykle istotne było tworzenie podczas każdego z planowanych przedsięwzięć nastroju sprzyjającego budowaniu dobrostanu psychicznego konkretnej grupy uczestników. Dbaliśmy o emocje naszych gości nie tylko słowami, zajęciami warsztatowymi, ale także muzyką, oświetleniem, przytulną przestrzenią, w której odbywały się działania, napojami i poczęstunkiem, a nawet przemyślanie dobranymi siedzeniami

dla publiczności. Te starania miały za zadanie także przekonać uczestników, że czytanie książek i aktywności oferowane przez biblioteki kształtują dobrostan psychiczny.

Kolejną ważną cechą projektu było to, aby działania przyciągały przedstawicieli określonych środowisk. Na każde z wydarzeń zaproszenia kierowaliśmy do jasno określonych odbiorców. Jedno działanie adresowane było do kobiet, inne do seniorów, jeszcze inne do licealistów wrażliwych na poezję, kolejne do trzydziesto-czterdziestolatków, następne do miłośników true crime, itd.

Nowatorstwo działań Psychoprojektu to także nietypowi goście spotkań autorskich, prelegenci, czy autorzy warsztatów. Wśród nich znaleźli się nie tylko pisarze, ale także m. in.: autorytet polskiej kryminologii, pionier współczesnego profilowania kryminalnego w Polsce, doskonale znany fanom true crime – dr Bogdan Lach aż z Katowic; psycholog, psychoterapeutka dzieci, dorosłych, osób chorych terminalnie i ich bliskich, konsultantka policyjna w tych dziedzinach i co najważniejsze autorka serii książek biblioterapeutycznych o Kostce i Brunie – Dominika Słomińska; popularna podcasterka true crime, zgłębiająca szczególnie makabryczne tematy, historyczka sztuki, twórczyni pierwszego w Polsce koktailbaru, w którym prowadzi zajęcia na temat kryminalistyki, prawa, zbrodni, itp. – Renata Kuryłowicz (szczerzej znana jako Renata z Worka Kości); psycholog kliniczna, terapeutka, biegła sądowa z zakresu psychologii Diana Homa; podlaska poetka Teresa Radziewicz; specjalistki w dziedzinie storytellingu rodzicielskiego, redaktorki wydawnictw parentingowych – dr Marta Kowerko-Urbańczyk i Natalia Fiedorczuk (ta ostatnia to także znakomita pisarka, specjalizująca się w budowaniu postaci współczesnych trzydziestolatków w trudnych dla nich sytuacjach życiowych, laureatka Paszportu Polityki); trenerka stymulacji pamięci i rozwoju intelektu, współpracownik małopolskich Uniwersytetów Trzeciego Wieku – dr Wanda Matras-Mastalerz.

Nie zdradzę tutaj wszystkich sekretów Psychoprojektu, przedstawię pokrótce kilka nietypowych i docenionych przez odbiorców zajęć.

Zdecydowanie do ich grona trzeba zaliczyć spotkania z Dominiką Słomińską. Ta niezwykle psychoterapeutka i pisarka najpierw przeprowadziła dwa spotkania biblioterapeutyczne dla dzieci przedszkolnych, w trakcie których czytała oczywiście własne opowiadania i rozmawiała o nich z dziećmi, a te prosiły o jeszcze. Poza tym opowiadała o pracy psychologa, oswajając dzieci z przedstawicielami tego zawodu, i o pracy pisarza – tutaj z kolei prezentowała starą maszynę do pisania i pióra maczane w atramencie. Maluchy nie tylko mogły wszystkiego dotknąć, ale każde z nich pisało własne imię z pomocą tych narzędzi.

Prawdziwym novum na skalę Książnicy Podlaskiej było spotkanie biblioterapeutyczne dla kobiet z Panią Dominiką. W jego trakcie szczególnie zadbaliśmy o budowanie sprzyjającego odprężeniu nastroju, z pomocą wspomnianych wcześniej środków. Przybyłe panie, których ilość musieliśmy ograniczyć ze względu właśnie na zamiśl stworzenia dobrej, kameralnej atmosfery, tak dobrze poczuły się otulone pokrzepiającym działaniem biblioterapii i uspokajającego klimatu, że mimo szalejącej za oknami burzy nie śpieszyły się do domów, zadawały całą masę pytań i kupiły kilka egzemplarzy książki Dominiki Słomińskiej adresowanej właśnie do kobiet na życiowym zakręcie.

Kolejnym, nadzwyczaj udanym wydarzeniem projektowym była impreza zatytułowana „Srebrny dobrostan dla seniorów”. Na wydarzenie zaprosiliśmy ponad setkę osób w wieku 50+, które nie tylko były beneficjentami prowadzonych działań, ale spora część z nich współtworzyła to wydarzenie. Głównym punktem w naszym programie było wystąpienie Pani doktor Wandy Matras-Mastalerz połączone z warsztatem na temat ważności samo-realizacji oraz rozwoju intelektualnego, emocjonalnego i fizycznego osób w wieku 50+. Trenerka stymulacji pamięci w porywający sposób opowiadała o budowie mózgu, o jego potrzebach, o tym, jak poprawiać swoją pamięć, koncentrację na każdym etapie życia. Wystąpienie połączone z ćwiczeniami obrazującymi, jak działa umysł, były na tyle wciągające dla przybyłych, że w przerwach nie odstępowali Pani Doktor na krok, obsypując ją różnorodnymi pytaniami. Poza tym co chwila organizatorzy warsztatów spotykali

się z gratulacjami przybyłych seniorów za zorganizowanie wydarzenia i komentarzami: “skąd Państwo wzięli taką wspaniałą prowadzącą warsztaty”.

Główny punkt programu był poprzedzony „Ofertownikiem senioralnym”, podczas, którego podlascy seniorzy pokazywali, jak w praktyce dbają o swój dobrostan. Przedstawiciele organizacji zrzeszających osoby w wieku 50+ i działających na ich rzecz prezentowali swoją ofertę. Do tego zadania udało

nam się pozyskać reprezentantów licznych stowarzyszeń

i fundacji: UTW z Białegostoku, UTW z Łap, Akademii +50, Klubu Turystycznego „Mozaika” działającego przy Regionalnym Oddziale PTTK w Białymstoku, Stowarzyszenia Szukamy Polski – wydawcy i twórcy popularnego czasopisma internetowego „Podlaski Senior”, Polskiego Stowarzyszenia Pedagogów i Animatorów KLANZA Oddział Białostocki, Oficyny Wydawniczej Silver. W trakcie „Ofertownika senioralnego” o doskonały nastrój przybyłych zadbały także trzy zespoły artystyczne, których członkami są przedstawiciele pokolenia 50+. Flamenco zatańczyła Rosa Tardia, tańce cygańskie Sare Roma, a humorystycznymi piosenkami uraczył przybyłych zespół Śpiewamy razem z Łap.

Spotkanie stało się też okazją do zakupu książek z dużą czcionką od Oficyny Wydawniczej Silver oraz do wypożyczenia publikacji na temat dobrostanu, zdrowia psychicznego, itp. z zasobów Książnicy Podlaskiej. Na seniorów czekały także kawa, herbata, ciasta, owoce i inne przysmaki.

Uzupełnieniem wydarzenia był Stymulujący spacer terapeutyczny pod hasłem „W poszukiwaniu dobrostanu”, który odbył się dwa dni po imprezie. Uczestnicy pokonali około 7 kilometrów na trasie Księżyno – Turczyn – Białystok. Wyprawę współorganizował klub Mozaika działający przy białostockim PTTK.

Impreza „Srebrny dobrostan dla seniorów” okazała się wielkim sukcesem z kilku powodów. Po pierwsze przekazywane przez niesamowitą dr Wandę Matras-Mastalerz treści były niezwykle atrakcyjne dla przybyłych. Poza tym wiedzę i umiejętności przyswajali oni w bardzo sprzyjającej atmosferze, którą sami współtworzyli. Pomysł spotkał się z doskonałym przyjęciem także dlatego, że angażował bardzo wielu partnerów i współorganizatorów, z których każdy mógł rozreklamować swoją działalność w docelowej grupie odbiorców. Seniorzy wychodzili z Książnicy Podlaskiej posileni emocjonalnie, psychicznie i fizycznie.

W momencie pisania artykułu największa ilość wydarzeń projektowych jest jeszcze przed nami. Innowacyjnie zapowiadają się: spotkanie terapeutyczne, pogadanka i dyskusja, które poprowadzi Diana Homa – psycholog kliniczna, terapeutka, biegła sądowa. Wizyta młodzieży licealnej w Bibliotece w Choroszczu dotyczyć będzie trudności psychicznych, które dotyczą młodych ludzi, z głównym naciskiem na zaburzenia depresyjne, obniżony nastrój, perfekcjonizm, a także wysoką wrażliwość. Spotkaniu towarzyszyć będzie ekspozycja poradników psychologicznych i innych książek korzystnie wpływających na psychikę człowieka, dostępnych w choroszczańskiej bibliotece. Wydarzenie ma za zadanie nie tylko zapoznać młodych ludzi z zagadnieniami wysokiej wrażliwości i przekonać ich, że depresję można skutecznie leczyć, ale także przeciwdziałać odrzuceniu i stygmatyzacji osób o wyższej wrażliwości, a także borykających się z problemami psychicznymi.

Innowacyjną, na skalę ogólnopolską, częścią spotkania w Choroszczu będzie kolejny element wycieczki – po spotkaniu z psychologiem młodzi ludzie będą mogli na własne oczy przekonać się, jak w Polsce leczy się poważne zaburzenia psychiczne. W tym celu licealiści odwiedzą znajdujący się

niedaleko biblioteki w Choroszczy Samodzielny Publiczny Psychiatryczny Zakład Opieki Zdrowotnej im. dr. Stanisława Deresza w Choroszczy. Tam zostaną oprowadzeni przez pracownika placówki po jednym z oddziałów, poznają, jak na co dzień funkcjonuje szpital psychiatryczny, jego pacjenci i pracownicy. Wydarzenie ma na celu unaocznić ważność fachowej i nowoczesnej pomocy w leczeniu zaburzeń psychicznych. W zamierzeniu autorki projektu ta nietypowa wycieczka ma także być krokiem w zmienianiu nastawienia do osób z problemami psychicznymi, zmniejszeniu lęku i wrogości wobec takich ludzi i miejsc, w których udzielana jest im pomoc.

Wyjątkowość wycieczki polegać będzie na połączeniu podnoszenia wiedzy psychologicznej młodych ludzi, z oswojeniem ich z tematyką zdrowia psychicznego i jego zaburzeń a także z promowaniem literatury, która może wspierać rozwój psychiczny, emocjonalny i intelektualny.

Psycholog Diana Homa będzie także współprowadzącą, wraz z kulturoznawcą dr. Sebastianem Kochańcem, spotkania dla rodziców i młodzieży na temat szeroko pojętej roli gier wideo zarówno w kulturze, jak i w rozwoju emocjonalnym człowieka. Specjaliści podejmą zagadnienie zarówno od strony funkcji gamifikacji w historii ludzkości, jak i, zgodnie z myślą przewodnią całego Psychoprojektu, z punktu widzenia korzyści i strat emocjonalnych, jakie gry wideo przynoszą ludziom, szczególnie tym młodym.

Nowatorsko zapowiada się także spotkanie ze specjalistkami w branży parentingowej: Martą Kowerko-Urbańczyk i Natalią Fiedorczyk, która jest także znakomitą pisarką, opisującą głębię trudnych przeżyć dotyczących współczesnych trzydziesto-czterdziestolatków. Specjalistki podczas warsztatu, kierowanego do rodziców w towarzystwie ich dzieci, podejmą zagadnienie storytellingu rodzicielskiego i wartościowych form spędzania czasu z dzieckiem, który ma być satysfakcjonujący nie tylko dla najmłodszych, ale także dla opiekunów i umacniać ich wzajemne relacje oraz kreatywne myślenie, wyobraźnię, emocjonalność. W przypadku tego wydarzenia niezwykle istotne było wybranie, takiego miejsca, w którym łatwo będzie można stworzyć przyjazną i jednocześnie stymulującą przestrzeń dla dzieci. Specjalistki

prowadzące warsztat chcą nie tylko opowiedzieć, ale także pokazać, że możliwe są aktywności wciągające rodziców, jak i ich dzieci. W związku z powyższym zdecydowaliśmy się wejść we współpracę z Biblioteką Publiczną Miasta i Gminy w Łapach (nie pierwszy zresztą raz przy Psychoprojekcie), która dysponuje przestrzenią wyjątkowo atrakcyjną dla dzieci i skupia wokół siebie rodziców chcących podnosić swoje parentingowe kompetencje. W przypadku tego wydarzenia materiały, jakie uwzględniliśmy w budżecie projektu, także mają korzystnie wpływać na dobry nastrój uczestników zajęć. Nie zabraknie więc produktów plastycznych i czegoś dobrego do pochrupania i do picia.

Natalia Fiedorczuk jest osobą na tyle wszechstronną i pisarką, która uważnie przygląda się psychice i emocjom towarzyszącym przedstawicielom jej pokolenia, że w ramach projektu wystąpi także na spotkaniu autorskim, podczas którego temat psychologii bohaterów, traum i innych problemów współczesnych trzydziesto-czterdziestolatków będzie odgrywał rolę pierwszoplanową.

Projekt „Psychologia na usługach literatury” to wiele różnorodnych działań kierowanych do różnych grup odbiorców: do dzieci, młodzieży, rodziców, seniorów, kobiet, przedstawiciele pokolenia millenialsów, osób z trudnościami natury psychologicznej, wysoce wrażliwych, mierzących się z obniżonym

nastrojem, a także... do miłośników true crime. Jak wspomniano na początku artykułu, punktem wyjścia do stworzenia projektu była właśnie ta prężnie rozwijająca się dziedzina popkultury. Związane z psychologią kry-

minalną, profilowaniem kryminalnym i literaturą kryminalną wydarzenia będą ukoronowaniem projektu, choć nie jego ostatnim elementem. Na 20 września zaplanowaliśmy najpierw wykład popularnonaukowy dla młodzieży i dorosłych dr. hab. Marka Kochanowskiego, specjalizującego się m.in.

w popkulturze, który opowie o dys socjalnych mordercach i autystycznych de tektywach, jako bohaterach współczesnych powieści kryminalnych. Zamie rzeniem autorki projektu było, by podczas tego spotkania zachęcić młodych i starszych do wchodzenia w świat literatury poprzez kryminały. Popularyza cja czytelnictwa dzięki takiemu wydarzeniu dzieje się automatycznie, a poza tym nieszablonowy i pobudzający wyobraźnię temat ma w zamierzeniu nie tylko pokazać typologię bohaterów kryminałów, ale także pobudzić słucha czy do krytycznego patrzenia na literaturę.

Prawdziwą gratką dla miłośników true crime, do których zalicza się au torka Psychoprojektu, będą wieczorne spotkania tego dnia. Najpierw o me andrach w pracy profilerka kryminalnego, o inscenizacji miejsca zbrodni, o rodzajach najgroźniejszych przestępców, w tym także o sprawcach z dy ssocjalnymi zaburzeniami osobowości, opowie prawdziwy guru polskiej psychologii kryminalnej i kryminalistyki, czyli dr Bogdan Lach. Ten nie kwestionowany autorytet i pionier profilowania w naszym kraju będzie także promował swoją najnowszą książkę – w tym miejscu należy wspomnieć, że doktor Lach jest współautorem (m. in. z Katarzyną Bondą) niezwykle popu larnych publikacji popularyzujących tajniki jego zawodu.

Nie mniej fascynująco zapowiada się spotkanie z autorką podcastu Re natą z Worka Kości. Tworzone przez Renatę Kuryłowicz treści wyróżniają się na scenie rodzimego rynku true crime przede wszystkim zainteresowaniem makabrą i najmroczniejszymi zakamarkami osobowości morderców. Ważne z punktu widzenia koordynatorki projektu jest to, że zaproszona twórczy ni nie tylko potrafi opowiadać o tych tematach z ogromną klasą, erudycją i wiedzą, lecz jeszcze ma duże doświadczenie w popularyzacji kryminologii, kryminalistyki, prawa, psychologii i dziedzin pokrewnych, ponieważ pro wadzi w Warszawie lokal rozrywkowy, gdzie regularnie organizuje wykłady otwarte ze specjalistami z wyżej wymienionych dziedzin.

Wszystkim wydarzeniom odbywającym się tego dnia będzie oczywi ście towarzyszyć ekspozycja dostępnych w księgozbiornie Książnicy Pod laskiej publikacji na temat kryminalistyki, pracy policji, zbrodni, itp. oraz

wartościowych kryminałów. Spragnieni rozszerzenia swojej wiedzy na te tematy będą mogli od razu wypożyczyć książki, a nieużytkownicy biblioteki, których zwabi do niej tematyka true crime i wyjątkowi goście, otrzymają okazję na szybkie otrzymanie karty bibliotecznej i skorzystanie z eksponowanych tytułów. Dla pobudzenia wyobraźni uczestników wydarzeń 20 września i tworzenia atmosfery true crime przygotowujemy inscenizację miejsca zbrodni z obrysem zwłok, sztuczną krwią, narzędziem zbrodni, taśmą policyjną.

Mimo, że w momencie oddawania artykułu do druku (sierpień 2024 roku) większość projektowych wydarzeń jeszcze nie zaistniała, już można wnioskować o korzyściach z niego płynących. Przede wszystkim Psychoprojekt ściągnął i jeszcze ściągnie do bibliotek bardzo wielu uczestników, z których część nie przekroczyłaby progów tych instytucji bez chęci wzięcia udziału w proponowanych przez nas atrakcjach. Staramy się zrobić wiele, by te osoby zostały z nami na dłużej, stąd każdemu niemal wydarzeniu towarzyszy możliwość niezwłocznego, ułatwionego zapisania się do biblioteki i od razu wypożyczenia tytułów związanych z tematami spotkań. Nietuzinkowi goście, z których niektórzy pierwszy raz odwiedzają nasz region, nieoczywiste wydarzenia, docieranie z reklamami i zaproszeniami na konkretne wydarzenia do przedstawicieli grup, do których są one adresowane, a także ogromna osobista pasja pomysłodawczyni Psychoprojektu, związana z tematami w nim poruszonymi – to chyba najważniejsze przyczyny niemałego sukcesu naszego przedsięwzięcia.

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury – państwowego funduszu celowego.

Sebastian Kochaniec, Grzegorz Zys

Książnica Podlaska

Projekt „Kuznia narracji. Mechaniki gier w animacji czytelnictwa”

W myśl idei zakładającej, że współczesne biblioteki stanowią centra doświadczeń narracji a także biorąc pod uwagę wpływ nowych technologii, głównie w postaci gier, na sposoby jej aktywnego kreowania przez odbiorcę, postanowiliśmy napisać projekt szkoleniowy koncentrujący się na spotkaniu warsztatowym służącym poznaniu przez bibliotekarzy innowacyjnych form promocji biblioteki i literatury przy pomocy wykorzystania mechanik gier.

Współczesne biblioteki, stale powiększają swoją ofertę kulturalną otwierając się na zróżnicowane potrzeby i nowe formy komunikowania z czytelnikami. W bibliotekach pojawiają się gry planszowe, sesje gier wyobraźni, konsole nowej generacji oraz komputery gamingowe. Niewykorzystany pozostaje jednak aspekt gry jako narzędzia służącego promocji czytelnictwa. Głównie ze względu na brak wiedzy i umiejętności wśród bibliotekarzy w wykorzystaniu potencjału nie tyle urządzeń, jakim jest m.in. konsola, ale także kreatywnego wykorzystania mechaniki gry w animowaniu czytelnictwa. Obecność gier w bibliotece w XXI wieku to bowiem nie tylko kwestia tego, jak nowe technologie i ich struktura mogą być wykorzystywane w jej działalności, ale przede wszystkim tego, jak ich obecność wpływa na zmianę charakteru biblioteki, pod kątem form i jakości udostępnianych treści. Wobec tego, choć współczesna biblioteka może być charakteryzowana na różne sposoby, niezmiennie działa w jednej branży – treści. Sama w sobie jest opowieścią a jej publiczną misją jako instytucji kultury jest dostarczanie różnorodnych

opowieści w proporcjonalnie zróżnicowanych formach. Obecnie, jedną z najbardziej dominujących form doświadczania narracji są właśnie różnorodne mechanizmy gier, z którymi chcemy zapoznać naszych uczestników.

Obecność nowych mediów i wykorzystania ich mechaniki do budowania oferty dla potencjalnych użytkowników biblioteki to także kwestia do podjęcia dyskusji na temat statusu biblioteki we rzeczywistości, w której interaktywności jest wszechobecna. Z problematyką tą zmierzą się zaproszeni przez Książnicę Podlaską goście, którzy wezmą udział w debacie poświęconej roli biblioteki we współczesnej kulturze medialnej, w której udział wezmą: **Natalia Kościńska** – członkini Stowarzyszenia Badaczy Popkultury i Edukacji Popkulturowej „Trickster”, twórczyni podcastu „Słowiańskości”; **Aleksandra Jeżewska** – bibliotekarka pracująca w Poczycalni Biblioteki Legionowo; propagatorka wdrażania nowych mediów w postaci portali społecznościowych do biblioteki w celach promocji instytucji; **Gabriela Kwarta** – pozytywistka z misją wdrażania biznesowych praktyk marketingu w sektorze kultury, **Anna Kowal** – Kierowniczka Mediateki „MeMo” w Łodzi.

W programie m.in.:

1. Debata pt. „Biblioteka – miejsce doświadczeń narracji”
2. Prelekcja z elementami warsztatu pt. „10 bibliotekarskich trendów na 2025 rok”
3. Prelekcja z elementami warsztatu pt. „Gamifikacja w bibliotece”
4. Warsztat praktyczny z zakresu dostosowywania działań gamifikacyjnych do profilu biblioteki.

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury – państwowego funduszu celowego.

Joanna Wałaszko

Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Suchowoli

„Detektywi w bibliotece” – scenariusz escape room

Wiek uczestników: 8–11 lat

Ilość grup: 4

Potrzebne materiały:

1. skrzynka/pudełko
2. małe lusterko
3. lupa
4. kartka z kodem Morse’a (cyfry)
5. 4 portrety złodzieja
6. naklejki do numeracji regałów
7. 4 × zestaw 3 zagadek (szyfrów)
8. 4 × Quiz
9. drobne nagrody dla dzieci, np. słodycze.

Przygotowanie:

1. Należy ponumerować regały przy pomocy naklejek.
2. Przygotować 4 zestawy 3 zagadek (szyfrów) – załącznik 1, załącznik 2, załącznik 3.
3. Przygotować prosty Quiz (dla każdej grupy taki sam) z kilkoma pytaniami (ok.10), np. „Jakie barwy ma flaga Polski?”, „W jakim mieście znajduje się Pałac Kultury?”, itp.
4. Wydrukować kartki z hasłem „HARRY POTTER” malutką czcionką (taką aby odczytać hasło przy pomocy lupy) – 4 szt.

5. Ukrywamy zagadki w książkach w odpowiednich regałach, na odpowiednich półkach.

Przebieg gry:

Na wstępie bibliotekarz opowiada historyjkę o złodziejach, którzy skradli z biblioteki kilka cennych książek.

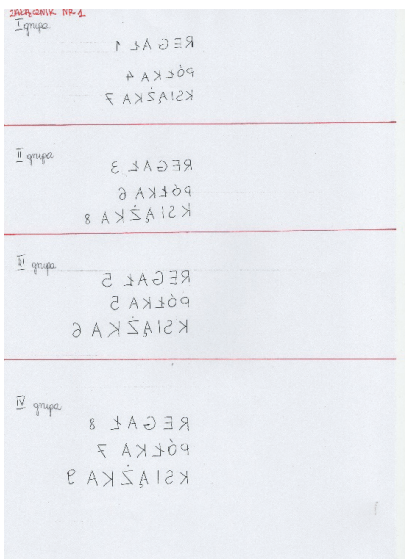
Bibliotekarz pokazuje dzieciom skrzynkę/pudełko, w której znajduje się lusterko, lupa, kartka z kodem Morse'a. Jedno z dzieci wyciąga rzeczy ze skrzynki i pokazuje pozostałym. Uczestnicy zgadują do czego mogą przydać się te rzeczy. Ustalamy, że dzieci wejdą w role bibliotecznych detektywów i będą prowadzić śledztwo.

Dzielimy dzieci na 4 grupy.

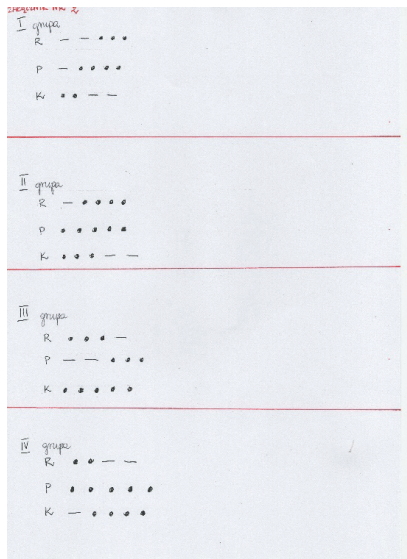
Każda z grup na początek otrzymuje Quiz. Grupa, która poprawnie rozwiąże quiz, otrzymuje kolejną zagadkę do rozwiązania (załącznik 1). Zagadka prezentuje lustrzane odbicie podpowiedzi, gdzie znajduje się kolejny szyfr. Zagadkę rozwiązuje się przy pomocy lusterka. Jest tam zapisany numer regału, nr półki oraz nr książki, w której jest ukryta kolejna zagadka (załącznik nr 2). Każda z grup odnajduje swoją zagadkę – są tam zakodowane przy pomocy kodu Morse'a kolejne numery regałów, półek oraz nr książek. Skrót R oznacza „regał”, P – „półka”, K – „książka”. Każda z drużyn ma odnaleźć konkretną książkę, w której znajdować się będzie kartka z napisem „HARRY POTTER”, które należy odczytać przy pomocy lupy. Każda z drużyn ma za zadanie odnaleźć po 1 portrecie złodzieja ukrytym w tomach „Harrego Pottera”.

Drużyna, która odnajdzie złodzieja, otrzymuje kolejną zagadkę do rozwiązania (załącznik nr 3). Każda z drużyn otrzymuje zagadkę, której rozwiązaniem są różne wyrazy. Wszystkie 4 wyrazy mają utworzyć hasło: ZAGADKA TAJNEGO ŚLEDZTWA ROZWIĄZANA.

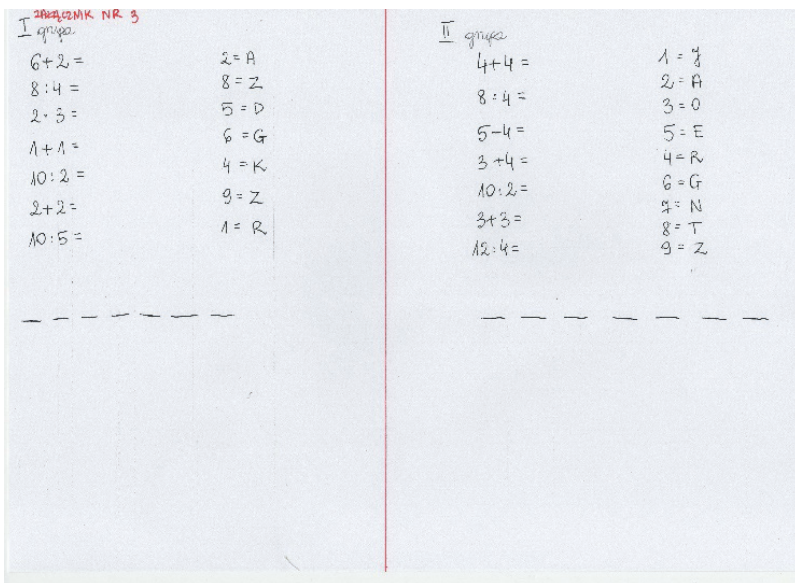
W nagrodę dzieci otrzymują w nagrodę drobne upominki.

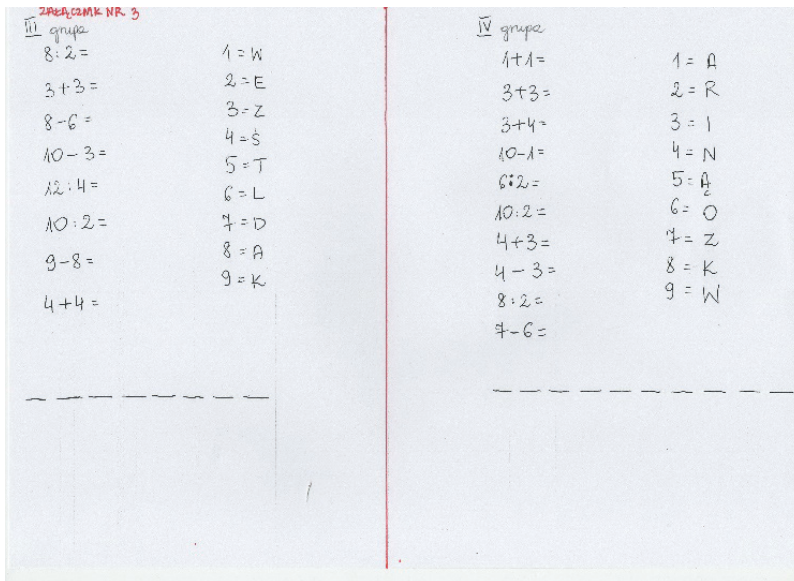
Załącznik nr 1

Załącznik nr 2

Załącznik nr 3, cz. I

Załącznik nr 3, cz. II

Anna Kochaniec

Książnica Podlaska

Książkopoly – literacka gra w Twojej bibliotece

Nie ma lepszego sposobu na spędzanie jesieni niż zwinięcie się w kłębek z dobrą książką i ciepłym kocem. My, bibliotekarze, doskonale o tym wiemy, dlatego oferujemy Wam wyjątkową zabawę, w którą możecie zaangażować swoich czytelników. Książkopoly – bo taką nazwę nosi nasza gra – to ekscytująca literacka przygoda przeznaczona dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych. Zasady gry są banalnie proste zarówno dla czytelników, jak i dla nas, twórców tej gry.

Jak Grać w Książkopoly?

Plansza i Kategorie

Na planszy, którą dla Was przygotowaliśmy, znajdują się cztery kolorowe kategorie: **książka, autor, okładka, tytuł**. Każda z tych kategorii reprezentuje inny aspekt literatury, zachęcając czytelników do eksplorowania różnych zakątków księgozbioru.

Proces Wypożyczenia

1. Wybór Książki:

Czytelnik wybiera książkę odpowiadającą jednej z czterech kategorii. Na przykład, jeśli wybiera kategorię „okładka”, może to być książka z czerwoną okładką.

KSIĄŻKOPOLY

Zabawa dla czytelników Książnicy Podlaskiej

	Na okładce znajduje się zwierzątko.	Okładka jest czerwona	Książka, którą wybierasz ze względu na okładkę.	Okładka, na której znajduje się zwierzątko.	
AUTOR Nazwisko autora zaczyna się na literę "G".	AUTOR Książka autora pochodzi z tego z Podlasia.	AUTOR Książka zagranicznego autora.	AUTOR Książka polskiego autora.	TYTUŁ Książka, która ma w tytule dokładnie cztery słowa.	TYTUŁ Książka, której tytuł zaczyna się na "B".
TYTUŁ Książka, która ma w tytule dokładnie cztery słowa.	TYTUŁ Książka, która ma w tytule dokładnie cztery słowa.	TYTUŁ Książka, która ma w tytule dokładnie cztery słowa.	TYTUŁ Książka, która ma w tytule dokładnie cztery słowa.	TYTUŁ Książka, która ma w tytule dokładnie cztery słowa.	TYTUŁ Książka, która ma w tytule dokładnie cztery słowa.
	KSIĄŻKA Książka, która jest komiksem.	KSIĄŻKA Twoja ulubiona książka.	KSIĄŻKA Książka, która jest audiobookiem.	KSIĄŻKA Książka polecana przez bibliotekarza.	

Zasady są proste: podczas każdej wizyty możesz wybrać **jedną** książkę*, która spełnia kryteria pozycji z planszy. Podczas wypożyczenia poinformuj nas o tym, a my odznaczmy to na Twojej karcie.

Życzymy udanej zabawy,
bibliotekarze

*jedną książkę na jedną kartę biblioteczną

KSIĄŻNICA
PODLASKA

2. **Otrzymywanie Pieczętki:**

Po wypożyczeniu książki, bibliotekarz odznacza to na karcie czytelnika za pomocą pieczętki. Ważne jest, aby czytelnik wybierał książki kolejno, tak by zebrać cały kolor – nie można jednym wypożyczeniem zdobyć kilku pól.

3. **Nagrody i Loteria:**

- ▶ Po zebraniu całego koloru (czyli wypożyczeniu wszystkich książek z danej kategorii), czytelnik otrzymuje los na loterię, w której może wygrać nagrodę od biblioteki.
- ▶ Czytelnik może zdobyć maksymalnie cztery upominki za zebranie czterech kolorów.
- ▶ Po zebraniu całej planszy, czytelnik otrzymuje większy upominek, taki jak książka, audiobook, czy inny przedmiot z zasobów biblioteki.

Czas Trwania Gry

Proponujemy, aby czas trwania gry nie przekraczał pół roku od jej rozpoczęcia. To również ułatwia nam, bibliotekarzom, zarządzanie grą.

Cele Gry Książkopoly

Książkopoly ma na celu:

- ▶ zachęcanie do czytania – motywowanie czytelników do wypożyczania i czytania książek z różnych kategorii, co poszerza ich literackie horyzonty;
- ▶ eksplorację zbiorów – pomoc czytelnikom w odkrywaniu nowych książek i gatunków literackich, co może wpłynąć na ich przyszłe wybory czytelnicze;
- ▶ wyjście ze strefy komfortu – szczególnie ważne w przypadku młodszych czytelników, którzy często przychodzą po konkretne książki i za nic w świecie nie chcą spróbować innych lektur.

Dlaczego Warto Spróbować?

Książkopoly to nie tylko gra, ale także narzędzie edukacyjne i motywacyjne, które angażuje czytelników i promuje aktywne korzystanie z biblioteki. Zachęca do odkrywania nowych książek, poszerzania literackich zainteresowań i spędzania czasu na czytaniu w przyjemny sposób.

Gra ta może stać się ulubioną jesienną tradycją, łączącą czytelnicze pasje z przyjemnością odkrywania nowości literackich. Bibliotekarze mają okazję na bliższą interakcję z czytelnikami oraz promowanie różnorodności literatury dostępnej w bibliotece. To również świetna okazja dla nas, bibliotekarzy, do poznania nowych, wcześniej nieznanych, meandrów literatury.

Podsumowanie

Spróbujcie wprowadzić Książkopoly w swojej bibliotece i zobaczcie, jak czytelnicy entuzjastycznie angażują się w tę literacką przygodę. Nowa książka, ciepły koc i kakao świetnie razem smakują, a gra może stać się doskonałą motywacją do spędzania chłodniejszych dni na czytaniu. Książkopoly to świetna zabawa, która angażuje czytelników, promuje aktywne korzystanie z biblioteki i zachęca do odkrywania nowych książek. Dołączcie do nas i sprawdźcie, jak wiele radości i satysfakcji może przynieść ta literacka gra!

Grzegorz Zys
Książnica Podlaska

Kalendarz rocznic 2025

Kalendarz Rocznic 2025 zawiera rocznice o zasięgu narodowym i międzynarodowym, biogramy osób i jubileusze związane przede wszystkim z historią literatury i kultury. Przeznaczony jest dla bibliotek publicznych woj. podlaskiego jako inspiracja i pomoc w działalności informacyjnej, popularyzatorskiej, edukacyjnej w środowisku lokalnym oraz przy planowaniu działań z zakresu upowszechniania książki i czytelnictwa.

Opracowano na podstawie materiałów dostępnych w Książnicy Podlaskiej im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku, „Kalendarium rocznic i wydarzeń” Grażyny Bliskiej oraz stron internetowych – w szczególności portalu Wikipedia.

Informacje o osobach związanych z woj. podlaskim wyróżniono kursywą.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej wybrał Patronów Roku 2025:

- ▶ **Stefan Żeromski** – 100. rocznica śmierci pisarza
- ▶ **Antoni Słonimski** – 130. rocznica urodzin
- ▶ **Olga Boznańska** – malarka, 160. rocznica urodzin i 85. rocznica śmierci
- ▶ **Gen. Kazimierz Sosnkowski** – 140. rocznica urodzin
- ▶ **Franciszek Duszeńko** – rzeźbiarz, 100. rocznica urodzin
- ▶ **Milenium Koronacji Dwóch Pierwszych Królów Polski w Gnieźnie** – 1000. rocznica koronacji w Archikatedrze Gnieźnieńskiej dwóch pierwszych królów naszego państwa: Bolesława Chrobrego oraz Mieszka II Lamberta

- ▶ Polskich Bohaterów z Katynia, Charkowa, Miednoje, Bykowni i innych miejsc.

STYCZEŃ

- 1.01.** Światowy Dzień Pokoju.
- 2.01.(105)** Urodził się **Isaac Asimov** (2.01.1920–6.04.1992) – amerykański biochemik i pisarz science-fiction; autor hipotetycznych „praw robotyki”, autor m.in. cyklu powieściowego *Fundacja*.
- 3.01.(80)** Zmarł **Ferdynand Antoni Ossendowski** (27.05.1878–3.01.1945) – powieściopisarz, podróżnik, autor książek o tematyce przygodowo-podróżniczej dla dorosłych oraz dzieci i młodzieży.
- 4.01.(240)** Urodził się **Jacob Grimm** (4.01.1785–20.09.1863) – uczonek niemiecki, filolog, współautor baśni wydanych wspólnie z bratem Wilhelmem.
- 4.01.(65)** Zmarł **Albert Camus** (7.11.1913–4.01.1960) – francuski pisarz, dramaturg eseista; laureat Literackiej Nagrody Nobla w 1957 r.
- 4.01.(60)** Zmarł **Thomas Stearns Eliot** (26.09.1888–4.01.1965) – pisarz angielski pochodzenia amerykańskiego, poeta, dramaturg, eseista, krytyk literacki, autor książek dla dorosłych i dzieci, w 1948 r. otrzymał literacką Nagrodę Nobla.
- 8.01.(10)** Zmarła **Krystyna Nepomucka** (31.03.1920–8.01.2015) – pisarka, autorka ponad 30 powieści i wielu artykułów.
- 9.01.(135)** Urodził się **Karel Čapek** (9.01.1890–25.12.1938) czeski pisarz, pionier fantastyki naukowej i wolnomularz, autor i popularyzator słowa robot.
- 9.01.(80)** Urodziła się **Małgorzata Musierowicz** (9.01.1945) – prozaik, autorka i ilustratorka książek dla dzieci i młodzieży.
- 18.01.** **Międzynarodowy Dzień Kubusia Puchatka.**
- 21.01.(75)** Zmarł **George Orwell** (25.06.1903 – 21.01.1950) – pisarz i publicysta angielski.

- 21.01.** **Dzień Babci.**
- 22.01.** **Dzień Dziadka.**
- 23.01.(120)** Urodził się **Konstanty Ildefons Gałczyński** (23.01.1905–6.12.1953) – wybitny poeta, satyryk, autor słuchowisk radiowych, tłumacz z języka angielskiego.
- 24.01.(60)** Zmarł **Winston Churchill** (30.11.1874–24.01.1965) – brytyjski mąż stanu premier Wielkiej Brytanii w latach 1940–1945 i 1951–1955, polityk, pisarz, biograf, historyk i publicysta, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie literatury w 1953 r.
- 29.01.(165)** Urodził się **Anton Pawłowicz Czechow** (29.01.1860–15.07.1904) – jeden z najwybitniejszych pisarzy i dramaturgów rosyjskich.
- 31.01.(90)** Urodził się **Kenzaburō Ōe** (31.01.1935–3.03.2023) – japoński prozaik i eseista, laureat Literackiej Nagrody Nobla w 1994 r., aktywista ruchu antynuklearnego.
- 31.01.(40)** Zmarł **Józef Mackiewicz** (1.04.1902–31.01.1985) – pisarz, dziennikarz i publicysta.

LUTY

- 3.02.(290)** Urodził się **Ignacy Krasicki** (3.02.1735 – 14.03.1801) – poeta, komediopisarz, prozaik i encyklopedysta.
- 4.02.(520)** Urodził się **Mikołaj Rej** (4.02.1505 zm. między 8.09. a 5.10.1569, prawdopodobnie 4.10.1569) – poeta, prozaik epoki renesansu.
- 4.02.(30)** *Zmarła **Klementyna Sołonowicz-Olbrychska** (16.09.1909–4.02.1995) – prozaik, autorka słuchowisk radiowych i sztuk telewizyjnych oraz książek dla młodzieży związana z woj. podlaskim; patronka Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej w Drohiczyne.*

- 7.02.(225)** Zmarła **Anna Paulina Jabłonowska z Sapiehów** (1728–7.02.1800) – wojewodzina braclawska, bibliofilka, patronka Miejskiej Biblioteki Publicznej w Siemiatyczach.
- 8.02.** **Dzień Bezpiecznego Internetu**, obchodzony z inicjatywy Komisji Europejskiej od 2004 roku.
- 9.02.(85)** Urodził się **John Maxwell Coetzee** (9.02.1940) – południowoafrykański pisarz, mieszkający w Australii, laureat Literackiej Nagrody Nobla w 2003 r.
- 10.02.(135)** Urodził się **Boris Pasternak** (10.02.1890–30.05.1960) – rosyjski poeta, prozaik i tłumacz pochodzenia żydowskiego; laureat Literackiej Nagrody Nobla z 1958 r. (nagrody nie przyjął).
- 12.02.(160)** Urodził się **Kazimierz Przerwa-Tetmajer** (12.02.1865–18.01.1940) – poeta, prozaik, autor sztuk scenicznych, jeden z najwybitniejszych przedstawicieli okresu Młodej Polski.
- 14.02.(20)** Uruchomiono serwis internetowy **YouTube**.
- 22.02. lub**
- 1.03.(215)** Urodził się **Fryderyk Chopin** (22.02.1810–17.10.1849) – kompozytor i pianista.
- 24.02.(140)** Urodził się **Stanisław Ignacy Witkiewicz** (24.02.1885–18.09.1939) – prozaik, filozof, autor sztuk scenicznych, teoretyk sztuki, malarz.
- 28.02.(190)** 28.02.1835 r. Elias Lönnrot opublikował pierwsze wydanie **Kalevali**.

MARZEC

- 1.03.** **Międzynarodowy Dzień Przytulania Bibliotekarza.**
- 1.03.(90)** Urodził się **Ernest Bryll** (1.03.1935–16.03.2024) – polski poeta, pisarz, autor tekstów piosenek, dziennikarz, tłumacz i krytyk filmowy, także dyplomata.
- 2.03.(45)** Zmarł **Jarosław Iwaszkiewicz** (20.02.1894–2.03.1980) – prozaik, poeta, eseista, krytyk muzyczny, autor sztuk scenicznych.

- 3.03.** **Międzynarodowy Dzień Pisarzy.**
- 7.03.(40)** Zmarł **Arkady Fiedler** (28.11.1894–7.03.1985) – prozaik, reportażysta, przyrodnik i podróżnik.
- 8.03.** **Międzynarodowy Dzień Kobiet.**
- 10.03.** **Dzień Mężczyzn.**
- 10.03.(85)** Zmarł **Michał Bułhakow** (15.05.1891–10.03.1940) – rosyjski dramatopisarz i prozaik.
- 11.03.(25)** Zmarł **Kazimierz Brandys** (27.10.1916–11.03.2000) – polski prozaik, eseista, autor scenariuszy filmowych.
- 16.03.(55)** Zmarł **Jerzy Szaniawski** (10.02.1886–16.03.1970) – dramatopisarz, prozaik.
- 19.03.(40)** Zmarł **Leopold Tyrmand** (16.05.1920–19.03.1985) – powieściopisarz, nowelista, poeta.
- 21.03.** **Światowy Dzień Poezji.**
- 24.03.(120)** Zmarł **Jules Verne** (8.02.1828–24.03.1905) – pisarz francuski, autor powieści przygodowych dla młodzieży.
- 25.03.** **Światowy Dzień Czytania Tolkiena.**
- 31.03.(170)** Zmarła **Charlotte Brontë** (21.04.1816–31.03.1855) – angielska powieściopisarka i poetka, najstarsza spośród trzech sióstr Brontë, których powieści zaliczane są do klasyki literatury angielskiej.
- 31.03.(105)** Urodziła się **Krystyna Nepomucka** (31.03.1920–8.01.2015) – pisarka, autorka ponad 30 powieści i wielu artykułów.

KWIECIEŃ

- 1.04.(275)** Urodził się **Hugo Kołłątaj** (1.04.1750 – 28.02.1812) – pisarz, polityk, organizator i reformator bibliotekarstwa polskiego.
- 2.04.** **Międzynarodowy Dzień Książki dla Dzieci.**
(w rocznicę urodzin Hansa Christiana Andersena)

- 2.04.(220)** Urodził się **Hans Christian Andersen** (2.04.1805–4.07.1875) – pisarz duński znany przede wszystkim jako autor baśni o głębokich wartościach humanistyczno-filozoficznych.
- 2.04.(185)** Urodził się **Émile Zola** (2.04.1840 – 29.09.1902) – francuski pisarz, eseista, dziennikarz, krytyk sztuki, główny przedstawiciel naturalizmu.
- 2.04.(20)** Zmarł **Karol Wojtyła** (18.05.1920–2.04.2005) – papież Jan Paweł II, poeta, autor sztuk scenicznych; święty kościoła katolickiego.
- 4.04.(50)** Bill Gates i Paul Allen założyli przedsiębiorstwo **Microsoft**.
- 10.04.(500)** **Hołd pruski** złożony na krakowskim rynku królowi Zygmuntowi Staremu przez księcia Albrechta Hohenzollerna
- 10.04.(105)** Urodził się **Maciej Słomczyński** (10.04.1920–20.03.1998) – polski pisarz i tłumacz. Swoje powieści kryminalne podpisywał pseudonimem **Joe Alex**.
- 13.04.(330)** Zmarł **Jean de La Fontaine** (7 lub 8.10.1621–13.04.1695) – poeta francuski, autor bajek, które weszły do lektur dziecięcych.
- 14.04.(90)** Urodził się **Erich von Däniken** (14.04.1935) – szwajcarski pisarz i publicysta, autor koncepcji wpływu istot pozaziemskich na życie ludzi w czasach przedhistorycznych.
- 17.04.(140)** Urodziła się **Karen Blixen** (17.04.1885–7.09.1962) – duńska pisarka, znana głównie z zekranizowanych wspomnień o życiu w Kenii *Pożegnanie z Afryką*.
- 20.04.(120)** Urodziła się **Hanna Januszewska** (20.04.1905–18.07.1980) – prozaik, poetka, autorka sztuk scenicznych, tłumaczka, autorka książek dla dzieci.
- 21.04.(115)** Zmarł **Mark Twain**, właśc. Samuel Langhorne Clemans (30.11.1835–21.04.1910) – amerykański pisarz, humorysta i satyryk.
- 23.04.** **Światowy Dzień Książki i Praw Autorskich.**

- 24.04.(10)** Zmarł **Władysław Bartoszewski** (19.02.1922–24.04.2015) – polski historyk, publicysta, dziennikarz, pisarz, działacz społeczny, polityk oraz dyplomata, więzień Auschwitz, żołnierz Armii Krajowej.
- 26.04.(30)** Zmarła **Hanna Ożogowska** (20.07.1904–26.04.1995) – prozaik, tłumaczka literatury rosyjskiej, autorka powieści i słuchowisk radiowych dla dzieci, pedagog.
- 29.04.(140)** Urodził się **Egon Erwin Kisch** (29.04.1885–31.03.1948) – czeski, tworzący w języku niemieckim dziennikarz i pisarz prozaik, mistrz reportażu społecznego i politycznego.

MAJ

- 1.05.** **Międzynarodowe Święto Pracy.**
- 1.05.(85)** Urodził się **Edward Redliński** (1.05.1940–11.07.2024) – autor opowiadań, reportaży, powieści, sztuk teatralnych, związany z Białostoczczyzną.
- 1.05.(45)** Urodził się **Jacek Dehnel** (1.05.1980) – polski pisarz, tłumacz i malarz.
- 2.05.** **Dzień Flagi Rzeczypospolitej Polskiej.**
- 3.05.** **Święto Uchwalenia Konstytucji 3 Maja.**
- 3.05.(120)** Urodził się **George Bidwell** (3.05.1905–20.06.1989) – brytyjski pisarz, przez dużą część życia mieszkający w Polsce, autor fabularyzowanych powieści historycznych.
- 3.05.(40)** Zmarł **Wojciech Belon** (14.03.1952–3.05.1985) – poeta, pieśniarz, balladzysta, założyciel Wolnej Grupy Bukowina.
- 7.05.(40)** Zmarł **Adam Bahdaj** (2.01.1918–7.05.1985) – powieściopisarz, autor książek dla dzieci i młodzieży.
- 8.05.** **Dzień Bibliotekarza i Bibliotek.**
- 8.05.(80)** Zakończenie II wojny światowej - **Międzynarodowy Dzień Zwycięstwa**
- 8–15.05.** **Tydzień Bibliotek.**

- 9.05.(90)** Urodziła się **Halina Poświatowska** (9.05.1935–11.10.1967) – poetka oraz pisarka.
- 11.05.(130)** Urodził się **Jan Parandowski** (11.05.1895–26.09.1978) – prozaik, eseista, tłumacz literatury klasycznej i francuskiej.
- 15.05.(70)** Urodziła się **Liliana Bardijewska** (15.05.1955) – polska autorka słuchowisk, sztuk i utworów prozatorskich dla dzieci, krytyk literacki i teatralny, tłumacz literatury bułgarskiej, wydawca literatury dla dzieci i młodzieży.
- 16.05.(105)** Urodził się **Leopold Tyrmand** (16.05.1920–19.03.1985) – powieściopisarz, nowelista, poeta, popularyzator jazzu.
- 16.05.(25)** Zmarł **Andrzej Szczypiorski** (3.02.1928–16.05.2000) – powieściopisarz i publicysta.
- 17.05.(155)** Urodził się **Lucjan Rydel** (17.05.1870–8.04.1918) – poeta, prozaik, dramaturg i tłumacz; w 1900 jego ślub z córką chłopca z Bronowic stał się wydarzeniem społecznym i artystycznym oraz inspiracją dla Wyspiańskiego do napisania *Wesela*.
- 18.05.(115)** Zmarła **Eliza Orzeszkowa** (6.06.1841–18.05.1910) – polska pisarka epoki pozytywizmu.
- 18.05.(105)** Urodził się **Karol Wojtyła** (18.05.1920–2.04.2005) – papież Jan Paweł II, filozof, poeta, autor sztuk scenicznych; święty kościoła katolickiego.
- 19.05.(60)** Zmarła **Maria Dąbrowska** (6.10.1889–19.05.1965) – wybitna powieściopisarka i nowelistka, publicystka, tłumaczka, działaczka społeczna.
- 20.05.(90)** Urodziła się **Hanna Krall** (20.05.1935) – pisarka, publicystka, reporterka.
- 22.05.(140)** Zmarł **Victor Hugo** (26.02.1802–22.05.1885) – francuski poeta, dramaturg, powieściopisarz, polityk.
- 26.05.** **Dzień Matki.**

CZERWIEC

- 1.06.** **Międzynarodowy Dzień Dziecka.**
- 1.06.(110)** Urodził się **Jan Twardowski** (1.06.1915–18.01.2006) – ksiądz, poeta.
- 1–8.06.** **Ogólnopolski Tydzień Czytania Dzieciom.**
- 3.06.(420)** Zmarł **Jan Zamoyski** (19.03.1542–3.06.1605) – bibliofil, założyciel bibliotek i drukarń.
- 3.06.(135)** Zmarł **Oskar Kolberg** (22.02.1814–3.06.1890) – etnograf, folklorysta, kompozytor.
- 6.06.(495)** Urodził się **Jan Kochanowski** (ur. ok. 6.06.1530–22.08.1584) – polski poeta, który najbardziej przyczynił się do rozwoju polskiego języka literackiego, jeden z najwybitniejszych twórców renesansu w Europie.
- 6.06.(150)** Urodził się **Thomas Mann** (6.06.1875–12.08.1955) – wybitny prozaik niemiecki; laureat Literackiej Nagrody Nobla w 1929 r.
- 9.06.(155)** Zmarł **Charles Dickens** (7.02.1812–9.06.1870) – wybitny powieściopisarz angielski.
- 10.06.(110)** Urodził się **Saul Bellow** (10.06.1915–5.04.2005) – amerykański pisarz, laureat Literackiej Nagrody Nobla w 1976 r.
- 11.06.(60)** Urodziła się **Beata Pawlikowska** (11.06.1965) – polska podróżniczka, pisarka, dziennikarka, tłumaczka, fotografka, ilustratorka książek.
- 14.06.(30)** Zmarł **Roger Zelazny** (13.05.1937–14.06.1995) – amerykański pisarz literatury fantasy.
- 18.06.(15)** Zmarł **Jose Saramago** (16.11.1922–14.06.2010) – portugalski pisarz, laureat Literackiej Nagrody Nobla w 1998 r.
- 15.06.(120)** Urodził się **Jean Paul Sartre** (21.06.1905–15.04. 980) – franc. filozof, pisarz, krytyk literacki i publicysta, w 1964 r. przyznano mu Literacką Nagrodę Nobla, której nie przyjął.
- 23.06.** **Dzień Ojca.**

- 24.06.(75)** Urodził się **Jan Leończuk** (24.06.1950–23.11.2021) – poeta, eseista, folklorysta, tłumacz poezji, redaktor wielu tomików poetyckich podlaskich twórców, były dyrektor Książnicy Podlaskiej w Białymstoku.
- 24.06.(60)** Urodził się **Paweł Wakuła** (24.06.1965) – polski rysownik prasowy, ilustrator, pisarz.
- 26.06.(730)** W Gnieźnie odbyła się koronacja księcia Przemysła II na króla Polski – od tego dnia orzeł biały jest symbolem Polski
- 26.06.(295)** Urodziła się **Izabella Elżbieta z Poniatowskich Branicka** (26.06.1730–14.02.1808) – polska szlachcianka, siostra króla Stanisława Augusta, trzecia żona hetmana Jana Klemensa Branickiego.
- 28.06.(125)** Urodził się **Leon Kruczkowski** (28.06.1900–1.08.1962) – dramaturg, prozaik, publicysta.
- 28.06.(70)** Urodziła się **Grażyna Bąkiewicz** (28.06.1955) – pisarka, historyk, nauczyciel.
- 28.06.(25)** Zmarł **Józef Tischner** (12.03.1931–28.06.2000) – ksiądz, filozof.
- 29.06.(125)** Urodził się **Antoine de Saint-Exupéry** (29.06.1900–31.07.1944) – pisarz francuski, lotnik.
- 29.06.(95)** Zmarł **Julian Ejsmond** (26.02.1892–29.06.1930) – poeta i bajkopisarz, edytor.
- 29.06.(95)** Urodził się **Sławomir Mrożek** (29.06.1930–15.07.2013) – dramaturg, prozaik, satyryk, rysownik.

LIPIEC

- 3.07.(10)** Zmarła **Krystyna Siesicka-Waśniewska** z d. Dubrowska (22.11.1928–3.07.2015) – prozaik, autorka powieści dla młodzieży.
- 7.07.(95)** Zmarł **Arthur Conan Doyle** (22.05.1859–7.07.1930) – pisarz angielski pochodzenia irlandzkiego, lekarz, autor znanych powieści detektywistycznych o przygodach Sherlocka Holmesa.

- 10.07.(100)** Urodził się **Edmund Niziurski** (10.07.1925–9.10.2013) – polski prozaik, publicysta, scenarzysta i dramaturg, a także socjolog i prawnik.
- 18.07.(120)** Zmarła **Hanna Januszewska** (20.04.1905–18.07.1980) – prozaik, poetka, autorka sztuk scenicznych, tłumaczka, autorka książek dla dzieci.
- 19.07.** **Dzień Czerwonego Kapturka.**
- 24.07.(60)** Urodziła się **Katarzyna Droga** (24.07.1965) – polska pisarka, nauczycielka, dziennikarka, redaktorka urodzona na Podlasiu.
- 31.07.(60)** Urodziła się **J.K. Rowling**, właśc. Joanne Murray (31.07.1965) – brytyjska pisarka, filantropka, scenarzystka oraz producentka filmowa i telewizyjna; autorka serii powieści fantasy Harry Potter.

SIERPIEŃ

- 4.08.(150)** Zmarł **Hans Christian Andersen** (2.04.1805–4.07.1875) – pisarz duński, autor baśni o głębokich wartościach humanistyczno-filozoficznych.
- 8.08.(135)** Urodziła się **Zofia Kossak-Szczucka** (8.08.1890–9.04.1968) – prozaik, autorka powieści historycznych dostępnych dla młodzieży.
- 12.08.(70)** Zmarł **Thomas Mann** (6.06.1875–12.08.1955) – wybitny prozaik niemiecki, w 1929 r. otrzymał Literacką Nagrodę Nobla.
- 15.08.(125)** Urodził się **Jan Brzechwa**, właśc. Jan Lesman (15.08.1900–2.07.1966) – poeta, satyryk, tłumacz, publicysta, autor wierszy oraz opowieści baśniowych dla dzieci.
- 18.08.(175)** Zmarł **Honoré de Balzac** (20.05.1799–18.08.1850) – pisarz francuski.
- 19.08.(55)** Zmarł **Paweł Jasienica** (10.11.1909–19.08.1970) – eseista, prozaik.

- 25.08.(125)** Zmarł **Friedrich Wilhelm Nietzsche** (15.10.1844–25.08.1900) – niemiecki filozof, pisarz, eseista.
- 26.08.(145)** Urodził się **Guillaume Apollinaire**, właśc. Wilhelm Apollinaris Kostrowicki (26.08.1880–9.11.1918) – poeta francuski pochodzenia polskiego.

WRZESIEŃ

- 12.09.(55)** Zmarł **Jan Izydor Sztaudynger** (28.04.1904–12.09.1970) – poeta, satyryk, autor utworów dla dzieci.
- 12.09.(65)** Urodził się **Wojciech Jagielski** (12.09.1960) – polski dziennikarz, reportażysta i pisarz.
- 15.09.(75)** Urodził się **Tomasz Jastrun**, pseud. Witold Charłamp, Smecz, Te Jot (15.09.1950) – polski poeta, prozaik, eseista, felietonista, krytyk literacki, autor książek dla dzieci, długoletni współpracownik paryskiej „Kultury”.
- 18.09.(65)** Urodziła się **Hanna Cygler**, właśc. Anna Kanthak (18.09.1960) – polska tłumaczka i pisarka specjalizująca się w literaturze obyczajowej.
- 21.09.(180)** Zmarła **Klementyna z Tańskich Hoffmanowa** (23.11.1798–21.09.1845) – prozaik, tłumacz, wydawca, pierwsza w Polsce autorka książek dla dzieci i młodzieży, pedagog, działaczka kulturalna w kraju i na emigracji.
- 22.09.(70)** Zmarła **Lucyna Krzemieniecka** właśc. Wiera Zeidenberg (11.05.1907–22.09.1955) – autorka książek dla dzieci.
- 25.09.(65)** Urodził się **Andrzej Stasiuk** (25.09.1960) – polski prozaik, poeta, dramaturg, eseista, publicysta i wydawca.
- 27.09.** **Tydzień Zakazanych Książek** – w tym czasie tysiące bibliotek i księgarni na całym świecie zwraca uwagę na kwestię wolności słowa oraz problem cenzury i zakazywania książek.
- 29.09.** **Ogólnopolski Dzień Głośnego Czytania.**

PAŹDZIERNIK

- 5.10.(70)** Urodziła się **Zofia Olek-Redlarska** (5.10.1955) – białostocka poetka, doktor pedagogiki, autorka wielu wierszy dla dorosłych oraz dla dzieci.
- 6.10.(55)** Zmarł **Julian Przyboś** (5.03.1901–6.10.1970) – wybitny poeta, teoretyk i propagator krakowskiej awangardy poetyckiej.
- 8.10.(115)** Zmarła **Maria Konopnicka** (23.05.1842–8.10.1910) – poetka, nowelistka, krytyk literacki, tłumaczka.
- 11.10.(140)** Urodził się **François Mauriac** (11.10.1885–1.09.1970) – pisarz francuski, otrzymał Literacką Nagrodę Nobla w 1952 r.
- 13.10.(55)** Urodził się **Paweł Beręsewicz** (13.10.1970) – tłumacz, leksykograf, pisarz autor mądrych, pełnych ciepła i humoru wierszy, opowiadań i powieści dla dzieci i młodzieży.
- 14.10.** **Urodziny Kubusia Puchatka** – obchodzone w rocznicę pierwszego wydania książki (1926 r.) Alana Alexandra Milne’a.
- 19.10.(280)** Zmarł **Jonathan Swift** (30.11.1667–19.10.1745) – pisarz angielski.
- 20.10.(70)** Urodziła się **Magdalena Tulli** właśc. Maddalena Flavia Tulli (20.10.1955) – polska pisarka i tłumaczka.

LISTOPAD

- 9.11.(110)** Urodziła się **Hanka Bielicka**, właściwie **Anna Weronika Bielicka** (9.11.1915–9.03.2006) – polska aktorka, artystka kabaretowa i romanistka pochodząca z Łomży.
- 10.11.(160)** Urodził się **Władysław Umiński** (10.11.1865–31.12.1954) – powieściopisarz, publicysta, popularyzator wiedzy, działacz oświatowy, autor powieści fantastycznonaukowych oraz podróźniczych.
- 11.11.** **Narodowe Święto Niepodległości.**
- 13.11.(175)** Urodził się **Robert Louis Stevenson** (13.11.1850–3.12. 1894) – pisarz angielski pochodzenia szkockiego.

- 15.11.(130)** Urodził się **Antoni Słonimski** (15.11.1895–4.07.1976) – poeta, pisarz, tłumacz, publicysta, rysownik, krytyk literacki, człowiek wielu talentów.
- 20.11.(115)** Zmarł **Lew Tołstoj** (9.09.1828–20.11.1910) – pisarz rosyjski, jeden z najwybitniejszych prozaików świata.
- 20.11.(100)** Zmarł **Stefan Żeromski** (14.10.1864–20.11.1925) – jeden z najwybitniejszych polskich pisarzy, autor opowiadań, powieści, dramatów i reportaży.
- 22.11.(10)** Zmarła **Monika Zofia Szwaja** (12.12.1949–22.11.2015) – polska pisarka i dziennikarka telewizyjna.
- 25.11.** **Światowy Dzień Pluszowego Misia.**
- 26. 11.(170)** Zmarł **Adam Mickiewicz** (24.12.1798–26.11.1855) – wielki poeta romantyczny, tłumacz.
- 27. 11.(180)** Urodził się **Walery Przyborowski** (27.11.1845–13.03.1913) – powieściopisarz, publicysta, historyk.
- 30.11.(190)** Urodził się **Mark Twain**, właśc. Samuel Langhorne Clemens (30.11.1835–21.04.1910) – pisarz i publicysta amerykański.

GRUDZIEŃ

- 2.12.(30)** Zmarła **Helena Bechlerowa** (2.12.1908–18.09.1995) – autorka książek dla dzieci, audycji radiowych, tłumaczka z języka rosyjskiego.
- 4.12.(150)** Urodził się **Rainer Maria Rilke** (4.12.1875–29.12.1926) – poeta austriacki, prozaik.
- 5.12.(155)** Zmarł **Alexandre Dumas – ojciec**, właśc. Davy de La Pailleterie (24.07.1802–5.12.1870) – francuski powieściopisarz i dramaturg, autor znanych powieści historyczno-awanturnych.
- 12.12.(165)** Urodził się **Jan Kasprówicz** (12.12.1860–1.08.1926) – poeta.
- 15.12.** **Światowy Dzień Esperanto. Dzień Ludwika Zamenhofs.**
- 21.12.(85)** Zmarł **Francis Scott Fitzgerald** (24.09.1896–21.12.1940) – pisarz amerykański.

- 26.12.(70)** Urodziła się **Joanna Olech**, z domu Wunderlich (26.12.1955) – polska graficzka i autorka książek dla dzieci i młodzieży.
- 30.12.(160)** Urodził się **Rudyard Kipling** (30.12.1865–18.01.1936) – angielski nowelista, powieściopisarz i poeta, laureat Literackiej Nagrody Nobla w 1907 r.

Grzegorz Zys
Książnica Podlaska

Kalendarz świąt nietypowych 2025

Oddajemy w Państwa ręce Kalendarz Świąt Nietypowych¹ na rok 2025. Przygotowany z myślą, by wywołać uśmiech na Państwa twarzy (i twarzach użytkowników bibliotek jeśli ktoś odważy się go upublicznić). Myślę, że ten kalendarz, choć przygotowany (mniej lub bardziej, choć raczej bardziej) z przymrużeniem oka, stanie się okazją do przygotowania wielu ciekawych imprez² dla użytkowników w naszych bibliotekach. Tkwi w nim potencjał, który niewątpliwie podlascy bibliotekarze wykorzystają, bo jak wiadomo: bibliotekarze nie gęsi i kreatywność mają.

Wersja pdf Kalendarza dostępna będzie na stronie www Książnicy Podlaskiej przez cały rok 2025 pod adresem:

<https://pliki.ksiaznicapodlaska.pl/s/oK38x2AWjuoIPPG>.

- 1 Kalendarz opracowano głównie (choć nie tylko) na podstawie strony internetowej <https://www.kalbi.pl/kalendarz-swiat-nietypowych>.
- 2 Redakcja „Głosu...” nie bierze odpowiedzialności za skutki przeprowadzonych inicjatyw opartych na ww. Kalendarzu (zwłaszcza z dnia 28.05).

Styczeń 2025

Poniedziałek	Wtorek	Środa	Czwartek	Piątek	Sobota	Niedziela
		1 Światowy Dzień Kaca	2 Dzień Tysia	3 Dzień Słomki do Picia	4 Dzień Spaghetti	5 Dzień Bitej Śmietany
6 Dzień Wtulania Się	7 Dzień Dziwaka	8 Dzień Rotacji Ziemi	9 Dzień Moreli	10 Dzień Obniżania Kosztów Energii	11 Dzień Wegetarian	12 Dzień Całowania Złotowłosych
13 Międzynarodowy Dzień Koszuli	14 Dzień Osób Nieśmiałych	15 Dzień Baigla	16 Dzień Pikantnych Potraw	17 Światowy Dzień Pizy	18 Dzień Kubusia Puchatka	19 Światowy Dzień Śniegu
20 Dzień Wiedzy o Pingwinach	21 Międzynarodowy Dzień Spodni Dresowych	22 Dzień Ostrego Sosu	23 Dzień Pisma Ręcznego	24 Międzynarodowy Dzień Edukacji	25 Dzień Sekretarki i Asystentki	26 Dzień Drugiej Połówki
27 Dzień Pracownika Publicznych Służb Zatrudnienia	28 Międzynarodowy Dzień LEGO	29 Międzynarodowy Dzień Puzzle	30 Dzień Glupkowatych Powitań na Poczcie Głosowej	31 Dzień Zebry		

Luty 2025

Poniedziałek	Wtorek	Środa	Czwartek	Piątek	Sobota	Niedziela
					1 Dzień Gumy do Żucia	2 Dzień Pozytywnego Myślenia
3 Międzynarodowy Dzień Kopania Rowów	4 Światowy Dzień Rzeźnika i Przemysłu Węgliniarskiego	5 Światowy Dzień Nutelli	6 Międzynarodowy Dzień Barmana	7 Dzień Gumy Balonowej	8 Święto Służby Więziennej	9 Międzynarodowy Dzień Dojeżdżania Rowem do Pracy Zimą
10 Światowy Dzień Suchych Nasion Roślin Strączkowych	11 Europejski Dzień Numeru Alarmowego 112	12 Ogólnopolski Dzień Pisania Piórem	13 Światowy Dzień Radia	14 Dzień Chorych na Padaczkę	15 Światowy Dzień Hipopotama	16 Międzynarodowy Dzień Listonoszy i Doręczycieli Przesyłek
17 Dzień Kota	18 Dzień Baterii	19 Dzień Nauki Polskiej	20 Międzynarodowy Dzień Palących Fajek	21 Międzynarodowy Dzień Języka Ojczystego	22 Dzień Myśli Braterskiej	23 Dzień bez Lapówki
24 Dzień Niespodziewanego Catusa	25	26 Dzień Dinozaura / Dzień Kabanosa	27 Dzień Niedźwiedzia Polarnego	28 Dzień Spania w Miejscach Publicznych		

Marzec 2025

Poniedziałek	Wtorek	Środa	Czwartek	Piątek	Sobota	Niedziela
					1 Międzynarodowy Dzień Przystań Bibliotekarzy	2 Dzień Starości
3 Międzynarodowy Dzień Pisarzy	4 Międzynarodowy Dzień Mistrza Gry	5 Dzień Teściowej / Dzień Doceniania	6 Dzień Czystego Stołu	7 Dzień Doceniania Pracownika	8 Dzień Rudych Osób	9 Dzień Polskiej Statystyki
10 Światowy Dzień Drzemki w Pracy	11 Dzień Sotysa	12 Dzień Przeciwno Cenzurze Internetu	13 Światowy Dzień Nerek	14 Dzień Liczby Pi	15 Dzień Walki z Chrapaniem	16 Dzień Pandy
17 Dzień Łodzi Podwodnej	18 Europejski Dzień Mózgu	19 Dzień Stolarza	20 Światowy Dzień Żaby	21 Międzynarodowy Dzień Poezji	22 Światowy Dzień Wody	23 Dzień Wiatry
24 Europejski Dzień Łodów Rzemieślniczych	25 Dzień Czytania Tolkiena	26 Międzynarodowy Dzień Szpinaku	27 Międzynarodowy Dzień Teatru	28 Dzień Żelków	29 Dzień Metalowca	30 Światowy Dzień Muffinka
31 Światowy Dzień Budyniu						

Kwiecień 2025

Poniedziałek	Wtorek	Środa	Czwartek	Piątek	Sobota	Niedziela
	1 Dzień Niewidzialnej Pracy	2 Międzynarodowy Dzień Książki dla Dzieci	3 Dzień Tęczy	4 Dzień Marchewki	5 Dzień Grzeczności za Kierownicą	6 Światowy Dzień Sportu
7 Dzień Bobrów	8 Dzień Miłośników ZOO	9 Międzynarodowy Dzień Jednorozca	10 Międzynarodowy Dzień Agrafki	11 Dzień Radia	12 Dzień Czystych Okien	13 Dzień Scrabble
14 Dzień Patrzemia w Niebo	15 Światowy Dzień Trzeźwości	16 Europejski Dzień Kontroli Prędkości	17 Międzynarodowy Dzień Paskudy	18 Światowy Dzień KrótkoŹalowca	19 Dzień Doceniania Męża	20 Dzień Języka Chińskiego
21 Światowy Dzień Kratowości i Innowacji	22 Dzień Ziemi	23 Światowy Dzień Książki i Praw Autorskich	24 Europejski Dzień Śniadania	25 Dzień Sekretarki	26 Dzień Złęcia	27 Międzynarodowy Dzień Psa Ratowniczego
28 Dzień Sera Camembert	29 Międzynarodowy Dzień Tańca	30 Dzień Uczciwości				

Maj 2025

Poniedziałek	Wtorek	Środa	Czwartek	Piątek	Sobota	Niedziela
			1 Ogólnopolskie Święto Kaszanki	2 Międzynarodowy Dzień Harry'ego Pottera	3 Dzień bez Komputera	4 Międzynarodowy Dzień Gwiezdzianych Wojen
5 Dzień bez Makijażu	6 Międzynarodowy Dzień bez Diety	7 Europejski Dzień e-Aktywności Obywatelskiej	8 Dzień Bibliotekarza i Bibliotek	9 Międzynarodowy Dzień Kierowcy Zawodowego	10 Dzień Zolży	11 Dzień bez Śmiecenia
12 Międzynarodowy Dzień Limeryków	13 Międzynarodowy Dzień Hummusu	14 Dzień Farmaceuty	15 Międzynarodowy Dzień Pończoch Nylonowych	16 Dzień Dojazdu Rowerem do Pracy	17 Międzynarodowy Dzień Whisky	18 Międzynarodowy Dzień Muzeów
19 Dzień Dobrych Uczynków	20 Międzynarodowy Dzień Płynów do Mycia Naczyń	21 Światowy Dzień Rozwoju Kulturalnego	22 Dzień Pac-Mana	23 Światowy Dzień Żółwia	24 Dzień Teścia	25 Dzień Piwowara
26 Dzień Samolotów z Papieru	27 Dzień Samorządu Terytorialnego	28 Dzień bez Prezerwatywy	29 Dzień Działacza Kultury	30 Europejski Dzień Sąsiada	31 Światowy Dzień bez Majtek	

Czerwiec 2025

Poniedziałek	Wtorek	Środa	Czwartek	Piątek	Sobota	Niedziela
						1 Święto Bułki
2 Dzień bez Krawata	3 Dzień Dobrej Oceny	4 Dzień Drukarza	5 Dzień Ochrony Środowiska	6 Dzień Sleyera / Dzień Jojo	7 Dzień Seksu	8 Dzień Informatyka
9 Dzień Księgowego	10 Światowy Dzień Jazdy Nago na Rowerze	11 Międzynarodowy Dzień Rysia	12 Międzynarodowy Dzień Falafela	13 Święto Dobrych Rad	14 Światowy Dzień Robienia na Drużkach w Miejscach Publicznych	15 Dzień Wiatru
16 Dzień Blooma	17 Dzień Czolgisty	18 Dzień Ewakuacji	19 Dzień Leniwych Spacerów	20	21 Międzynarodowy Dzień Jogi	22 Światowy Dzień "Garbusa"
23 Dzień Olimpijski	24 Dzień Przytulania	25 Światowy Dzień Smerfa	26 Światowy Dzień Chłodnictwa	27 Międzynarodowy Dzień Mikro-, Małych i Średnich Przedsiębiorstw	28 Dzień Szwagra	29 Dzień Rybaka
30						

Lipiec 2025

Poniedziałek	Wtorek	Środa	Czwartek	Piątek	Sobota	Niedziela
	1 Dzień Psa	2 Międzynarodowy Dzień UFO	3 Dzień Cioci i Wujka	4 Święto Hot Doga	5 Dzień łapania za Biust	6 Światowy Dzień Pocałunku
7 Światowy Dzień Czekolady	8	9 Dzień Chodzenia do Pracy Inną Drogą	10 Dzień Nikoli Tesli	11 Światowy Dzień Kebaba	12	13 Międzynarodowy Dzień Rock and Rolla
14 Dzień łapania za Pupę	15 Dzień bez Telefonu Komórkowego	16 Dzień Kawii Domowej	17 Światowy Dzień Emojis	18 Światowy Dzień Słuchania	19	20 Dzień Księżycy
21	22 Światowy Dzień Mózgu	23 Dzień Włóczykija	24 Dzień Pszczółki Mai	25 Dzień Administratora	26	27 Dzień Chodzenia na Szczudlach
28 Dzień Kultu Masy Mięśniowej	29 Światowy Dzień Tygrysa	30 Międzynarodowy Dzień Sernika	31 Dzień Skarbowości			

Sierpień 2025

Poniedziałek	Wtorek	Środa	Czwartek	Piątek	Sobota	Niedziela
				1 Dzień Światowej Sieci Internetowej	2 Dzień Kolorowanek	3 Dzień Arbuza
4 Międzynarodowy Dzień Pantery Mglistej	5 Dzień Białizny	6 Dzień Świeżego Oddechu	7	8 Międzynarodowy Dzień Kota	9 Dzień Miłośników Książek	10 Światowy Dzień Lwa
11 Dzień Konserwatora Zabytków	12 Dzień Pracowników Pracoholików	13 Międzynarodowy Dzień Osób Leworęcznych	14 Dzień Energetyka	15 Święto Wojska Polskiego	16 Dzień Synowej	17 Dzień Pozytywnie Zakreślonych
18 Dzień Ciasta Lodowego	19 Światowy Dzień Fotografii	20 Dzień Komara	21 Światowy Dzień Optymisty	22 Światowy Dzień Mleka Roślinnego	23	24 Dzień Windowasa
25 Dzień Zupy Blyskawicznej	26 Dzień Brokatu	27 Międzynarodowy Dzień Gier Książkowych	28 Światowy Dzień Publicznego Czytania Komiksów	29 Dzień Strażnika Gminnego i Miejskiego	30 Dzień Taksówkarza	31 Dzień Blogów

Wrzesień 2025

Poniedziałek	Wtorek	Środa	Czwartek	Piątek	Sobota	Niedziela
1 Dzień Kombatanta	2 Dzień Dużego Rozmiaru	3 Światowy Dzień Poszukiwania Talentów	4 Dzień Orzechów Makadamia	5 Międzynarodowy Dzień Dobroczynności	6 Światowy Dzień Brody	7 Międzynarodowy Dzień Czystego Powietrza dla Błękitnego Nieba
8 Dzień Dobrych Wiadomości	9 Dzień Recyklingu Baterii	10 Dzień Piłkarza	11	12 Dzień Brukarza	13 Światowy Dzień Pierwszej Pomocy	14 Dzień Walki z Wypaleniem Zawodowym
15 Dzień Olewania Systemu	16 Dzień Bluesa	17 Międzynarodowy Dzień Muzyki Country	18 Dzień Pierwszej Mitości	19 Światowy Dzień Kierownika	20 Dzień Parówkożery	21 Dzień Doceniania Żony
22 Dzień Ćwiczenia Przed Lustrem Prośby o Podwyżkę Płacy	23 Dzień Spadającego Liścia	24 Dzień Stylistów Rzęs	25 Dzień Budowlania	26 Światowy Dzień Królika	27 Światowy Dzień Turystyki	28 Światowy Dzień Jabłka
29 Dzień Hipochondryka	30 Międzynarodowy Dzień Podcastów					

Październik 2025

Poniedziałek	Wtorek	Środa	Czwartek	Piątek	Sobota	Niedziela
		1 Międzynarodowy Dzień Kawy	2 Dzień Anioła Stróża	3 Świątomy Dzień Tabliczki Mnożenia	4 Świątomy Dzień Zwierząt	5 Świątomy Dzień Nauczyciela
6 Dzień Borsuka	7 Dzień Wanny	8 Świątomy Dzień Ośmiornicy	9 Międzynarodowy Dzień Pisania Listów	10 Dzień Gier Planszowych	11 Dzień Wychodzenia z Szafy	12 Dzień Bezpiecznego Komputera
13 Dzień bez Stanika	14 Świątomy Dzień Normalizacji	15 Świątomy Dzień Mycia Rąk	16 Dzień Szefa	17 Dzień Arkusza Kalkulacyjnego	18 Świątomy Dzień Krawata	19
20 Dzień Szelek	21 Międzynarodowy Dzień Odpoczynku od Świętowania	22 Dzień CAPS LOCKA	23 Międzynarodowy Dzień Pantery Śnieżnej	24 Dzień bez Maila	25 Dzień Kundelka	26
27 Świątomy Dzień Dziedzictwa Audiowizualnego	28 Dzień Odpoczynku od Zszarganych Nerwów	29 Dzień Internetu	30 Dzień Spódnicy	31 Świątomy Dzień Oszczędzania		

Listopad 2025

Poniedziałek	Wtorek	Środa	Czwartek	Piątek	Sobota	Niedziela
					1	2
3 Dzień Kanapki	4 Dzień Taniego Wina	5 Dzień Postaci z Bajek	6 Dzień Saksofonu	7 Dzień Kotlecia Schabowego	8 Europejski Dzień Zdrowego Jedzenia i Gotowania	9 Międzynarodowy Dzień Lamanców Językowych
10 Dzień Jęza	11 Święto Niepodległości	12 Światowy Dzień Drwala	13 Dzień Placzków Ziemiacczanych	14 Dzień Seniora	15 Dzień Uwzięzonego Pisarza	16 Dzień Tolerancji
17 Dzień Studenta	18 Dzień Myszkki Miki	19 Dzień Toalet	20 Dzień Absurdy	21 Światowy Dzień Telewizji	22 Dzień Kredki	23 Dzień Fibonacciego
24 Dzień Buraka	25 Dzień Pluszowego Misia	26 Dzień Ciasta	27	28 Dzień Pocałunku	29 Dzień bez Zakupów	30 Dzień Białych Skarpetek

Grudzień 2025

Poniedziałek	Wtorek	Środa	Czwartek	Piątek	Sobota	Niedziela
1 Świątowy Dzień Puszczania Bąków	2 Dzień Placków	3 Świątowy Dzień Majsterkowicza	4 Dzień Górnika	5 Dzień Ninja	6 Dzień Anioła	7
8 Dzień Kupca	9 Dzień Dziewic	10 Świątowy Dzień Futbolu	11 Międzynarodowy Dzień Tanga	12 Dzień Guzika	13 Dzień Księgarza	14 Dzień Małpy
15 Dzień Zamenhofa / Esperanto	16 Dzień Pokrywania Wszystkiego Czekoladą	17 Dzień bez Przekleństw	18 Dzień Języka Arabskiego	19 Dzień Wiecznie Zielonych Roślin	20 Dzień Ryby	21 Dzień Orgazmu
22	23 Świątowy Dzień Snowboardu	24 Dzień Raju	25 Dzień Ciasta Dyniowego	26	27 Dzień Keksa	28 Dzień Gry w Karty
29	30 Dzień Serka Wiejskiego	31 Dzień bez Bieleziny				

Joanna Trusiuk

Książnica Podlaska

**Dyskusyjne Kluby Książki w województwie podlaskim
w 2024 roku
sprawozdanie za okres styczeń–maj 2024**

województwo	podlaskie	
łączna liczba klubów	57	
w tym:	dla dorosłych: 32	dla dzieci i młodzieży: 25
łączna liczba spotkań we wszystkich klubach	223	
liczba stałych członków klubów	543	
liczba zakupionych książek	280	
najchętniej omawiane książki	1. Anna Rybakiewicz – Do końca moich dni 2. Martyna Wojciechowska - Co chcesz powiedzieć światu? 3. Anna Rybakiewicz – Ocaleni dla miłości 4. Iwona Kienzler – Czerwone księżniczki PRLu 5. Marta Bijan – Muchomory w cukrze, 6. Kelsey Hartwell – 11 papierowych serc 7. Jakub Małecki – Nikt nie idzie 8. Przemysław Wilczyński – Jan Kaczkowski. Życie pod prąd	
autorzy najchętniej czytani	Anna Rybakiewicz, Martyna Wojciechowska, Iwona Kienzler, Przemysław Wilczyński, Marta Bijan, Kelsey Hartwell, Anna Kamińska, Eric- Emmanuel Schmitt	
liczba spotkań autorskich	15	

<p>autorzy biorący udział w spotkaniach</p>	<p>Joanna Jax, Tomasz Szwed, Grzegorz Kasdepke, Agnieszka Frączek, Tomasz Samojlik, Katarzyna Wasilkowska</p>
<p>inicjatywy podejmowane w ramach DKK (spotkania dla moderatorów, wykłady o literaturze, inne)</p>	<p>Spotkanie szkoleniowe odbyło się 17 maja w Książnicy Podlaskiej im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku. Poświęcone było poniższym zagadnieniom:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ „Być opowieścią” – cosplay i możliwości jego wykorzystania w bibliotece – Edyta Sokół-Górecka ▶ „Young Adult w bibliotece” – najnowsze trendy literackie wśród nastolatków – Aneta Korycińska ▶ Dyskusyjne Kluby Książki w woj. podlaskim – plany na 2024 r. <p>Wybrane działania DKK podejmowane w poszczególnych klubach:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Członkowie DKK w Borkowie wzięli udział w maju w GBP w Czerwonem w spotkaniu literackim pt. „Czesław Miłosz bliżej. Nie tylko poeta, nie tylko noblista”, podczas którego czytali wiersze Czesława Miłosza. ▶ Młodzież z DKK w Borkowie uczestniczyła w warsztatach genealogicznych przeprowadzonych przez Łomżyńskie Towarzystwo Naukowe im. Wagów. ▶ Młodzieżowy DKK w Hajnówce zorganizował nocne spotkanie w bibliotece. W jego trakcie uczestnicy dyskutowali na temat książki Doroty Terakowskiej „Córka czarownicy”. ▶ Członkowie DKK w Zabłudowie wzięli udział w seansie filmowym pt. „Magia Podlasia. Szeptuchy...”. ▶ Dzieci z DKK w Szczuczynie, podczas obchodów Światowego Dnia Książki i Praw Autorskich, zaprezentowały przedstawienie pod tytułem „W książkowej krainie”.

Dofinansowano ze środków Instytutu Książki pochodzących z dotacji celowej Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Joanna Trusiuk

Wiceprzewodnicząca Zarządu Okręgu Podlaskiego Stowarzyszenia

Bibliotekarzy Polskich

Podlaski Bibliotekarz Roku 2023

Zarząd Główny Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich był organizatorem Ogólnopolskiego Konkursu **Bibliotekarz Roku 2023**.

Celem Konkursu było zaprezentowanie w ogólnopolskim środowisku bibliotekarskim oraz wśród szerokiej publiczności tych pracowników bibliotek, którzy w całym roku 2023 wyróżnili się ponadstandardowymi osiągnięciami zasługując na wysoką ocenę i popularyzację swoich dokonań. To dzięki ich kreatywności, wiedzy i zaangażowaniu biblioteki zmieniają się, coraz lepiej zaspokajają potrzeby czytelników, modernizują lokale i wyposażenie, umiejętnie wykorzystują nowe technologie, tworzą nowoczesne serwisy informacyjne i dokumentacyjne, cyfrowe biblioteki i lokalne archiwa cyfrowe, a jednocześnie dbają o dziedzictwo i stwarzają warunki do różnorodnej społecznej aktywności.

Konkurs składał się z dwóch etapów: okręgowego i ogólnopolskiego.

Okręgowa Kapituła Konkursu na **Podlaskiego Bibliotekarza Roku 2023** przyznała ten tytuł **Monice Tureckiej** – dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej w Zabłudowie.

Do nagrody Podlaskiego Bibliotekarza Roku 2023 roku nominowane zostały także następujące osoby:

1. Anna Łapińska – bibliotekarz BPMiG Łapy. FB w Uhowie,
2. Teresa Domurat – bibliotekarz BPG Jaświły. FB w Dolistowie Starym,
3. Katarzyna Rogacz – dyrektor BP w Gródku,

4. Barbara Sielawa – bibliotekarz GBP w Czerwonem. FB w Borkowie,
5. Grażyna Knap – bibliotekarz KP w Białymstoku. FB nr 7.

Monika Turecka reprezentowała województwo podlaskie w ogólnopolskim konkursie na Bibliotekarza Roku 2023.

Dziękujemy za udział w konkursie i serdecznie gratulujemy kreatywnym bibliotekarzom województwa podlaskiego.

MONIKA TURECKA – PODLASKI BIBLIOTEKARZ ROKU 2023

Dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej w Zabłudowie.

Wykształcenie: wyższe, podpyłomowe studia bibliotekarskie.

Staż pracy w bibliotece: 12 lat.

Działania na rzecz biblioteki/bibliotek

W 2023 dzięki staraniom i zaangażowaniu Moniki Tureckiej wyremontowano i zmodernizowano dwie z trzech placówek bibliotecznych na terenie gminy Zabłudów, jak również utworzono magazyn biblioteczny, zakupiono nowe meble, wykonano renowację elewacji budynku. Pozwoliło to na rozszerzenie oferty dla odbiorców oraz poprawę warunków lokalowych. Ponadto w minionym roku kandydatka zakończyła prace związane z komputeryzacją procesów bibliotecznych w systemie bibliotecznym MAK+. Monika Turecka na realizację autorskich projektów pozyskała łącznie 39 566 zł ze źródeł zewnętrznych, w tym 22 798 zł ze środków MKiDiN na projekt „Dzień dobry z biblioteką !”, 10 768 zł na Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych, 4 000 zł ze środków Banku w Zabłudowie na inicjatywę pt. „Regał z Emocjami – zakup książek terapeutycznych dla dzieci”, 2 000 zł na spotkanie profilaktyczne „Zwierzzenia Kontestatora” z Markiem Piekarczykiem.

Kandydatka prężnie działa w obszarze zwiększania dostępności usług biblioteki osobom z niepełnosprawnościami, wykluczonym, dzieciom z dysfunkcjami oraz seniorom. Pozyskała i przekazała tysiąc książek w ramach zbiórki dla Środowiskowego Domu Samopomocy, funkcjonującego na terenie gminy Zabłudów. Przystąpiła do projektu „Wypożyczalnia odtwarzaczy

Monika Turecka (fot. archiwum prywatne M. Tureckiej)

cyfrowej książki mówionej dla osób niewidomych i słabowidzących”, pozyskując urządzenia „Czytak 4”, zwiększyła liczbę kodów do platformy Legimi dla czytelników. Dostosowała stronę internetową biblioteki według standardów WCAG 2.1. Monika Turecka szczególnie dba o promowanie działalności Biblioteki w Zabłudowie i jej filii w mediach, publikuje materiały na Facebooku placówki, występuje w Radiu Białystok, TVP3 Białystok oraz zamieszcza informacje nt. działań prowadzonych przez biblioteki w czasopiśmie: BIA24, „Zabłudów i Okolice”. Jej artykuły ukazywały się również w periodyku zawodowym „Głos Bibliotek Województwa Podlaskiego” m.in. „Kreatywność bibliotek czy bibliotekarzy? czyli Renesans myślenia w bibliotekach Zabłudów i okolice – „Promocja czytelnictwa w bibliotece”, „Dofinansowania dla kultury”, „Pozyskiwanie funduszy przez biblioteki”.

Działania na rzecz użytkowników biblioteki i środowiska lokalnego

Autorskie projekty Moniki Tureckiej pozwoliły rozszerzyć ofertę biblioteki na rzecz środowiska lokalnego. W 2023 roku z jej inicjatywy zrealizowano 97 wydarzeń kulturalnych, w których udział wzięły 2902 osoby. Zorganizowano także konkursy o zasięgu powiatowym: „Mistrz czytelnictwa” (253 uczestników), „Mój List do Fredry” (102 uczestników).

Na szczególną uwagę zasługuje projekt „Dzień dobry z biblioteką!”, który uzyskał najwyższą ocenę w konkursie wojewódzkim Książnicy Podlaskiej pn. „Projekt kulturalny w bibliotece”. W ramach tego przedsięwzięcia zrealizowano 24 wydarzenia literacko-artystyczne wokół twórczości i osiągnięć Patronów roku 2023: P.E. Strzeleckiego i A. Fredry. W warsztatach (m.in. literackich, teatralnych, muzycznych, ilustratorskich, kamishibai) oraz w spotkaniach autorskich i w konkursie powiatowym udział wzięło łącznie ponad 900 osób.

Inne autorskie projekty kandydatki to m.in. literackie warsztaty „Kultura na co dzień” i zajęcia wakacyjne: „Letnia kuźnia talentów”. Inicjowała i koordynowała następujące akcje i przedsięwzięcia: „Tydzień Bibliotek”, „Noc bibliotek”, „Cała Polska Czyta Dzieciom”, „Dzień bezpiecznego Internetu”, „Żonkile”, „Małą książką wielki Człowiek”, „Dzień Głośnego Czytania”, „Rozczytane Podlasie”. Biblioteka w Zabłudowie była także partnerem w przedsięwzięciu „Podlasie dobrze zna się”.

M. Turecka rozszerzyła zakres działalności Dyskusyjnego Klubu Książki na terenie gminy Zabłudów – dzięki temu każda placówka biblioteczna w gminie prowadzi DKK. Szczególny nacisk kładzie na upowszechnianie i promocję literatury regionalnej, czego wyrazem jest podpisanie umowy na wydanie Monografii Miasta Zabłudowa.

Działania na rzecz środowiska bibliotekarskiego

Kandydatka prężnie działa w środowisku bibliotekarskim – w 2023 roku współorganizowała, np. szkolenia dla bibliotekarzy z powiatu białostockiego. Jako prelegent występowała z różnymi prezentacjami podczas szkoleń

branżowych (tytuły przygotowywanych przez nią wystąpień to m.in.: „Kreatywne wartości w bibliotekach publicznych gminy Zabłudów”, „Moc PRomocji – Gmina Zabłudów, „Jak zachęcić do korzystania z usług bibliotecznych – czyli nie ma mowy o nudzie w bibliotece”. Jest członkiem SBP Okręgu Podlaskiego.

Osiągnięcia zawodowe kandydata z wcześniejszych lat

W 2018 r. M. Turecka została wyróżniona przez Książnicę Podlaską i Starostwo Powiatu w Białymstoku za kreatywność i twórcze działanie na rzecz środowiska lokalnego oraz zaangażowanie w pozyskiwaniu środków finansowych na rozwój czytelnictwa. W 2019 biblioteka wojewódzka w Białymstoku przyznała zespołowi Miejskiej Biblioteki Publicznej w Zabłudowie wyróżnienie – Dyplom Srebrnej Róży dyrektora Książnicy Podlaskiej za popularyzację czytelnictwa oraz współpracę z partnerami zawodowymi. W 2020 r. kandydatka została nominowana do tytułu Podlaskiego Bibliotekarza Roku.

Opracowano na podstawie formularza zgłoszeniowego kandydata.

SPRAWOZDANIE CYFROWE ZA ROK 2023 – KSIĄŻNICA PODLASKA

lp.	NAZWA	ZBIORY						CZYTELNICY		WYPOŻYCZENIA			Odwiedziny w bibliotece	Liczba udostępnionych czasopism (na zwrotnic/na miejscu)	Księgozbiór udostępniony na miejscu
		Księgozbiór	przybyło książek	ubyło książek	tytułów czasopism	biory specjalne	ogółem	do lat 15	ogółem	literatury pięknej dla dzieci	zbiorów specjalnych				
1	Filia nr 1	31001	1993	794	13	669	1858	603	35580	13359	611	16120	267	59	
2	Filia nr 2	27932	1861	471	31	611	1897	350	39951	8995	1373	16943	1932	13	
3	Filia nr 3	34750	2303	2633	32	653	2226	598	48575	11943	802	19576	1030	27	
4	Filia nr 4	32158	3054	1167	19	2327	3471	1198	62167	21365	2901	30696	674	32	
5	Filia nr 5	28786	1961	550	16	1143	2161	600	41566	12288	587	17906	896	138	
6	Filia nr 6	30260	1971	1959	18	1073	2025	403	38049	8309	687	21074	850	0	
7	Filia nr 7	66381	3390	2240	21	584	3472	1155	74615	26232	1063	29382	1199	96	
8	Filia nr 8	39117	2573	1726	20	1215	3204	882	69515	18168	1133	29064	1381	703	
9	Filia nr 9	84554	2855	3430	62	1617	3500	959	75950	18102	890	29903	828	236	
10	Filia nr 10	15778	1679	590	20	1178	476	25423	15620	103	9370	537	1439	0	
11	Filia nr 11	16694	789	499	16	1664	15	396	5740	3171	0	10124	1036	140	
12	Filia nr 12	16684	990	1091	13	29	801	381	8681	2866	1	5842	363	61	
13	Filia nr 13	19103	1406	1099	21	513	1857	353	44957	8364	482	15826	934	66	
14	Filia nr 14	3568	194	0	5	57	63	1	324	72	0	1058	70	170	
15	Filia nr 15	31585	2050	712	25	1988	3074	1318	59222	43411	5062	22635	761	562	
16	Filia nr 17	18473	1608	1234	16	568	1184	323	29010	8333	357	13474	451	84	
RAZEM FILIE		498824	30677	20195	348	13154	32367	9836	659325	220608	15992	288993	13209	3826	
BIBLIOTEKA GŁÓWNA		772984	22362	585	2488	119361	12197	361	153013	2535	10044	121009	21094	27372	
R a z e m		1269808	53039	20780	2836	132515	44564	10197	812338	223143	26036	410002	34303	31198	

SPRAWOZDANIE CYFROWE ZA ROK 2023 – WOJEWÓDZTWO PODLASKIE

L.P.	GMINA	KSIĘGOZBIÓR			ZAKUP KSIĄZEK			CZYTELNICY		UDOSTĘPNIANIE		Odwiedzi- ny w bibliotece	Zasęgi
		Ogółem	Przybyło	Ubyło	ogółem	na 1 czytel.	na 100 miesz.	ogółem	do lat 15	na zewnątrz	na miejscu		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
I.	GRODZKIE												
1.	Białystok	1269608	53039	20780	28997	0,7	9,9	44564	10197	847580	59103	422641	15,3
2.	Lomża	213339	5311	4218	4192	0,6	7,0	7144	2022	198560	4595	742777	11,9
3.	Suwałki	184037	6577	3535	2864	0,3	4,2	10550	2678	216443	11783	122612	15,4
	ogółem	1667184	64927	28533	36053	0,6	8,6	62258	14897	1262583	75481	619530	14,8
II.	ZIEMSKIE												
1.	Augustów m.	111173	3807	3885	3428	0,9	11,8	3775	1305	67244	3360	37573	13,0
2.	Augustów (Zarnowo)	47370	1367	532	1261	1,2	19,6	1025	584	21605	1220	22925	16,0
3.	Barciszew	29579	1037	660	1037	2,3	20,7	455	274	9768	5309	7988	9,1
4.	Lipsk	19103	1238	4104	693	3,3	15,6	208	28	6381	49	2283	4,7
5.	Nowinka	23496	855	1497	828	2,8	28,6	300	152	4009	158	3278	10,4
6.	Piasna	19792	360	173	359	1,7	15,5	211	52	3071	48	2354	9,1
7.	Sztablin	30627	578	198	521	1,2	11,5	443	186	12233	220	9549	9,8
	augustowski	281140	9242	11049	8127	1,3	14,8	6417	2581	124311	10364	85950	11,7
1.	Choroszcz	19856	629	6234	629	1,2	3,5	511	149	5977	250	3238	2,9
2.	Czarna Biel.	42590	1252	1409	1204	1,0	11,2	1236	468	32313	2369	11423	11,5
3.	Dobrzyńsk	17896	459	0	459	1,9	4,5	244	76	5726	0	1443	2,4
4.	Grodek	23551	586	614	332	0,7	6,8	495	230	9822	527	7221	10,1
5.	Juchnowiec	39502	1503	238	1177	0,7	6,4	1676	649	38258	9	15011	9,1
6.	Lapy	115002	2589	1070	2228	0,7	10,9	3188	986	53376	6942	45038	15,6
7.	Michałowo	33441	541	0	541	0,3	9,1	1555	450	10002	312	3253	26,2
8.	Poswiewne	14925	487	627	464	1,2	15,0	393	130	8876	450	7374	12,7
9.	Supraśl	47872	3847	3238	2270	1,0	12,7	2276	935	46528	2168	25938	12,7
10.	Suraz	12845	320	22	308	1,4	16,1	223	96	4680	1144	3102	11,6
11.	Turośń Koscielna	23366	412	0	372	1,0	5,3	387	200	6429	31	3122	5,6
12.	Tykoń	29015	1077	0	1077	2,0	18,9	526	148	43373	240	14884	9,2
13.	Wasilków	54892	1906	657	1717	1,0	8,3	2047	944	37617	526	18351	9,9
14.	Zapławy	47963	1278	563	1225	1,7	12,3	733	293	16984	1784	9345	7,4
15.	Zawady	15863	923	0	905	2,9	36,7	310	141	5876	735	5968	12,6
	białostocki	526519	17809	14612	14908	0,9	9,5	15800	5895	325777	17487	174871	10,1
1.	Białystok	89085	3352	2839	2723	1,0	11,4	2762	1101	68607	4906	38610	11,5
2.	Białystok P. (Augustowo)	19366	566	0	566	1,0	8,8	570	478	11760	871	9560	8,9
3.	Bocki	17757	1407	892	896	1,8	23,5	501	224	19753	143	6679	13,1
4.	Branisk - m.	14300	624	1195	624	1,4	17,7	449	119	16344	701	9691	12,7

SPRAWOZDANIE CYFROWE ZA ROK 2023 – WOJEWÓDZTWO PODLASKIE

L.P.	GMINA	KSIĘGOZBIÓR			ZAKUP KSIĄŻEK			CZYTELNICY			UDOSTĘPNIANIE			Odwiedzi- ny w bibliotece	Zasieg
		Ogółem	Przybyło	Ubyło	ogółem	na 1 czytel. na 100 miesz.	ogółem	do lat 15	na zewnątrz	na miejscu	na miejscu	na miejscu			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14		
5.	Białystok (Kalinica)	11931	52	0	52	0,4	1,0	122	92	2677	176	1464	2,3		
6.	Orla	13474	244	0	244	0,9	10,0	261	108	2299	810	2595	10,7		
7.	Rudka	10210	460	4	430	2,1	26,5	206	121	3760	328	3371	12,7		
8.	Wyski	20121	491	200	446	1,4	11,4	316	124	6816	287	14314	8,1		
	Białski	196264	7196	5180	5981	1,2	11,8	5187	2367	132016	8222	82284	10,2		
1.	Grajewo	54472	1418	32	1418	0,8	6,8	1676	604	45967	902	13599	8,0		
2.	Grajewo (Ruda)	19968	402	0	402	1,2	7,4	337	169	8342	1091	8941	6,1		
3.	Radziłów	18664	473	302	473	2,6	11,0	180	71	2442	56	2039	4,2		
4.	Radziłów	17867	395	0	395	0,7	8,5	558	233	12624	305	6402	12,0		
5.	Szczuczyn	28471	705	1328	662	1,3	11,5	509	165	12446	15728	13045	8,8		
6.	Wąsosz	13265	492	1014	492	2,2	14,3	223	115	3809	282	3992	6,7		
	grajewski	152707	3885	2676	3842	1,1	8,6	3477	1357	85624	16364	46078	7,8		
1.	Hajnówka m.	84854	1781	1556	1568	0,5	8,2	3048	984	74497	9535	35841	16,0		
2.	Bielowieża	17017	447	800	403	2,8	19,6	146	23	3168	0	1683	7,1		
3.	Czarnemcha	24331	451	0	451	1,0	16,9	449	40	10189	277	2810	16,8		
4.	Czyże	9924	99	0	99	0,7	5,5	141	22	3009	621	1367	7,9		
5.	Dubicze Cerkiew.	11386	230	0	230	1,5	17,2	150	31	3357	146	2833	11,2		
6.	Kiszczele	11954	197	179	197	0,5	9,0	416	161	9792	289	5461	19,6		
7.	Hajnówka (Dubiny)	8880	237	0	237	1,7	6,5	141	53	2710	8	2284	3,9		
8.	Narew	29517	682	0	509	1,3	15,7	391	140	9235	2512	9651	12,1		
9.	Narewka	21915	270	0	122	0,4	3,9	288	79	5202	55	1729	9,2		
	hajnowski	219780	4394	2535	3810	0,7	9,8	5170	1533	121159	13443	63639	13,2		
1.	Kolno m.	42404	1325	0	1287	1,1	13,0	1176	563	16835	651	8779	11,9		
2.	Grabowo	11369	157	0	157	0,6	4,9	255	121	2589	16	848	8,0		
3.	Kolno (Czerwone)	31837	642	2205	640	1,1	8,1	587	143	11986	3449	14440	7,4		
4.	Maly Płock	33592	732	623	414	0,9	9,4	463	206	6442	3724	7478	10,5		
5.	Stawski	12356	343	36	343	1,8	6,2	190	60	3329	10	1296	3,4		
6.	Turośl	25429	416	312	390	0,7	8,1	543	268	13410	409	10581	11,3		
	kolneński	156947	3615	3176	3274	1,0	9,0	4374	1361	54591	8259	43420	9,0		
1.	Jedwabne	20370	260	0	260	1,3	5,3	202	90	2611	0	1041	4,1		
2.	Łomża (Podgórze)	113846	1829	0	1714	1,4	14,3	1255	502	25735	915	14630	10,4		
3.	Miastkowo	18554	615	2606	603	2,0	15,0	304	125	5347	492	6362	7,6		
4.	Nowogród	20278	716	409	521	0,8	13,4	622	240	11444	0	5523	16,0		
5.	Pajęczna	32019	1044	1027	799	1,1	7,8	746	413	18994	750	13363	7,3		
6.	Przytuły	12321	127	354	127	1,5	6,6	82	38	1094	0	536	4,2		
7.	Sniadowo	31880	1576	35	1576	1,8	31,2	862	606	33415	400	16370	17,1		
8.	Wiżna	28762	333	115	333	2,1	9,2	158	77	2028	15	901	4,4		

SPRAWOZDANIE CYFROWE ZA ROK 2023 – WOJEWÓDZTWO PODLASKIE

L.P.	GMINA	KSIEGOCZBIÓR			ZAKUP KSIĄŻEK			CZYTELNICY		UDOSTĘPNIANIE		Odwiedzi- ny w bibliotece	Zasięg
		Ogółem	Przybyło	Ubyło	ogółem	na 1 czytel.	na 100 miesz.	ogółem do lat 15	na zewnątrz	na miejscu			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
9.	Zbójna	31262	687	861	621	1.7	15.7	355	161	8883	191	73	9.0
	fornizński	309292	7187	5427	6554	1.4	13.2	4586	2252	109551	2763	65769	9.2
1.	Goniadz	16479	505	674	468	3.9	10.9	128	21	2602	847	1528	2.8
2.	Jasionówka	14734	468	0	468	2.4	19.1	195	86	4668	0	2001	8.0
3.	Jasowy	26512	797	1891	703	2.6	16.3	374	96	12002	407	6570	6.4
4.	Kryszyn	21341	404	437	398	0.7	8.9	582	180	8479	285	4789	13.0
5.	Krypin	26136	1973	2650	1412	2.3	37.9	614	282	19671	0	10787	16.5
6.	Monki	46033	1588	2503	1574	1.0	11.2	1543	691	31723	1892	39561	11.0
7.	Trzciame	18251	0	0	0	0.0	0.0	300	108	6443	2708	9229	7.6
	moniecki	168486	5735	8155	5060	1.4	13.5	3636	1464	85528	6139	74465	9.7
2.	Sejny m.	44007	913	1144	779	1.1	15.8	703	177	14820	127	4477	14.2
3.	Giby	27849	159	0	281	0.7	3.0	108	47	1732	171	1007	4.4
4.	Krasnopol	17947	281	0	281	0.9	7.9	306	73	4809	114	4816	8.6
5.	Pułńsk	18650	197	563	44	0.3	1.1	154	29	2559	244	801	3.9
6.	Sejny gm.	15341	853	741	849	6.1	22.4	140	75	2300	0	960	3.7
	sejneński	117794	2403	2448	2027	1.4	10.8	1411	401	25640	496	11861	7.5
1.	Siemiatycze m.	81789	2365	2282	2147	0.9	16.0	2374	884	45172	1223	24682	17.7
2.	Drohiczyn	49308	814	0	814	2.4	14.3	336	153	9671	702	3392	5.9
3.	Działkowice	12343	169	0	169	0.8	6.7	201	73	5306	4631	5772	7.9
4.	Grodzisk	10531	68	100	68	0.9	1.8	77	29	1168	38	434	2.0
5.	Miełnik	28275	648	187	586	1.5	28.3	387	116	15472	187	7888	18.7
6.	Miejscze	14575	102	0	102	0.6	6.3	159	38	3132	25	323	9.8
7.	Nurzec Stacja	13570	608	307	579	1.5	16.6	388	132	10082	1063	14121	17.2
8.	Perlejewo	8272	47	4	43	0.2	1.7	211	145	5230	995	4891	8.4
9.	Siemiatycze	22007	109	0	109	0.3	1.9	352	217	6826	705	6336	6.2
	siemiatycy	237620	4930	2673	4617	1.0	11.3	4485	1787	101979	9589	67549	11.0
1.	Dąbrowa Biał.	50166	1126	4831	712	0.6	7.0	1129	464	25855	5431	14260	11.1
2.	Janów	19031	806	532	733	1.8	19.6	399	172	19994	5494	8399	10.7
3.	Korycin	16664	424	172	393	1.9	12.9	208	59	4732	168	2674	6.8
4.	Kywnica	15046	582	0	582	2.9	21.3	204	42	6291	72	2024	7.5
5.	Kuźnica	21801	693	923	693	1.3	19.0	516	145	9176	266	4258	14.1
6.	Nowy Dwór	12423	169	0	169	0.8	7.7	218	98	8103	97	4190	9.9
7.	Sidra	15276	203	65	62	0.6	2.0	105	13	4319	2858	2343	3.4
8.	Sokołka	103582	2670	8524	2386	1.0	9.9	2455	812	56187	401	25143	10.2
9.	Suchowola	22421	389	0	389	1.0	6.1	393	106	5322	652	3384	6.2
10.	Szudziałowo	24760	471	1379	468	1.3	17.0	367	220	7624	33	3637	13.3
	sokołski	301170	7533	16426	6587	1.1	10.7	5994	2131	149603	15432	70312	9.7

SPRAWOZDANIE CYFROWE ZA ROK 2023 – WOJEWÓDZTWO PODLASKIE

L.P.	GMINA	KSIĘGOZBIÓR			ZAKUP KSIĄŻEK			CZYTELNICY			UDOSTĘPNIANIE			Odwiedzi- ny w bibliotece	Zasięg
		Ogółem	Przybyło	Ubyło	ogółem	na 1 czytel.	na 100 mieszk.	ogółem	do lat 15	na zewnątrz	na miejscu	na 100 mieszk.	na 100 mieszk.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14		
1.	Bakalarzewo	17796	768	929	494	1.5	16.6	326	134	6580	0	2802	11.0		
2.	Filipów	14809	483	645	185	0.5	4.6	351	128	6998	173	3874	8.7		
3.	Jeleniewo	14422	333	0	193	0.9	6.2	211	104	9563	63	4258	6.7		
4.	Pierzysk	21922	436	589	436	1.4	15.6	301	138	3878	32	1836	10.9		
5.	Raczki	32292	2011	0	2011	3.2	35.4	622	218	15737	0	5017	10.9		
6.	Rutka Taranak	17778	249	0	186	0.6	8.4	300	169	4455	1	3773	13.6		
7.	Suwałki (Krzywe)	31256	1125	660	1113	2.1	13.8	526	261	7066	401	4183	6.5		
8.	Szypiszki	31628	471	0	471	1.1	12.3	435	353	5187	176	9957	11.3		
9.	Wiżajny	14005	700	506	477	1.0	24.0	487	168	8229	1999	8972	24.5		
	suwałski	189848	6576	3329	5566	1.6	16.1	3559	1673	67713	2845	44732	10.3		
1.	Wysokie Maz. tn.	36763	921	428	898	1.1	10.0	851	373	16688	10	7403	9.5		
2.	Ciechanów	29953	997	631	631	0.6	7.9	980	424	12626	594	9293	12.2		
3.	Czyżew	26635	489	463	453	0.9	7.5	479	270	10963	13	4589	7.9		
4.	Klukowo	24874	679	702	482	1.4	12.1	347	130	4072	0	2059	8.7		
5.	Kobylin-Bazymy	16865	440	0	440	2.5	14.9	174	45	3597	46	1017	5.9		
6.	Kulesze Koscielne	14728	396	248	365	3.3	12.4	111	37	3952	124	1237	3.8		
7.	Nowe Piekuty	6029	130	371	87	0.6	2.4	143	59	1904	44	2706	4.0		
8.	Sokoły	13654	251	0	203	0.8	3.9	268	94	6033	1356	5777	5.1		
9.	Szeptewo	22073	198	0	198	1.3	3.1	158	15	2030	0	762	2.5		
10.	Wys. Maz. (Jablonka K.)	2645	353	0	343	0.0	6.2	202	106	4047	35	3181	3.7		
	wysokomazowiecki	194239	4854	2150	4100	1.1	7.6	3713	1553	65872	2222	38024	6.9		
1.	Zambrów tn.	6996	1833	477	1722	0.9	8.2	2003	770	38767	10134	16789	9.6		
2.	Kolark Koscielne	12673	157	104	157	1.6	7.3	100	34	1064	25	601	4.6		
3.	Rutka-Kossaki	18799	731	0	729	5.2	14.3	141	46	5831	70	1788	2.8		
4.	Szumowo	22855	256	0	249	1.1	5.5	218	96	3421	37	1980	4.8		
5.	Zambrów (Wola Zamb.)	5359	70	0	70	0.5	0.8	141	113	1606	34	1081	1.6		
	zambrowski	129682	3047	521	2927	1.1	7.1	2603	1059	50689	10240	2239	6.3		
	ogół.powiatem	318468	88406	80357	77337	1.1	10.7	69252	27414	150053	125865	892973	9.6		
	OGÓLNE	4846672	153333	108890	113390	0.9	9.9	131510	42311	2762636	207346	1572503	11.5		
	TEREN	3578664	100294	88110	84393	1.0	9.9	86946	32114	1915056	142243	1089862	10.2		

SPRAWOZDANIE CYFROWE ZA I PÓŁROCZE 2024 R. – KSIĄŻNICA PODLASKA

Lp.	NAZWA	Czytelnicy		Wypożyczenia				odwiedziny wypożyczalni	Udostępnianie prezencyjne		
		ogółem	do lat 15	ogółem książek i czasopism	literatury pięknej dziecięcej	zbiorów specjalnych	odwiedziny w czytelni		księgozbiór	r	czasopism bieżących
1.	Filia nr 1	1534	517	18946	7076	320	7979	34	10	15	
2.	Filia nr 2	1384	272	20346	4937	678	8122	75	12	91	
3.	Filia nr 3	1813	485	24171	5684	382	9099	85	6	107	
4.	Filia nr 4	2744	944	32640	11838	1518	14177	324	306	279	
5.	Filia nr 5	1599	451	21058	6780	210	8214	91	23	4	
6.	Filia nr 6	1859	474	26272	6883	492	10032	19	19	467	
7.	Filia nr 7	2711	862	37887	13362	555	14740	15	119	284	
8.	Filia nr 8	2612	702	35846	9770	475	13732	793	557	30	
9.	Filia nr 9	2694	686	39286	9508	421	14437	174	150	156	
10.	Filia nr 10	1012	414	12669	7254	52	5143	0	32	31	
11.	Filia nr 11	325	191	3620	1662	0	3612	1516	72	462	
12.	Filia nr 12	667	302	4503	1328	4	2818	305	32	55	
13.	Filia nr 13	1683	336	22425	4793	272	8153	84	18	97	
14.	Filia nr 14	70	1	125	31	2	230	117	223	28	
15.	Filia nr 15	2334	1023	32450	21465	2550	10594	0	471	397	
16.	Filia nr 17	954	248	14321	4459	145	5586	11	90	164	
RAZEM FILIE		25995	7908	346565	116850	8076	136668	3643	2140	2667	
CENTRALA		9596	240	75555	0	5290	49368	20033	15706	13816	
OGÓŁEM KSIĄŻNICA		35591	8148	422120	116850	13366	186036	23676	17246	16483	